

Årsredovisning

Haparanda kommun 2018

1. FÖRORD	3
1.1 Kommunstyrelsens ordförande har ordet.....	4
1.2 Kommundirektören har ordet.....	6
1.3 Ekonomichefen har ordet.....	7
2. OMVÄRLDSANALYS	8
3. FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE	13
3.1 Översikt över verksamhetens utveckling	13
3.2 Den kommunala koncernen	14
3.3 Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning	15
3.4 Händelser av väsentlig betydelse	19
3.5 Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten	21
3.6 God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning.....	25
3.6.1 Mål för god ekonomisk hushållning.....	26
3.6.2 Kommunfullmäktiges inriktningar	27
3.6.3 Ekonomisk översikt.....	31
3.6.4 Finansiell analys.....	33
3.7 Balanskravsresultat	36
3.8 Väsentliga personalförhållanden.....	37
3.9 Förväntad utveckling	39
4. RÄKENSKAPER	41
4.1 Resultaträkning	42
4.2 Balansräkning	43
4.3 Kassaflödesanalys.....	44
4.4 Notförteckning.....	45
4.5 Driftsredovisning & Investeringsredovisning	55
4.6 Koncernen i siffror.....	58
5. VERKSAMHETSBERÄTTELSE	62
5.1 Kommunstyrelsen	62
5.2 Socialnämnden.....	66
5.3 Samhällsbyggnadsnämnden	70
5.4 Barn- och ungdomsnämnden	72

1. FÖRORD

2018 är avslutat och det är dags att summera året som gått.

Vi hoppas att årsredovisningen bidrar till ett ökat intresse och förståelse för Haparanda kommuns verksamhet, framtida utveckling och utmaningar.

Syftet med upprättande av årsredovisning för kommunen är att redogöra för utfallet av verksamheten, dess finansiering och den ekonomiska ställningen vid räkenskapsårets slut, i enlighet med den kommunala redovisningslagen (KRL). Kommunstyrelsen ansvarar för att en årsredovisning upprättas i enlighet med 3 kap 4§ KRL. Vissa anpassningar har genomförts för att anpassa årsredovisningen efter den nya redovisningslagen LKBR som träder ikraft 1 januari 2019.

Årsredovisningen skall sammantaget ge en rättvisande bild av kommunens ställning och resultat.

Årsredovisningen innefattar såväl kommunens verksamheter som de kommunala bolagen (Stiftelsen Haparandabostäder, Haparanda Värmeverk och delägda Bottenvikens reningsverk).

Haparanda kommuns årsredovisning överlämnas av kommunstyrelsen för fastställande av Fullmäktige. Vidare är årsredovisningen även föremål för revisorsgranskning. Årsredovisningen vänder sig även till externa intressenter som medborgare, leverantörer, kreditgivare samt andra offentliga myndigheter.

1.1 Kommunstyrelsens ordförande har ordet

Med fokus på framtiden, är en rättvisande beskrivning av det arbete som kommunen genomfört under 2018. Vårt ekonomiska läge har också detta år avsevärt förbättrats. Sammantaget borgar det för en stabil utveckling för 2019 och framöver. Kommunens

huvuduppdrag är att leverera välfärd, och det gör vid bäst utifrån en stabil ekonomi. Bokslutet för 2018 hamnar på ett överskott om för kommunen 41,7 miljoner kronor (mkr) vilket motsvarar 6,7 procent av skatter och statsbidrag. Vårt resultat förstärktes med 19,5 mkr, i samband med återföringen av reavinsten för Barents Centertomten (Patan 1 & Patan 2). För kommunkoncernen uppvisas ett överskott om 45,2 mkr.

Socialnämnden har genomfört en rejäl översyn av sin verksamhet. Den negativa trend som följt verksamheten och en mer eller mindre skenande ekonomi, tycks nu vara bruten. Det ger resultat. Nu är det läge att satsa och samtidigt balansera budget i relation till faktiska och förmodade behov. Äldreomsorgsfrågan är en viktig framtidsfråga inte minst mot bakgrund av den ökande andelen äldre i vår kommun. Kommunstyrelsen fattade beslut under 2018 om en översyn av möjligheterna att bygga nytt äldreboende i kommunen. Och det är upp till det nya fullmäktige att fatta beslut om inriktning och omfattning. Under mandatperioden som ändas med denna årsredovisning, genomfördes en nödvändig sanering av socialnämndens ekonomi som nu bildar bas för framtida satsningar.

Självfallet har omställningen lett till att ”gamla sanningar” och sätt att jobba på har omprövats. Medarbetare har fått ”ge lite extra”. Det har varit påfrestande och förenat med känslor av otrygghet. För 2018 kan vi dock konstatera att insatserna har burit frukt vilket är enormt betydelsefullt för framtiden.

En bra skola för alla barn är en självklarhet för vår kommun. Under 2018 lyckades vi tillsammans med Torneå stad att få igenom ett avtal kring språkskolan som tryggar dess framtid. Det ger arbetsro åt elever och lärare på många olika sätt. Den stora utmaningen för skolan som helhet handlar om att finna en rimlig form i relation till elevunderlaget i kommunen. Det är väl känt att barnantalet i kommunen minskar, och att det på sikt får effekter för skolan.

Mot bakgrund av det minskande elevunderlaget är läget sådant att kommunen inte behöver fler skolor, snarare tvärtom. I relation till den utvecklingen var det en lättnad att Barents Centerprojektet fick en avslutning under 2018. Vad som framgent kommer att hända med ”gropen” är något som den nya ledningen av kommunen tillsammans med de nya ägarna får jobba med. Jag är helt övertygad att tomterna kommer att bebyggas, frågan är dock med vad.

Reinvesteringarna av gator, vägar, VA och fastigheter håller alltså en hög nivå sett till jämförbara kommuner

i länet och i riket som helhet. Till dessa investeringar kommer också bredbandsanslutningen som vi genomför tillsammans med Telia. Det är en viktig framtidssatsning som ger förutsättningar att kunna leva och verka utanför storstadsområdena med tillgång till ett rikligt kommersiellt och offentligt utbud av varor och tjänster. Tyvärr har anslutningsgraden varit relativt låg vilket leder till att kommunen får ta en del ytterligare kostnader. Alternativet att lämna landsbygden därhän skulle innebära att stora delar av kommunen hamnar i en digital skugga. Det är inte förenligt med ett synsätt som värnar om hela Haparanda kommun.

Inom vår koncern levererar HABO såväl som Haparanda Värmeverk AB positiva resultat. Framför allt är Värmeverket i stånd med att bygga nytt för att framtidssäkra värmeleveranserna till slutkunder (dvs. abonnenter). Det är frågan om en mycket stor och angelägen investering som kommer att leda till högre driftsäkerhet och mindre negativ miljöpåverkan.

Det finns många utmaningar för Haparanda kommun. Arbetsmarknadssituationen är ansträngd och behovet att förstärka kommunens näringsliv är påtagligt. Under 2018 tillförde regeringen drygt 1,7 mkr för näringslivsfrämjande satsningar i vår kommun. Vi har därför initierat ett samverkanskonsortium med externa aktörer för att bygga långsiktigt för vårt lokala näringsliv. Dessutom tillförde regeringen ytterligare drygt 2 mkr för socioekonomiska satsningar som hamnar väl i Haparanda kommuns långsiktiga arbete med att skapa bra livsvillkor för våra medborgare.

Alltjämt har vi en stark ställning inom handelsområdet. Handelsindex är skyhögt, bland de tre bästa i Sverige. Samtidigt får vi signaler att detaljhandeln är i en transformationsfas. Det märks också i Haparanda i och med att ett icke ringa antal mindre butiker tvingas lägga ner. Det finns starka skäl att överväga strategiska satsningar för att hantera utvecklingen. Vi bör också ta fasta på den goda utveckling vi ser inom besöksnäringarna och offensivt lyfta Haparanda kommun som en nyckelort för upplevelser på svenska och finska Tornedalen.

2018 har varit ett dynamiskt år. Inte minst sett till valresultatet. Jag är dock glad över att vi har kommit ut ur det med ett mycket gott ekonomiskt resultat. Att vända en negativ utveckling visar att klokskap och samarbete lönar sig i längden.

/Peter Waara

Kommunstyrelsens ordförande 2014–2018.

Kommunstyrelsens nye ordförande har ordet

Under 2019 kommer en rad processer och byggnationer att sättas igång för att få en lösning på strukturella utmaningar i verksamheten främst beroende på den demografiska utvecklingen bland befolkningen.

Det definitiva beskedet om Barents Center slutpunkt var ur kommunens planeringsperspektiv positivt. Under allt för lång tid har osäkerheten om projektets framskridande varit en hämsko för kommunens förutsättningar att ta tag i nödvändiga strukturella åtgärder.

Det faktum att många yngre kvinnor flyttat från Haparanda har lett till att barnafödandet minskat och nu verkat stabiliserat sig på en nivå som motsvarar hälften av vad den var för 15 år sedan är en utveckling som måste vända. Vi måste gemensamt utveckla Haparanda till att vara en kommun där flickor och unga kvinnor trivs och har tillförsikt för framtiden. Inte minst kommer det visionsarbete om Haparanda 2035 som genomförs under 2019 att vara en viktig del i detta.

Det minskade barnafödandet kombinerat med framtida pensionsavgångar inom lärarkåren ställer stora krav på att anpassa vår skolstruktur så att vi kan nå målet och Norrbottens bästa skola. Bästa förutsättningarna för att våra barn och ungdomar ska få en bra utbildning skapar vi genom att de även framöver undervisas av behöriga och legitimerade lärare. Skolan är den enskilt viktigaste insats samhället kan göra för att ge våra barn och ungdomar en bra start i livet. Att skapa en skolstruktur som möter framtidens behov är därför en absolut nödvändighet.

Under våren 2019 påbörjas byggnationen av ett nytt Trygghetsboende på Torggatan. Detta gör det möjligt att i befintliga lokaler på Lunden skapa ett biståndsbedömt Trygghetsboende (service/mellanboende) för de äldre som är i behov av extra stöd kan få detta utan att behöva flytta in på ett mer vårdtungt särskilt boende.

Behovet av ett nytt särskilt boende blev under 2018 akut utifrån de nya regelverk som omfattar boendeformen. Det faktum att Vardaga inte fick tillstånd att bedriva sin verksamhet i Haparanda vidare på grund av att kommunen som hyresvärd inte kunde erbjuda tillfredsställande lokaler har satt ett välbehövligt fokus på frågan.

Naturligtvis ska kommunen kunna erbjuda fullgoda lägenheter och lokaler till våra äldre på särskilt boende oavsett vem som bedriver verksamheten. Att kommunen genom en nybyggnation faktisk kan erbjuda lokaler som är byggda för den verksamhet som ska bedrivas i dem bör även kunna skapa en bättre och mer kostnadseffektiv verksamhet inom äldreomsorgen.

Grunden för vår välfärd kommer från våra engagerade företagare i kommunen. Handeln står fortsatt stark i Haparanda vilket är glädjande. Även om en del butiker under året som gick har försvunnit så har andra kommit till. Besöksnäringens utveckling under året är även den positiv och det finns en potential att utveckla den ytterligare. Det är glädjande att se den tillförsikt som entreprenörer inom besöksnäringen i kommunen visar inför framtiden. Utvecklingen mot året runt verksamheter inom besöksnäringen kan ytterligare stimuleras genom ett samarbete mellan kommunen och näringslivet.

Det arbete som sker med att etablera Haparanda som en logistisk nod i Barents är ett viktigt led i arbetet med näringslivsutveckling inom kommunen. Den avsiktsförklaring som under 2018 tecknades mellan Haparanda kommun, Narvik, Kouvola och Xian är ytterligare ett steg mot att den nya Sidenvägen kommer till stånd vilket kommer ha stor betydelse för hela kommunens näringsliv. Vi ser framemot det fortsatta arbetet i frågan.

/Sven Tornberg

Kommunstyrelsens ordförande 2019-.

1.2 Kommundirektören har ordet

Under året som gått har den kommunala verksamheten ställts inför många utmaningar gällande till exempel demografi, ekonomi, och kvalitet. Svåra, men strategiskt viktiga beslut har tagits och inom många områden har en positiv utveckling skett. Ungdomsarbetslösheten är fortsatt mycket hög i kommunen och en arbetsmarknadsenhet har inrättats, med huvuduppdraget att öka sysselsättningen för unga.

Ett samarbete med Övertorneå kommun har initierats med fokus på digitalisering och platsberoende service och tjänster. Ett projekt har startats ”Virtuell löneadministration” med inriktningen att skapa en digital arbetsplats, vilket möjliggör för båda kommunerna att bibehålla boende samt säkerställa kompetensförsörjningen.

Staten har under slutet av året tillfört resurser till kommunen för att arbeta med förbättrat företagsklimat. Externa konsulter har anlåtats med uppdraget att bredda och stärka näringslivet. Denna nya inriktning på näringslivs-utvecklingen är precis i sin början och kommer intensifieras under kommande år.

Handelsindexet är fortsatt starkt, tredje högsta i Sverige, vilket är ett bevis på att handeln i Haparanda mår bra och utvecklas. Besöksnäringen utvecklas starkt i Norrbotten, vilket också medfört ökat antal besöksnätter.

Nyföretagarcentrum har etablerat sig i kommunen och fokuserar på nyföretagande, ung företagsamhet, generationsväxling samt kvinnligt företagande. Ett

nätverk för kvinnligt företagande har haft sin uppstart, med mycket stort deltagande. Totalt sett har också fler nya företag startats under året, jämfört med föregående år.

Attraktiviteten för Haparanda som plats och som arbetsgivare är av central betydelse för den framtida utvecklingen av kommunen. Våra ungdomar måste vilja utbilda sig och välja att bo och leva här. Det förutsätter att man kan hitta sin plats på arbetsmarknaden med möjlighet till egen försörjning.

Jag vill rikta ett stort och varmt tack, till alla medarbetare som utbildar och tar hand om våra barn och unga, våra äldre, till de som håller våra gator rena och fina och mer därtill. Våra medarbetare levererar service och omtanke, dygnet runt, året om. Jag känner en stolthet över verksamheten och att få vara en del av den.

Tack för att ni finns!

Lena Ekh
Kommundirektör

1.3 Ekonomichefen har ordet

Resultatutvecklingen för kommunkoncernen och kommunen är starkt och förbättrar den ekonomiska ställningen. Stora kliv har tagits, främst genom kostnadsanpassningar, under 2018 men det är också kliv som framtiden kommer kräver av oss. Så kan man kort sammanfatta resultatet för kommunkoncernen (+45,2 mkr) för 2018.

Trots ett starkt resultat har framtidens utmaningar visats sig under 2018. Preliminära siffror från SCB visar att 72 av landets 290 kommuner uppvisar ett underskott för 2018. Även Haparanda har en tuff situation. Den demografiska utmaningen med fler och fler äldre, stora investeringsbehov, en skolstruktur (rekordlåg barnafödande) som kräver anpassning och relativt hög arbetslöshet speglar sig i kommunens kostnadsutveckling och är något som måste hanteras i framtiden, då konjunkturen vänder. Något som också sker i närtid enligt SKL:s bedömning.

Det är därför glädjande att driftens verksamheter uppvisar ett överskott (+2,9mkr) där främst Socialnämnden gjort stora anpassningar under året och uppvisar en budget i balans, efter nyttjat delar av resolutionsfonden. Reavinsten från Barents Center har återförts på +19,5 mkr, men samtidigt har översvämningskostnader på -6,6 mkr belastat resultatet som trots det stannade på +41,6 mkr för kommunens del, vilket motsvarar 6,7 % av skatter & statsbidrag.

Resultatöverskotten har möjliggjort att investeringsambitionerna kunnat utökats under den senaste mandatperioden och kommunens ekonomiska ställning förbättrats avsevärt. Soliditetsnivån har gått från minus -0,8% år 2014 till 17,6% år 2018 beaktat hela pensionsåtagandet. Det är en god nivå jämfört med andra kommuner, där många står för samma utmaningar som Haparanda. Kommunkoncernens soliditetsnivå uppgick till 25,1 %, vilket hade placerat kommunen bland de 70 främsta kommunerna ifjol.

Resultatöverskotten måste fortsätta även kommande mandatperiod. Det finns stora investeringsbehov för den tekniska delen inom kommunkoncernen (VA, gator & vägar, fastigheter, tekniska anläggningar etc.). Samtidigt kräver den demografiska förändringen fler anpassade bostäder för äldre. Byggandet av trygghetsboendet inom HABO:s regi startar 2019, ett nytt särskilt boende planeras till 2022 och skolstrukturen behöver anpassas. För att möjliggöra dessa investeringar måste skuldbördan ökas. Samtidigt är det av stor vikt att driftkostnadsökningen samt amorteringar planeras in och hanteras.

Kostnadsanpassningar och omprioriteringar måste också ske i närtid för att vi ska klara av alla åtaganden. Men utöver anpassningar behöver också utökade resurser komma till kommunsektorn och framför allt till glesbygden. En förändrad kostnadsutjämnings, som är under remiss, är därför efterlängtat och skulle ge Haparanda betydligt bättre förutsättningar att bedriva sin

kärnverksamhet.

Sammantaget står kommunen för många viktiga vägval och prioriteringar, då kostnadsutvecklingen behöver bromsas ytterligare för att möta framtidens skatteintäkter, främst för åren 2020 och framåt. Detta är inte Haparanda kommun ensam om. SKL pratar om att en skattehöjning och effektiviseringar är stundande för landets kommuner. Bedömningen görs att cirka 31 miljoner saknas fram till 2021 för att bära behovet av framtida välfärdstjänster.

Invånarantalet har sjunkit något under året, vilket påverkar skatteintäkterna. Skattekraftsutvecklingen har dock förbättrats med 3,4% (2,9% f.g år) men ligger på en fortsatt på 80 % nivå av rikets och länets skattekraft.

Utmaningen för kommunen ligger därmed fortsatt kvar att skapa fler arbetstillfällen och höja sysselsättningen för att förstärka skattekraften och bibehålla/öka nuvarande befolkningsstorlek.

Självklart ska vi glädjas åt de steg vi tagit under 2018, framtiden kommer dock kräva en fortsatt utveckling för att de ekonomiska förutsättningarna ska fortsatt förbättras.

/Hans Kenttä

**Ekonomichef
Haparanda stad**

2. OMVÄRLDSANALYS

Omvärldsanalysen syftar till att belysa externa faktorer som påverkar kommunens planering på kort och medellång sikt. Analysen baseras i huvudsak på insamlad statistik från Sveriges Kommuner och Landstings (SKL) prognoser samt Ekonomirapporten dec 2018.

Att den svenska konjunkturen nu har passerat toppen framstår som ett faktum. I korten ligger därmed konjunkturavmattning. Detta innebär att BNP en tid kommer att öka svagare än den trendmässiga tillväxten. SKL skriver nu ner prognosen för global BNP-tillväxt, vilket innebär en svagare ökning av svensk export kommande år. På hemmaplan tycks byggboomen vara över och SKL räknar med att bostadsbyggandet minskar under hela 2019. Detta är två huvudförklaringar till svag svensk BNP-tillväxt 2019 och 2020. Den starka utvecklingen på den svenska arbetsmarknaden kommer därmed att brytas, med minskande sysselsättning och stigande arbetslöshet som följd.

Geopolitiska och finansiella risker

Det finns i nuläget flera uppenbara osäkerheter och hot för den globala ekonomin. SKL:s bedömning har tagit intryck av bland annat dessa risker:

- Höjda USA-tullar och handelskonflikten mellan USA och Kina.
- Spänningar i Europa – den italienska budgeten samt Brexit.
- Att lågräntepolitiken permanentats på flera håll.
- Skuldsituationen i några av tillväxtekonomierna.

Konsekvenserna av handelskonflikten

Under 2018 har USA antagit en mer protektionistisk hållning genom att införa tullar på stål och aluminium, omförhandlat nafta och därefter infört tullar på en rad kinesiska varor. Kina har svarat med tullar på amerikanska varor i motsvarande grad. Effekterna av de höjda tullarna har börjat synas i handelsströmmar under hösten. Även europeiska varor, bland annat bilar, är föremål för tullar som ännu inte har effektuerats. I november slöts en 90 dagars »vapenvila« mellan Kina och USA, men tullarna består och det är oklart vad nästa steg blir.

Utmaningar i EU

Förutom Brexit finns fler utmaningar i Europa, framförallt inom eurozonen. Under hösten har Italiens regering velat tänja på regelverket inom tillväxt- och stabilitetspakten som reglerar euroländernas finanspolitik. Den italienska regeringen vill öka sitt budgetunderskott från drygt 1 % till ca 2,5 %. Detta ligger inom ramen för pakten, men Italiens statsskuld är samtidigt 130% av BNP; jämfört med regelverkets högst 60%. Förhandlingar pågår och EU-kommissionen diskuterar i nuläget sanktioner mot Italien. SKL ser en fortsatt konflikt som något som skulle kunna återuppväcka krisen för eurozonen. SKL:s syn är att merparten av de strukturella problemen i eurozonen kvarstår och att monetära lättnader inte kan avhjälpa problemens verkliga orsaker, som består i att områdets konkurrenskraft är genomsnittligt låg och påtagligt

ojämn. Det finns därtill ett stort ömsesidigt beroende mellan stater och de nationella bankerna och risken för spridningseffekter är uppenbar om den italienska krisen tilltar.

Berit – Storbritanniens utträde ur EU

Den omröstning om ett framförhandlat avtal med EU, som skulle ha skett i det brittiska parlamentet den 11 december sköts upp. Frågan inbegriper i nuläget en politisk strid, där premiärminister May just har klarat sig i en misstroendeomröstning. Brexit utan avtal, bedöms få långt större negativa effekter. Då skulle Storbritannien stå utan avtal med EU den 30 mars 2019, innebärande att alla relationer mellan EU och Storbritannien ska regleras i enlighet med WTO:s regelverk. Detta skulle göra alla varor från Storbritannien dyrare, då de övernatt kommer att omfattas av tullavgifter och tariffer. Handelsflöden kommer också att fördröjas betydligt när alla varor som passerar gränsen ska klareras och kontrolleras. Detta skulle ge stora effekter för näringslivet i såväl Storbritannien som EU. Storbritannien är ett av de länder inom EU som Sverige har störst handelsutbyte med, varför många svenska företag riskerar att drabbas.

Monetära stimulanser som permanentats

Sedan finanskrisen utbröt för tio år sedan har global ekonomisk politik och finansmarknaderna i hög grad präglats av oerhört expansiva åtgärder från flera centralbanker. På flera håll tycks dessa stimulanser ha permanentats. Detta är i sig olyckligt för den globala ekonomins motståndskraft; den penningpolitiska ammunitionen är på vissa håll redan rätt uttömd. Om den normala stabiliseringspolitiska åtgärden vid en konjunkturedgång är att sänka räntan, kan nulägets lågräntepolitik komma att ifrågasättas, speciellt i de fall där finanspolitiken är bakbunden av svaga budgetar och höga skulder.

Skuldsituationen hos några av tillväxtekonomierna

Flera tillväxtländer närmar sig ett läge som liknar Asienkrisen 1997. I takt med att den amerikanska dollarn har förstärkts under året har valutorna i framförallt Argentina och Turkiet försvagats, med 50 respektive 40 % under 2018, men även länder som Brasiliens och Indiens valutor som har tappat i storleksordningen 15–20 % mot dollarn. Detta har medfört att ländernas skulder i dollar har blivit dramatiskt dyrare under året. En del av dessa skulder består av lån som länderna fick av USA i samband med finanskrisen 2008. Det har bland annat visat sig i att Argentina, för att undvika en statsbankrutt, har varit tvunget att ansöka om nödlån från IMF. Även den turkiska liran har tappat kraftigt mot euron. Många företag och privatpersoner har lån i euro hos europeiska banker, vilket utgör en risk för kreditförluster för banksystemet. Några av dessa skeenden är tydligt landspecifika. Inte desto mindre kan valuta- och skulddynamiken, om den globala konjunkturen viker, ge en betydande negativ impuls för världsekonomin.

Svensk ekonomi

Sedan länge har ekonomer varnat för den tid som nu har inletts. Under 1990-talet började det stå klart att den demografiska utvecklingen kommer att ställa höga krav

på välfärden från 2015 och framåt. Hittills har dessa varningar inte resulterat i den försvagning av ekonomin som förutspåts. För kommunsektorns del beror det främst på den snabba ökningen av intäkter som kommunerna, landstingen och regionerna haft. Det reala skatteunderlaget har ökat nästan dubbelt så snabbt per år sedan 2007, jämfört med åren 2000 fram till 2007. Men kommande period bjuder på betydligt sämre förutsättningar.

Utifrån SKL samhällsekonomiska bedömning och ett antagande om att kostnaderna i sektorn ökar i takt med de demografiska kraven, det vill säga en oförändrad personaltäthet, uppstår ett gap mellan intäkter och kostnader motsvarande 43 miljarder kronor fram till 2022. Det baseras på ett sammantaget resultat på 1 % som andel av skatter och statsbidrag, vilket ligger under målet för god ekonomisk hushållning.

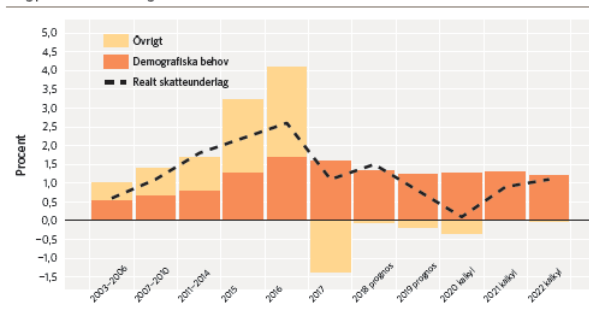
Lång period av tillväxt och starkt ökande skatteunderlag

Nu närmar vi oss slutet på den starka tillväxt som lett till högkonjunktur. SKL bedömer att toppen på högkonjunkturen nu har passerats, även om arbetsmarknaden fortsatt är stark. Ekonomin har drivits av en stark internationell tillväxt som tillsammans med en försvagad krona påverkat svensk exportsektor positivt. Det kraftigt ökande bostadsbyggandet har också varit en stark injektion i den svenska ekonomin. Tecknen är många på att en försvagning av ekonomin är i antågande. Den globala tillväxten håller på att växla ned till ett långsammare tempo, och byggandet har gått in i en betydligt långsammare fas. SKL räknar med att BNP kommer att öka med 1,0 % 2019 och 1,2 % 2020. Den viktigaste faktorn för kommunernas och landstingens skatteintäkter, nämligen utvecklingen av arbetade timmar, ser ut att vara svagt kommande år.

Skälet till den långa perioden av starka skatteintäkter är inte bara återhämtningen efter finanskrisen i sig. Sysselsättningen har ökat snabbare än under tidigare konjunkturuppgångar. Både arbetskraftsdeltagande och sysselsättningsgrad är uppe i de högsta nivåerna sedan före 1990-talskrisen. Det har haft en positiv inverkan på skatteintäkterna. Möjligen har också arbetskraftsbristen blivit mindre än vad som annars skulle ha varit fallet med hänsyn till att behovsökningen från det demografiska trycket redan är påtagligt, inte minst inom hälso- och sjukvården. Att nivån nu är så pass hög gör att det kan vara svårt att ytterligare höja arbetskraftsutbudet.

Tillväxten har också haft en positiv inverkan på de offentliga finanserna, som visat överskott från 2015. SKL:s beräkningar indikerar att det offentliga sparandet år 2020 behöver förstärkas med cirka en halv procent av BNP, knappt 30 miljarder kronor, om nivån för överskottsmålet för offentliga sektorn ska uppnås.

Diagram 1 • Ökning av kostnader i fasta priser och reallt skatteunderlag
Årlig procentuell förändring

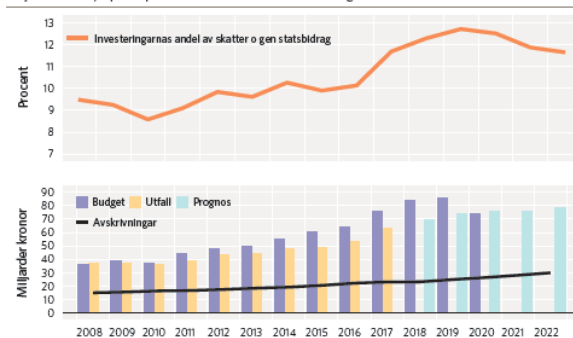
Källa: Sveriges Kommuner och Landsting.

Bilden visar hur mycket bruttokostnaderna i fasta priser ökat och hur stor del av dessa som antas bero på förändringar i befolkningen. Den orangea delen av staplarna avser förändringar som beror på demografin och den gula delen kostnadsökningar, respektive minskningar som kommer av annat. Under 2015 och 2016 ökade övriga kostnader kraftigt, för att minska perioden därefter. Anledningen är den stora flyktinginvandringen under 2015. Dessa kostnader har ersatts av staten. Asylsökande ingår inte i befolkningen innan de fått uppehållstillstånd. För perioden kommande år gör SKL beräkningen att kostnaderna endast kommer att öka i takt med demografin. Vilket skulle vara ett trendbrott jämfört med perioden från 1980-talet, om det sker.

Kommunernas ekonomi – från stark till svag

Även kommunerna har fått känna på det demografiska trycket, hittills främst från barn och unga men ännu inte så mycket från den åldrande befolkningen.

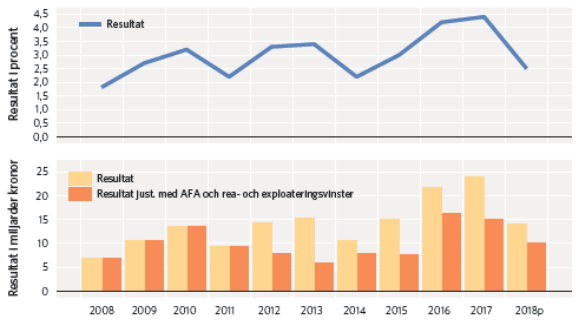
Diagram 14 • Kommunernas investeringar och avskrivningar
Miljarder kronor, löpande priser samt andel av skatter och bidrag

Källa: Statistiska centralbyrån och Sveriges Kommuner och Landsting.

Detta syns bland annat genom omfattande investeringar i förskolor, skolor, va-anläggningar med mera. Den stora grupp människor som föddes strax efter andra världskriget är nu 73 år eller yngre och det är först om några år som de kommer att ha mer omfattande behov av äldreomsorg.

Diagram 9 • Kommunernas resultat före extraordinära poster
Miljarder kronor respektive procent av skatter och bidrag

Anm.: Rea- och exploateringsvinsterna har under åren 2012–2018 reducerats till 4 miljarder kronor, vilket är nära genomsnittet för åren 2009–2012. För exempelvis 2015 justeras resultatet med -3,6 miljarder kronor för AFA och -3,8 miljarder för vinster överstigande 4 miljarder.

Källa: Statistiska centralbyrån samt egna beräkningar.

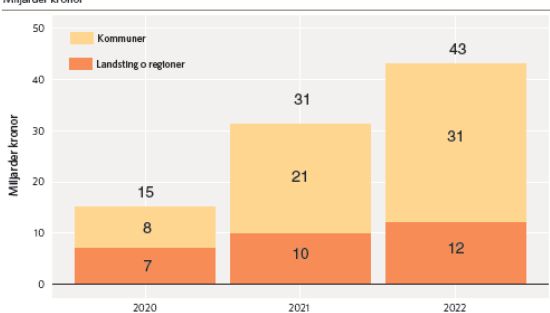
Kommunernas ekonomi har under de senaste åren varit mycket stark. Skälet är den snabba ökningen av skatteintäkter, och att kommunerna haft stora intäkter från rea- och exploateringsvinster, positivt finansnetto och omfattande ersättningar från staten för flyktingmottagandet. I takt med att dessa intäkter minskar kommer även kommunernas ekonomi att försämrans. Sedan 2010 har kostnaderna ökat med i snitt 4,5 procent per år i löpande priser, vilket ger en ökningstakt på 1,8 procent per år i fasta priser.

De ekonomiska utmaningarna börjar successivt visa sig i många kommuner, inte minst inom individ- och familjeomsorgen, där bland annat effekterna av bostadsbristen och statens minskade ersättningar för ensamkommande har lett till att det senaste årets snabba kostnadsutveckling slår igenom i budgetunderskott. Det finns även exempel på statliga reformer under 2019 där staten valt att tolka finansieringsprincipen på ett tveksamt sätt. Det ger ökade kostnader för reformerna utan medföljande finansiering.

Inom skolområdet satsar staten på ett bidrag för likvärdighet som successivt beräknas öka till 6 miljarder kronor. För att erhålla bidraget får skolornas kostnader inte minska. Risken finns att effektiviseringarna måste bli desto större inom andra verksamheter, om kommunerna inte kan göra prioriteringar utifrån lokala förutsättningar för sin skolverksamhet.

Kommande år ligger det demografiska trycket kvar på en hög nivå. Om kostnaderna ökar i takt med demografin till 2022 skulle kommunerna behöva genomföra åtgärder så som nya arbetssätt och arbetsmetoder, motsvarande 31 miljarder, utan höjda statsbidrag.

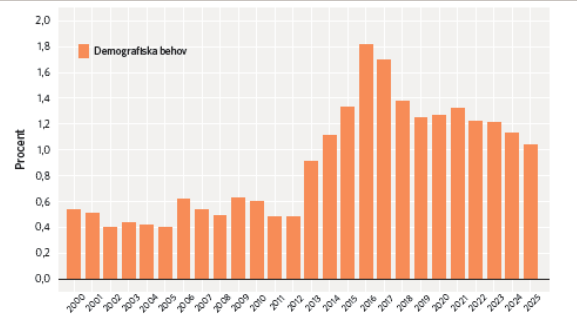
Diagram 2 • Ökat gap mellan kostnader och intäkter
Miljarder kronor

Källa: Sveriges Kommuner och Landsting.

Om kostnaderna ökar i takt med befolkningen, det vill säga oförändrad personaltäthet, skulle gapet mellan kostnader och intäkter öka till 43 miljarder år 2022.

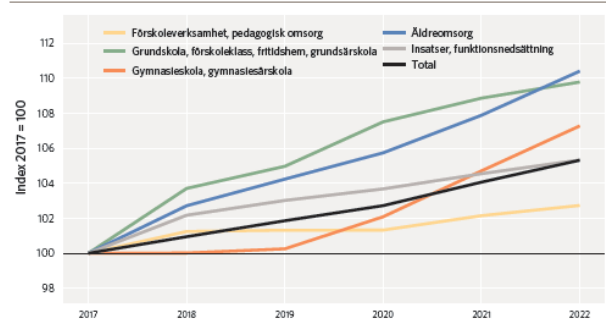
Diagram 12 • Beräknade demografiska behov
Årlig procentuell förändring

Källa: Statistiska centralbyrån (april 2018) och Sveriges Kommuner och Landsting.

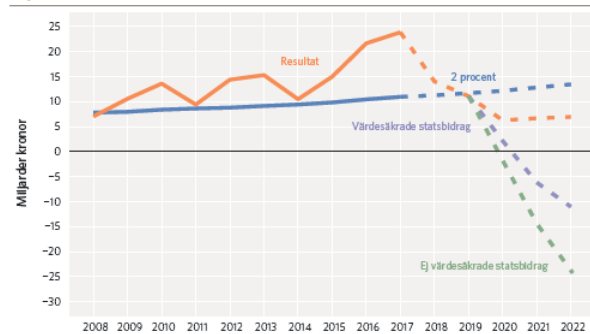
Ökningstakten förväntas bli störst inom grundskolan och äldreomsorgen de närmaste åren. Den verksamhet som förväntas minska mest påtagligt är flyktingmottagandet, vilken håller ner totalen. Totalt upp går volymökningen till drygt 5 % fram till 2022.

Diagram 13 • Beräknade volymförändringar inom olika verksamheter
Index 2017=100

Källa: Sveriges Kommuner och Landsting.

Diagram 16 • Kommunernas resultat samt vad 2 procent av skatter och bidrag motsvarar
Miljarder kronor

Källa: Sveriges Kommuner och Landsting.

Många företrädare för politiska partier har dock uttalat en viljeinriktning att öka statsbidragen till sektorn. I den budget som antogs av riksdagen den 12 december ligger en ökning med 5 miljarder år 2019, vilket är beaktat i beräkningarna.

Hur kan utmaningarna mötas?

SKL räknar med att det behövs effektiviseringar eller ökade resurser på 43 miljarder kronor för att klara välfärden på dagens nivå fram till år 2022, med oförändrad personaltäthet. Statsbidragen är nominellt sett oförändrade om inga nya beslut fattas, och det finns ingen koppling vare sig till pris- och löneökningar eller

till ökade välfärdskostnader som en följd av den demografiska utvecklingen. De senaste åren har statsbidragen dessutom i allt högre grad kommit att domineras av att vara kopplade till specifika krav och åtgärder som ska genomföras för att få medlen, vilket gör att de inte ger den effekt eller den effektivisering av verksamheten som skulle behövas med tanke på förutsättningarna. SKL konstaterar också att staten i flera fall inte följer tolkningen av den etablerade finansieringsprincipen, det vill säga att kompensera kommunsektorn för ökade åtaganden.

I Ekonomirapporten diskuteras särskilt tre frågor som SKL ser ut att ha stor betydelse för de långsiktiga möjligheterna att hantera välfärdens utmaningar:

• Samsyn och samverkan mellan stat och kommun

Det behövs bättre förutsättningar för välfärdens utveckling och finansiering. SKL lyfter i rapporten behovet av att dialogen och samsynen mellan staten och kommuner, landsting och regioner stärks och långsiktigheten i agerandet ökar. En mer aktiv dialog mellan staten och kommunsektorn kan skapa en samsyn kring utmaningar och förändringsbehov som gör det möjligt att komma överens om gemensamma satsningar för långsiktigt hållbara förändringar – med ett gemensamt ansvarstagande och utan statlig detaljstyrning.

Nära vård och god och likvärdig skola är två områden där en ny modell för samverkan mellan regeringen och SKL skulle kunna prövas.

• Ökad användning av ny teknik

En annan viktig lösning för att klara den framtida utmaningen är självklart också att förändra arbetssätt och arbetsmetoder genom att bland annat bättre utnyttja ny teknik och digitalisering. Med tanke på den förväntade ökningen av antalet invånare över 80 år är möjligheten till digitala lösningar inte minst intressant inom äldreomsorgen. SKL belyser i rapporten därför den potential som finns i redan befintliga tekniska lösningar inom framförallt hemtjänst. Om befintlig teknik används på ett klokt sätt finns möjlighet att klara att ge fler brukare god omsorg med bibehållen kvalitet även när det blir svårt att rekrytera nya medarbetare.

• Längre arbetsliv

De närmaste årens demografiska utmaningar kommer att ställa högre krav på ett längre arbetsliv för att klara att finansiera och bemanna välfärden när andelen invånare som arbetar annars skulle minska. I rapporten belyser SKL att det senaste decenniets ökade sysselsättningsgrad till stor del förklaras av en ökad sysselsättning i åldrarna 55–74 år. Som ett exempel har antalet anställda som är 65 år eller äldre ökat kraftigt i kommuner, landsting och regioner.

I slutet av Ekonomirapporten resonerar SKL kring framtida finansieringsmöjligheter för att klara välfärden på lång sikt. Syftet är att diskutera olika tänkbara nya, kompletterande skattebaser.

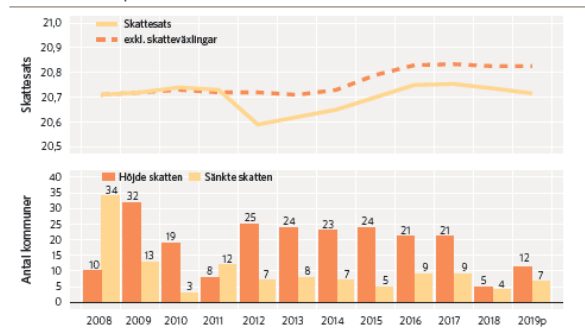
• Behöver kommuner, landsting och regioner nya intäktskällor?

Behovet av ökade resurser kommande år är särskilt starkt i kommuner, landsting och regioner samtidigt som finansieringen till stor del vilar på en skattebas där skattehöjningar ofta ifrågasätts. Om kommunalskattens ökningstakt ska kunna hållas tillbaka blir sektorn allt mer beroende av statliga tillskott i form av statsbidrag. Mot den bakgrunden resonerar SKL kring olika alternativ till ökande statsbidrag i form av nya, kompletterande skattebaser. Det kan innebära någon ytterligare skattebas eller en garanterad del av en statlig skattebas som liksom inkomstskatt ökar i takt med ekonomin så att kommuner, landsting och regioner kan göra långsiktiga antaganden om utvecklingen.

Kommunal utdebitering

Åren 2018 och 2019 har färre kommuner höjt skattesatsen än vanligt. Skälet är främst de stora överskott som de flesta kommuner haft de senaste åren. Inför 2019 beräknas medelskattesatsen vara oförändrad.

Diagram 15 • Skattesatsförändringar och medelskattesats
Antal kommuner och procent

Källa: Statistiska centralbyrån och Sveriges Kommuner och Landsting.

Många kommuner vittnar om ett besvärligt ekonomiskt läge 2019. I enkätsvaren till SKL menar 79 % att de ekonomiska förutsättningarna ser sämre ut 2019 än 2018, 12 % att de är oförändrade och 9 % att de är något bättre. Kända kommunala beslut och en bedömning av enkätsvaren tyder på att ett tiotal kommuner kommer att höja och nästan lika många sänka skattesatsen 2019. Trots vikande skatteunderlag och kostnadsökningar avseende demografiförändringar, ekonomiskt bistånd, personlig assistans, investeringar och pensioner kommer medelskattesatsen förmodligen inte ändras 2019.

Tabell 10 • Nyckeltal för kommunernas ekonomi
Procentuell förändring om inget annat anges

	Utfall	Prognos		Kalkyl		
	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Medelskattesats*, nivå i % (exkl. Gotland)	20,68	20,67	20,65	20,65	20,65	20,65
Skatteintäkter o generella statsbidrag, LP	4,8	2,9	3,9	3,9	5,4	4,9
Skatteintäkter o generella statsbidrag, FP	1,0	0,4	0,9	0,7	2,2	1,8
Verksamhetens kostnader**, LP	3,2	3,5	3,9	4,0	4,5	4,2
Verksamhetens kostnader**, FP	-0,5	1,0	0,9	0,8	1,3	1,2
Implicit prisindex (PKV) ^o	3,7	2,4	3,0	3,1	3,1	3,0

Anm.: FP = fasta priser, LP = löpande priser.

*Inklusive skatteväxling 2019 för kollektivtrafik, motsvarande -2 öre på skattesatsen.

**Kostnader för egentlig verksamhet exklusive ekonomiskt bistånd.

^oÅr 2017 ingår lärarlönesatsningen med 0,3 procentenheter.

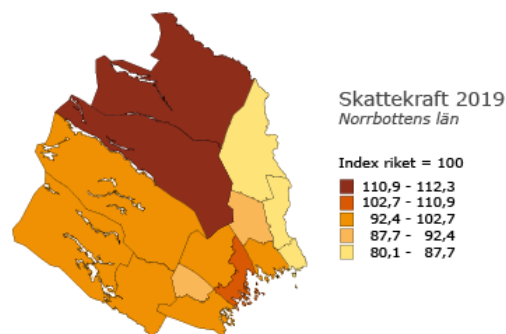
Källa: Sveriges Kommuner och Landsting.

För Norrbottens kommuner var den kommunala skattesatsen oförändrad inför såväl 2017, 2018 som 2019. Övertorneå har fortsatt lägst skattesats av länets kommuner med 21,75 %. Snittet i Norrbotten uppgick till 22,57 %. För Haparandas ligger skattesatsen under medel i Norrbotten och står kvar på 22,50 %. Lägg där till landstinget skattesats om 11,34% vilket medför en total skatt om 33,84% i Haparanda.

Kommun/Region	Primär-kommunal skatt	Landstings-kommunal skatt	Total kommunal skatt
Arjeplog	23,50	11,34	34,84
Arvidsjaur	22,80	11,34	34,14
Boden	22,60	11,34	33,94
Gällivare	22,55	11,34	33,89
Haparanda	22,50	11,34	33,84
Jokkmokk	22,95	11,34	34,29
Kalix	22,55	11,34	33,89
Kiruna	23,05	11,34	34,39
Luleå	22,50	11,34	33,84
Pajala	23,50	11,34	34,84
Piteå	22,25	11,34	33,59
Älvsbyn	22,45	11,34	33,79
Överkalix	22,80	11,34	34,14
Övertorneå	21,75	11,34	33,09
Norrbottens län	22,57	11,34	33,91
Riket	20,70	11,49	32,19

Källa: Statistiska centralbyrån

Skatteunderlaget utgörs av summan av beskattningsbar förvärvsinkomst för kommunens medborgare medan skattekraften är skatteunderlaget fördelat per invånare. I Haparanda har den genomsnittliga skattekraften ökat med 3,8 % till 172,7 tkr per innevånare (166,3tkr ifjol), vilket är 80 % av rikets och länets skattekraft.

Källa: Statistiska centralbyrån

© Pantzare Information AB

Kommun/Region	Skattekraft	Index riket=100
Arjeplog	203,8	95
Arvidsjaur	200,2	93
Boden	208,6	97
Gällivare	241,8	112
Haparanda	172,7	80
Jokkmokk	199,3	92
Kalix	203,8	95
Kiruna	239,2	111
Luleå	221,4	103
Pajala	180,5	84
Piteå	211,3	98
Älvsbyn	189,2	88
Överkalix	190,4	88
Övertorneå	181,5	84
Norrbottens län	214,0	99
Riket	215,5	100

Källa: Statistiska centralbyrån

3.FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

Förvaltningsberättelsens uppställning är upprättad efter den nya lagstiftningen LKBR (Lag om Kommunal Bokföring och Redovisning) som gäller från 2019. Förvaltningsberättelsens innehåll är också föremål för granskning av kommunens revisorer.

3.1 Översikt över verksamhetens utveckling

	Den kommunala koncernen				
	2018	2017	2016	2015	2014
Verksamhetens intäkter	268 964	259 803	274 071	228 615	219 520
Verksamhetens kostnader	-804 629	-792 992	-794 332	-726 799	-700 763
Avskrivningar	-44 421	-43 509	-40 485	-35 872	-32 177
Verksamhetens nettokostnad	-580 086	-576 698	-560 746	-534 056	-513 420
Skatteintäkter & statsbidrag	623 873	621 397	601 043	567 632	552 574
Finansnetto	-10 197	-11 311	-12 999	-12 927	-14 326
Resultat före extra ordinära poster	33 590	33 388	27 299	20 649	24 828
Jämförelsestörande poster	13 926	-6 591	-3 332	5 329	-7 122
Bokslutsdispositioner/skatt	-2 280	-2 923	-4 531	-939	-1 913
Årets resultat	45 236	23 874	19 436	25 040	15 793
Resultat i % av Skatter & Statsbidrag	7,3%	3,8%	3,2%	4,4%	2,9%
Soliditet 1)	46,3%	42,8%	40,6%	38,3%	40,6%
Soliditet inklusive totala pensionsförpliktelser	25,1%	19,0%	15,2%	8,8%	14,3%
Investeringar i mkr (netto) 2)	61,8	51,8	99,0	40,8	47,2
Självfinansieringsgrad 3)	122,0%	197,4%	39,5%	200,9%	233,0%
Långfristig låneskuld	391,7	404,7	417,7	378,4	386,3
Antal anställda	792	796	795	803	799

	Kommunen				
	2018	2017	2016	2015	2014
Folkmängd 1/11	9 741	9 748	9 878	9 793	9 789
Kommunal skattesats	22,50	22,50	22,50	22,50	22,50
Verksamhetens intäkter	213 683	204 991	217 780	187 497	176 366
Verksamhetens kostnader	-774 605	-766 237	-762 499	-702 966	-678 372
Avskrivningar	-29 520	-27 868	-28 822	-29 676	-26 154
Verksamhetens nettokostnad	-590 442	-589 114	-573 541	-545 145	-528 160
Skatteintäkter & statsbidrag	623 873	621 397	601 043	567 632	552 574
Finansnetto	-5 791	-5 780	-7 379	-3 893	-7 538
Resultat före extra ordinära poster	27 640	26 503	20 123	18 594	16 876
Jämförelsestörande poster	13 926	-6 591	-3 332	5 329	-7 122
Årets resultat	41 566	19 912	16 791	23 923	9 754
Resultat i % av Skatter & Statsbidrag	6,7%	3,2%	2,8%	4,2%	1,8%
Soliditet	46,9%	42,7%	41,3%	42,3%	39,4%
Soliditet inklusive totala pensionsförpliktelser	17,6%	9,5%	5,8%	3,2%	-0,8%
Investeringar (netto)	41,8	37,8	94,4	38,8	42,2
Självfinansieringsgrad	145,3%	211,4%	26,0%	182,2%	228,7%
Långfristig låneskuld	252,1	262,1	272,1	232,1	237,1
Antal anställda	788	792	791	799	795

- 1) Soliditet definieras som eget kapital dividerat med totalt kapital. Mättet soliditet kan dock vara problematiskt under
- 2) sådana omständigheter där eget kapital är negativt, då en ökad upplåning kan medföra att soliditetsmättet blir mindre negativt, dvs. ser bättre ut, vilket normalt är missvisande. Under sådana omständigheter kan det finnas anledning att komplettera med mättet skulders andel av totalt kapital.
- 3) Nettoinvesteringar definieras som bruttoinvesteringar med avdrag för de investeringsbelopp som finansierats med offentliga bidrag.
- 4) Självfinansieringsgrad definieras som Kassaflöde från den löpande verksamheten dividerat med nettoinvesteringar.

3.2 Den kommunala koncernen

I den kommunala koncernen ingår **Stiftelsen HaparandaBostäder** (100%), **Haparanda Värmeverk** (100%) samt **Bottenvikens reningsverk** (35%).

Stiftelsen HaparandaBostäder är ett allmännyttigt bostadsföretag vars syfte att inom Haparanda Kommun förärva, äga och förvalta fastigheter, tomträtter samt stå för bostadsförsörjning. Stiftelsen är bildad 1988.

Haparanda Värmeverk är fr.om 2006 helägt av Haparanda Kommun. Tidigare fanns en relation och 50/50 ägande med Vattenfall sedan 1984. Bolaget bedriver fjärrvärmeverksamhet inom Haparanda Kommun. Bolaget har ett nära samarbete med Tornio Energi OY och de två städerna har ett sammankopplat fjärrvärmenät och bolaget förvärvar delar av sitt energibehov från Tornio.

Bottenvikens reningsverk är ett samägt bolag tillsammans med Tornio Stad där Haparanda har en ägarandel på 35%. Bolagets syfte är att svara för avloppsledningen inom de två tvillingstäderna. Bolaget har funnits sedan 1996.

Haparanda Kommun har även mindre ägarandelar i Norrbottens energikontor (3,57%), IT Norrbotten (2,50%), Kommuninvest (0,20%), Lappihalli OY (0,50%), IUC Norrbotten (2,44%), Bothnian Arc (1,45%) samt Norrbottniabanan.

Vad gäller den kommunala organisationen har fullmäktige minskat antalet ledamöter inför 2019 till 31 med fyra platser. Under Socialnämndens verksamhet finns privata utförare. Inom äldreomsorgen bedriver Vardaga en driftentreprenad på 36 särskilda boende platser och inom hemtjänsten verksamhet återfinns LOV-entreprenörer.

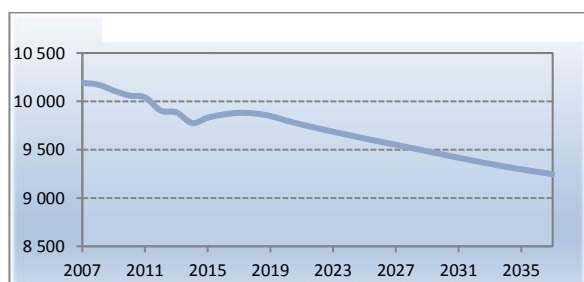
3.3 Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning

Kapitlet innehåller upplysningar/analyser om förhållanden som är viktiga för bedömningen av koncernens och kommunens resultat eller ekonomiska ställning. Dessa är indelade i omvärlds-, verksamhets- och finansiella risker. Hanteringen av dessa risker är slutligen sammanfattad i en tabell.

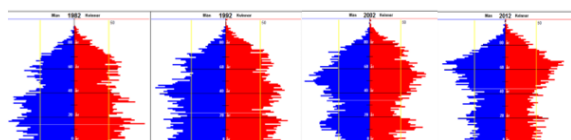
Omvärldsrisk

Förändringar i befolkning och i den demografiska sammansättningen medför ett förändrat volym- och kostnadsmässigt tryck i flera av de kommunala verksamheterna. Det påverkar också skatteintäkterna och utjämnning. För Haparandas del har det varit en befolkningsminskning under ett längre tidsperspektiv. Den totala folkmängden år 2018 var 9 741 personer, vilket kan jämföras med 10 041 år 2011 och 10 214 år 2006 för att se befolkningsutveckling ur ett längre tidsperspektiv.

Befolkningsprognosen från SCB visar på en fortsatt minskning till 2037 och i planeringsförutsättningarna räknar kommunen med -50 personer per år.

Folkmängden har minskat totalt med ca 100 personer mellan åren 2012 och 2018.

Framförallt är det den demografiska strukturen på befolkningen som har förändrats i kommunen. Befolkningen i Haparanda har blivit betydligt äldre & och pyramidens struktur har förändrats rätt så radikalt. Detta syns tydligt när man jämför SCB:s befolkningspyramider från vänster till höger för 1982, 1992, 2002 och 2012. Bara fram till 2021 beräknas +80 öka med nästan 100 personer.

Födelsenettet har under den senaste 7-årsperioden legat på ett underskott med 35–40 personer. Födelseletalen har en kraftfull negativ utveckling med 69 respektive 68 födda 2017 respektive 2018, vilket är de lägsta siffrorna sedan 1999 då det föddes 71 barn. Skolstrukturen är anpassad för ca 150 barn per årskull.

Arbetslöshetssiffrorna är fortsatt höga för Haparandas del.

Arbetslöshet i siffror

	2016	2017	2018
Öppet arbetslösa Haparanda	7,0 %	6,9 %	6,7 %
Öppet arbetslösa 18–24 år Haparanda	6,6 %	6,3 %	6,6 %
Öppet arbetslösa & i program 18–24 år Haparanda	24,4 %	20,1 %	18,1 %

Öppet arbetslösa har sjunkit till 6,7 % vilket kan jämföras med rikets 3,8% och länets 3,3%. För ungdomar är situationen tuffare där siffran 6,6 % ska jämföras med rikets 3,8% och länets 3,5%. Öppet arbetslösa och i program har sjunkit något till 18,1 % men är väldigt höga jämfört med riket (8,7%) och länet (9,5%). Detta medför att den nyinrättade arbetsmarknadsenheten har en utmaning framför sig att öka sysselsättningen, framför allt, för dom yngre i kommunen. Arbetslösheten har stor påverkan på försörjningsstödet i kommunen, som ökat under 2018.

Ny kostnadsutjämnning har presenterats under 2018 som skulle ge Haparanda ca 17 mkr per år med nuvarande struktur. Förslaget skall ut på remiss under våren 2019 och det är osäkert hur förslaget hanteras framöver.

Under dom senaste åren har det varit en tillströmning av nyanlända till Haparanda vilket har gett en positiv effekt för Stiftelsen Haparandabostäder. Under senaste tiden har tillströmningen i stort sett upphört och man ser en viss avflyttning av dom nyanlända, vilket ger en viss oro för hyresvakanser.

För verksamheten inom BRAB (Bottenvikens Reningsverk) finns risk för ökade kostnader i och med skärpta myndighetskrav. Redan under 2019 1 juli sänks utsläppsvärdet för fosfor från 0,7 mg/l till 0,5 mg/l, vilket kommer medföra ökade kostnader för reningsprocessen.

För Haparanda Värmeverks verksamhet är utsläppsrätter (CO₂) är ett område som påverkar värmebolagets ekonomi. Torv, vilket är verkets nuvarande huvudbränsle, genererar höga nivåer CO₂ ekvivalenter som är en parameter som representanterna från EU-länderna arbetar för att kraftigt minska. På sikt kommer det finns en, med hög sannolikhet, risk för ökade miljökrav speciellt avseende torv som kommer kräva en stor omställning för verksamheten i form av förändrad bränsleanskaffning, modernisering och effektivisering av anläggning, tillgång till bränslelager etc.

Verksamhetsrisk

Kompetensförsörjning är en nyckelfråga för kommunen och dess verksamhet. Rekryteringsvårigheter samtidigt som det finns stora pensionsavgångar för befintlig personal de kommande åren är en utmaning. Lärare, omvårdnadspersonal samt specialisttjänster är områden som påverkas. Detta kommer ställa krav på omställning, rationaliseringar och nyttjande av tekniska lösningar (välfärdsteknik).

Gällande kommunstyrelsens verksamhet är den dolda

underhållsskulden en utmaning att hantera. ”Brandkårs” uttryckningar för främst underhåll av fastigheter, VA, gator och vägar är en kostsam väg gentemot planerat underhåll.

Inom Barn och ungdomsnämnden verksamhet finns en rekryteringsproblematik med behörig personal samtidigt som elevunderlagen minskar. Resultaten i skolan är en utmaning och när resurser ska omfördelas pga. demografiförändringen vilket kan medföra utmaningar för att stärka kvalitén i skolan. Enkäter och elevhälsoundersökningar visar även på lågt föräldraengagemang, tidig alkoholdebut, mer sällan i fysiska aktiviteter samtidigt man upplever mer stress än genomsnittet.

För Socialnämndens verksamhet inom Äldreomsorgen (särskilt boende) finns verksamhetsrisker kopplat till lokalernas utformning. Under 2019 kommer privata utförare inte att beviljas tillstånd att bedriva driftentreprenad, då lokalerna inte är ändamålsenliga enligt Inspektionen för Vård och Omsorg (IVO). Lokalerna begränsar bemanningseffektivitet och medför en dyrare verksamhet. Vårdbehovet kommer samtidigt att öka inom äldreomsorgen vilket medför en kvalitetsrisk, då det finns begränsat med äldreboistäder samt utbildad omvårdnadspersonal. Vid platsbrist kan kostnader för medicinskt färdigbehandlade öka.

Inom livsmedel, bygg och miljöstörande verksamhet har kraven ökat och fler oegentligheter upptäckts. Det ställer också krav på ökad tillsyn för kommunens verksamhet. Här krävs oftast specialkompetens som är svår rekryterad.

Finansiell risk

Kommunen och den kommunala koncernen är exponerad ränterisk, finansieringsrisk, kredit- och likviditetsrisk samt marknadsvärdesrisk i finansiella placeringar. Hanteringen av dessa regleras av finanspolicyn som uppdaterats i juni månad 2018 av fullmäktige.

Ränterisk 2018

	Koncern	Kommun	Finanspolicy
Låneskuld	391,7mkr	252,1mkr	-10 mkr/år
Derivat (nominellt)	255,0mkr	165,0mkr	
			Bör vara 2
Räntebindning	1,91 år	1,93 år	till 5 år
Räntebindning under 1 år	34,9 %	34,6 %	Max 40 %
Snittränta	2,72 %	2,75 %	

För utgången av 2018 (2017) uppgick den kommunala koncernens låneskuld till 391,7 mkr (404,7 mkr). Skulden har minskat då planenliga amorteringar följts.

Finansieringsrisk 2018

	Koncern	Kommun	Finanspolicy
Antal motparter	2	2	Bör 2st
Förfall inom närmsta 12 mån	51,33%	60,33%	Bör 1/3 (33%) av lånestock
Tid till förfall (beaktat derivat)	4,35 år	4,35 år	2–5 år
Likviditet	103,6 mkr	58,3 mkr	31,2 mkr

Kommunens räntebärande låneskuld uppgick till 252,1 (262,1) mkr vid årets utgång, då en amortering på 10 mkr genomförts. Upplåningen inom den kommunala koncernen består av utstående lån (rörliga) tillsammans med räntederivat. Derivat (ränteswappar) har använts för att säkra ränterisk och anpassa den genomsnittliga räntebindningstiden i låneportföljen.

Enligt finanspolicyn bör inte mer än 33 % av låneskulden förfalla inom en och samma 12-månadersperiod. För koncernens del uppgick detta till 51,33% vid årsskiftet. Kommunkoncernen är dock uppbunden med merparten långvariga derivatkontrakt som tecknats år 2012–2013 med Nordea, vilket medför förfall först år 2022–2023. Kapitalbindningen har därigenom skett med korta förfall och förfaller under maj under 2019. Detta för att till 2022–2023 kunna ha möjlighet till att komplettera portföljen med fasträntelån. Görs denna beräkning sista maj uppgår planerad kapitalbindningen till ca 30 %.

Enligt finanspolicyn ska likvida medel för kommunen uppgå till minst 5 % av skatter och statsbidrag, vilket motsvarar 31,2 mkr. Likviditeten uppgick till 58,3 mkr vid årsskiftet.

Kredit, likviditets-, marknadsvärdesrisk i finansiella placeringar 2018

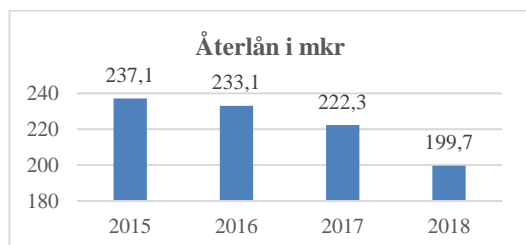
	Koncern	Kommun	Finanspolicy
Långsiktig förvaltning marknadsvärde (pension)	57,6 mkr	57,6mkr	I syftet att möta pensionsskuld, som uppgår till 235,5mkr för 2018
Portfölj			Min – Max
Aktierelaterade instrument	32%	32%	20% - 60 %
Ränterelaterade instrument	32%	32%	20 % - 80 %
Alternativa placeringar	19%	19%	0 – 40 %
Likvida medel	11%	11%	0 – 60 %

Enligt finanspolicyn får finansiella placeringar göras såväl i räntebärande värdepapper som i aktier, alternativa placeringar samt likvida medel. Andelen (vid årets utgång) av instrumentens värden styrs av min och max som redovisas ovan.

Pensionsförpliktelser

I syfte att möta kommunens kommande pensionsutbetalningar har Haparanda kommun avsatt medel i en placeringsportfölj.

Placeringarnas bokförda värde uppgick per 2018-12-31 till 52,8 mkr (53,1 mkr år 2017). Marknadsvärdet på portföljen uppgick till 57,6 mkr (59,3 mkr för 2017) vid årsskiftet. Orealiserade vinster uppgår till 4,8 mkr.

Återlån (den samlade pensionsförpliktelsen reducerat med marknadsvärdet på förvaldade pensionsmedel) har successivt minskat och uppgår till 199,7 mkr vid årsskiftet.

Kommunens pensionssskuld, gällande avsättningar i balansräkningen uppgår till 21,8 mkr (20,8 mkr ifjol). Detta avser kvarvarande pensioner år 1998 och 1999, samt pension för förtroendevalda.

Värderingen av samt upplysningar om kommunens pensionsförplikter följer rekommendation 17.2 från Rådet för kommunal redovisning, där pensionssskuldberäkningen och värdering av förmånsbestämda pensionsförpliktelser görs i enlighet med RIPS 17. Upplysningar om förpliktelsen finns upptaget i not.

Pensionssskulden redovisas sedan 1998 enligt den lagstadgade blandmodellen där pensioner intjänade före 1998 inte skuldförs utan redovisas som ansvarsförbindelse. Skulden för pensioner som redovisas i ansvarsförbinden uppgår till 235,5 mkr för 2018 (260,8 mkr 2017).

Pensionsförpliktelser (Mkr)	2015	2016	2017	2018
Avsättningar pensioner och liknande inklusive löneskatt	16,1	18,7	20,8	21,8
Ansvarsförbindelser pensionsförpliktelser som inte tagits upp bland avsättningar inklusive löneskatt	276,3	271,3	260,8	235,5
Finansiella placeringar (bokfört värde, inkl. depå)	49,0	51,1	53,1	52,8
Marknadsvärde	54,9	56,9	59,3	57,6
Varav depåvärde	7,0	9,8	22,8	6,6
Återlån	237,1	233,1	222,3	199,7
Förändring av marknadsvärde	4,0	2,0	2,4	-1,7
Orealiserad avkastning/vinst/förlust på finansiella placering	6,3	6,1	6,2	4,8
Ökning/minskning av depå	1,2	2,8	13,0	-6,6
Nedskrivning/uppställning av finansiella placeringar	0,1	0,3	0,1	-1,1
Totala förpliktelser exklusive finansiella placeringar (bokfört värde)	292,4	290,0	281,6	257,3
Specifikation värdeökning och nyanskaffning				
Utdelning	0	0	0	0
Återföring av nedskrivning	0	0	0,3	0
Vinst vid avyttring av värdepapper	1,8	2,0	2,0	0,8
Delsumma	1,8	2,0	2,3	0,8
Förlust vid avyttring av värdepapper	0	0,0	0,0	0,0
Nedskrivning	0	0	0	-1,2
Bankkostnader	0	0	0	0
Courtage	0	0	0	0
Delsumma	0	0,0	0,0	-1,2
SUMMA	1,8	2,0	2,3	-0,4

Sammanfattning viktiga förhållanden för resultat & ställning

Identifierad risk	Beskrivning	Organisatorisk enhet	Hantering av risk
Omvärldsrisk			
Befolkning	Risk för befolkningsminskning med 150 individer kommande tre år medför minskade intäkter från skatter och statsbidrag.	Kommunala koncernen	<ul style="list-style-type: none"> - Översyn av servicenivåer - Översyn av lokalbehov - Samordning inom koncernen - Interkommunal samverkan
Demografisk befolkningsförändring	Låg födelsetal och fler andel äldre i befolkningsstrukturen	Kommunen	<ul style="list-style-type: none"> - Omprioritering av resurser - Lokalbehovsutredning - Förändring lokalstruktur
Ökad arbetslöshet	Risk för ökad arbetslöshet kan medföra minskade skatteintäkter samt utökade kostnader för försörjningsstöd.	Kommunen	<ul style="list-style-type: none"> - Införande av arbetsmarknadsenhet 2018 - Konsultstöd för företagsetableringar och nyföretagande
Förändrad lagstiftning	Ökade myndighetskrav	Kommunala koncernen	<ul style="list-style-type: none"> - Ökad kostnad avloppsrening - Anpassning lokaler särskilt boende - Fjärrvärme ökad kostnad
Verksamhetsrisk			
Personal	Upprätthålla planerad bemanning med utbildad personal. Negativa effekter på personal och kvalitet vid vakanser. Högre sjukfrånvaro	Kommunen	<ul style="list-style-type: none"> - Vikariepool - Konsultstöd - Friskvårdsinsatser - Bemanningsutbildning - Välfärdsteknik
Ökat underhållsbehov	Ökade oväntade reparationer och underhåll på fastighet, VA, gator & väg	Kommunstyrelsen	<ul style="list-style-type: none"> - Nya underhållsplaner - Utökad tjänstetillsättning
Oegentligheter & fel	Ökad kontroll av livsmedel, bygg och miljöstörande verksamhet	Samhällsbyggnadsnämnden	<ul style="list-style-type: none"> - Ökad tillsyn - Intern kontrollplan
Elevhälsa	Dåligt mående samt sämre resultat i skolan	Barn- och ungdomsnämnden	<ul style="list-style-type: none"> - Kompetensutveckling Personal - Satsningen inom Norrbottens bästa skola - Satsning på föreningsliv - Satsning på hälsofrämjande skolutveckling
Finansiell risk			
Ränterisk	Hög skuldsättning medför betydande kostnader vid ökad räntenivå	Kommunala koncernen	<ul style="list-style-type: none"> - Policy för räntebindning - Investeringsprövning - kassaflöde - Räntederivat - Mål på självfinansierade investeringar
Valutarisk	Ökad kostnad vid försvagad krona gentemot Euro	Kommunala koncernen	<ul style="list-style-type: none"> - Fakturering i SEK (valutarisk på motpart) till utländska samarbetspartners - Möjlighet till valutakurssäkring (Haparanda Värmeverk) - Egen produktion (Haparanda Värmeverk)
Likviditetsrisk	Hög pensionsförpliktelse (ansvarsförbindelsen). Höga utbetalningar medför likviditetspåverkan.	Kommunen	<ul style="list-style-type: none"> - Finansiella placeringar för att möta toppar av pensionskuldens utbetalningar - Finanspolicy för placering - Försäkring för delar av pensionsskuld (1998–1999)

3.4 Händelser av väsentlig betydelse

Förvaltningsberättelsen ska innehålla upplysningar om sådana händelser av väsentlig betydelse för den kommunala koncernen och kommunen som har inträffat under räkenskapsåret eller efter dess slut. Detta är redovisat utifrån kommunen och dess nämnder samt koncernföretagen.

Kommunen

Under året har det ingångna hyresavtalet med Östermyrabruk (Concent) gällande multiarena och gymnasieskola annullerats då motparten inte kan uppfylla avtalets innehåll. Det är också motparten som begärt uppsägning av avtalet. I och med att avtalet fallit resultatets försvinsten (vid försäljning av Patan 1 & 2) från 2014 (som skulle möta hyresbetalningarna) och åtaganden på totalt 19,5 mkr på 2018. Detta redovisas som en jämförelsestörande post.

Vidare har Mark och miljödomstolen har förpliktat kommunen att ersätta försäkringsbolagets regresskrav om 1,4 mkr för översvämningar 2016, där domstolen ansett att kommunens ansvarig för skadorna. Domslutet rör nio fastigheter. Det har inkommit ytterligare 22 regressärenden och en avsättning har gjort för 2018 på 5,2 mkr.

Under året har värdepapper realiserats och reavinsten uppgår till 0,8 mkr. Samtidigt har värdet på de finansiella placeringarna skrivs ned med 1,1 mkr, efter höstens nedgång på den finansiella marknaden. Vidare har en amortering på låneskulden har genomförts under 2018 på 10 mkr och den samlade låneskulden uppgår till 251,1 mkr.

Skatteintäkter och statsbidrag har i stort sett överstämt med det budgeterade och uppgick till 623,9 mkr.

Under året har nettoinvesteringarna uppgått till 41,8 mkr där 26,3 mkr består av investeringar i VA, fastighet och gator samt vägar.

Kommunstyrelsen

Historiskt höga vattenflöden i samband med issmältningen under våren medförde en extra ordinärkostnad på 0,5 mkr.

Under fjolåret tecknades ett samverkansavtal med Telia för utbyggnad av fiber fram till år 2020. Utbyggnaden av fiber sker i etapper och omfattar för närvarande Haparanda Öst. Den etappen beräknas vara färdigställd under 2019 och kommunens insats är beroende på anslutningsgraden i området.

Under året har en arbetsmarknadsenhet bildats vars syfte att öka sysselsättningen i kommunen.

Ett avtal om arrende av strandnära Campingen tecknats fram till 2037. Boverket har finansierat uppfräschning (1,1 mkr) av skolgårdar i kommunen. Myndigheten för skydd och beredskap (MSB) har beviljat medel (1,2mkr)

för uppdatering av skalskydd i kommunhuset för 2018–2019 samt ledningscentral och reservkraft.

Vidare har externa medel rekviderats från Tillväxtverket för Socioekonomisk utsatta kommuner (2,3mkr) samt Företagsklimatmedel (1,8 mkr) möjliggjort satsningar för att öka sysselsättningen, förbättra folkhälsan och öka företagsetableringar samt nyföretagande.

Ett samarbete har påbörjats med Narvik, Kouvola samt Torneå gällande logistik och transporter via järnväg. Ett avtal har också träffats med det statliga bolaget, China Express gällande järnvägstransporter via den s.k. Sidenvägen.

En ny etableringsstrategi har tagits fram tillsammans med Tornio.

Barn & Ungdomsnämnden

Under året har nämnden kunnat rekvidera betydande statsbidrag från Skolverket för utökning av den befintliga bemanningen på skolenheterna. Det handlar främst om bidrag för lärarlönelyftet (2,7mkr) likvärdig skola (2,3mkr), lågstadiesatsningen (2,2mkr) karriärtjänster (1,3mkr), hälsofrämjande skola (1,0 mkr) samt ökad jämlikhet (0,9 mkr).

Vidare har en ny IKT-satsning (Informations- och kommunikationsteknik) vilket möjliggjort större inköp av elevdatorer för totalt 5,1 mkr.

Det minskade elevantalet har gett mindre kostnad till Montessori, där kostnaden minskat med 1 855 tkr. Nämnden behöver se över skolstrukturen för att möta framtidens behov och har startat en översyn.

En överenskommelse angående Språkskolan har träffats gällande framtiden och ett nytt långsiktigt avtal är tecknat med Tornio. Vidare har Haparandas simhall har nyttjats gemensamt av medborgare i Haparanda och Torneå under året eftersom simhallen i Torneå har renoverats.

Under det senaste året har regeringen genomfört ett antal större förändringar inom vuxenutbildningsområdet. Flera av dem är en del av regeringens satsning på ett nytt kunskapslyft för vuxna, som syftar till fler utbildningsplatser för vuxna och högre kvalitet på utbildningen. Det har också medfört en ökad kostnad. Det är även fortsatt stort tryck från nyanlända till gymnasieskolan, vilket medför större resursbehov.

Sommarlovsaktiviteter har finansierades med externa medel från Socialstyrelsen på 550 tkr.

Socialnämnden

Integrationsenheten omorganiserades under 2018 till följd av ett minskat behov. Migrationsverket reducerade även ersättningsnivåerna i och med behovsförändringarna. Det överskott som genererats beror på en tidigare avveckling av HVB-hem än planerat, vilket resulterat i lägre kostnadsnivåer. Schablonersättningen

från Migrationsverket har varit på en fortsatt hög nivå (11,8 mkr) men kommer minska drastiskt under 2019 (3,4 mkr) och för att i stort sett utebli under 2020 (0,2 mkr).

Vidare har under året utgått ett statsbidrag från Socialstyrelsen på 2,5 mkr för ökat bemanning inom äldreomsorgen. Detta statsbidrag försvinner under 2019. Inom ordinärt boende har hemtjänstens verksamhet omorganiserats för att kunna hantera de demografiska förändringarna kommunen möter. Hemtjänsten bytte under hösten lokaler där ledning, administration och personalgrupper samlas. Detta för att kunna ha ett nära ledarskap och uppnå samordningsvinster i form av en effektivare planering av verksamheten.

Kommunfullmäktige beslutade under hösten att öka hemtjänstens budget med 5,0 mkr för kommande verksamhetsår, då förvaltningen ser ett ökat behov av främst hemtjänstinsatser.

För att kunna hantera det höga kostnadsläget inom särskilt boende har förvaltningen utökat ledarskapet med en enhetschef och en områdeschef inom äldreomsorgen. Förvaltningen arbetar också med en ny bemanningsorganisation i samarbete med HR-kontor och ekonomikontor som förväntas få effekt under 2019.

Den privata aktören Vardaga som bedriver särskild boende verksamhet i kommunens lokaler fick under året besked om att verksamheten inte får fortsätta bedrivas i nuvarande lokaler. Detta då lokalerna bedöms, av Inspektionen för vård och omsorg, vara undermåliga efter gentemot reglerad standard. Detta har överprövats och Vardaga har kunnat bedriva verksamhet under hela 2018.

Nämnden ser ett ökat behov för insatser för LSS-barn och har verkställt ett flertal kostsamma insatser under året. Även kostnader för försörjningsstöd har ökat under 2018.

Samhällsbyggnadsnämnden

Arbetet med översiktsplan, havsplan samt bostadsförsörjningsprogram har pågått under året.

Samarbete med Torneå har fortsatt och arkitektävlingen European 14 fortgår där tävlingsbidraget bearbetas vidare för att kunna utgöra underlag till kommande detaljplan i dialog med framtida exploatörer.

Livsmedelstillsyn har prioriterats under första halvåret 2018. I övrigt har klagomålsärenden och äldre ärenden avseende nedskräpade fastigheter prioriterats och tillsyn kommer att ske på fastigheterna efter snösmältning. Samhällsbyggnadsförvaltningen har lanserat nya e-tjänster där sökande kan logga in med e-legitimation och följa sitt ärende.

Energi- och klimatrådgivningen i Haparanda är samordnad med Övertorneå och Överkalix kommun och har blivit beviljade projektpengar för tre år framåt.

Stiftelsen Haparanda Bostäder

I byn Karungi har hela beståndet på 26 lägenheter är sålts i oktober 2018.

Projektering av byggnationen för trygghetsbostäder har genomförts under 2018, nu pågår upphandling av byggnationen fram till 15 februari. Byggstarten är beräknad till 1 Maj och produktionstiden är beräknad till max 18 månader.

Haparanda Värmeverk

Bolaget har under verksamhetsåret anskaffat mark avsedd för etablering av nytt värmeverk. Markytan, vid industriområdet Nasua, uppgår till 43 500 m². Investeringen är finansierad med egna medel och påverkar inte resultatet för bolaget.

Ett nytt avtal med Tornio Energi löper fr o m 2018-01-01. Innebörden är främst att Torneå Energi inte längre kan garantera Haparanda Värmeverk AB effekt. Vid kallare temperaturer har bolaget dock stora chanser att få effekt baserat på produktion från fossila oljepannor i Finland. Konsekvensen är att bränslemixpriset stiger, den fossila andelen ökar samt att utsläppsrätskostnaderna skjuter i höjden. Konsekvensen av det nya avtalet är inarbetat i 2018 års budget och utfallet följer i stort sett plan

Ett sätt att motverka effekterna av en dyr importerad energi från Finland som ger sämre miljövärden är att investera i ett nytt värmeverk med en bred bränsleflexibilitet. En sådan investering är betydande men minskar bränslekostnaderna och den fossila andelen samtidigt som den ökar kapitalkostnaderna. De sammantagna nettoeffekterna av en sådan investering bedöms som mycket goda.

Investeringarna 2018 uppgår till totalt 5,6 MSEK där anskaffning av mark motsvarar den största delen med ca 1,8 MSEK. Investering i nya ventiler och ny ledning vid E4 och Björka handelsområde är en annan större investering, motsvarande 1,1 MSEK.

Bottenvikens Reningsverk

Bolaget ansökte hos Länsstyrelsens miljöprövningsdelegation om omprövning av reduktionskravet för fosfor. Kravet på fosforreduktionen var 95% vilket med nuvarande reningsmetod är i det närmaste omöjligt att uppnå. I maj 2018 meddelade Miljöprövningsdelegationen i beslut att kravet sänkts till 85% och gäller t.o.m. 31 maj 2023.

Under 2018 har ett nytt driftövervakningssystem (0,7mkr) upphandlats tillsammans och beräknats vara i drift 2019, vilket kommer få effekt på processövervakningen.

3.5 Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten

Förvaltningsberättelsen ska innehålla upplysningar om förhållanden som är av betydelse för styrningen och uppföljningen av den kommunala koncernens och kommunens verksamhet. Det innebär att upplysningar om väsentliga aspekter avseende styrning, uppföljning och intern kontroll ska lämnas för den kommunala koncernen och kommunen.

Upplysningarna innehåller kortfattad beskrivning av hur mål fastställs, hur budgetar tas fram samt av hur budget- och måluppföljning genomförs. Av upplysningarna framgår hur den interna kontrollen är utformad.

Haparanda Vision 2020

Haparanda har tillsammans med Tornio stad tagit fram en gemensam vision (Vision 2020), som ett långsiktigt mål, om städernas utveckling till år 2020.

Kommunfullmäktige anger sedan inriktningar, som ska gälla för närmaste ett till tre åren. Inriktningarna är de prioriteringar som ligger till grund för kommunens verksamhetsplanering för att uppfylla politikernas vilja.

Utifrån inriktningarna är det upp till varje nämnd att lägga mål som harmoniserar med kommunfullmäktiges övergripande mål. Målen sätts för respektive år och ligger till grund för verksamheternas planering på olika nivåer och som mynnar ut i åtaganden ända ned på medarbetarnivå hos vissa förvaltningar. Arbetet med budget-, strategi- och verksamhetsplaner skall på alla nivåer genomsyra den gemensamma visionen, vision 2020.

BILD 1: Vision 2020 inklusive Kommunfullmäktiges inriktningar för 2018

Styrning

Kommunfullmäktige har 2017 antagit följande styrmodell för kommunen. Styrmodellen ska säkerställa att alla i kommunen, arbetar för att uppfylla den politiska viljan utifrån antagen vision med tillhörande inriktningsbeslut med kunden och kvalitet i focus. Haparanda stads kommunövergripande **styrprocess** består av tre delprocesser, vilka har ett starkt samband och är beroende av varandra. Delprocesserna är: **strategi, planering** och **uppföljning**.

Styrprocessen med sina delprocesser omfattar de aktiviteter och det arbete som utförs för att utforma kommunens vision, prioriteringar och mål samt arbetet med att uppnå de uppsatta målen. Styrprocessen används för att samordna, kommunicera och skapa delaktighet, med syfte att uppnå organisationens övergripande mål.

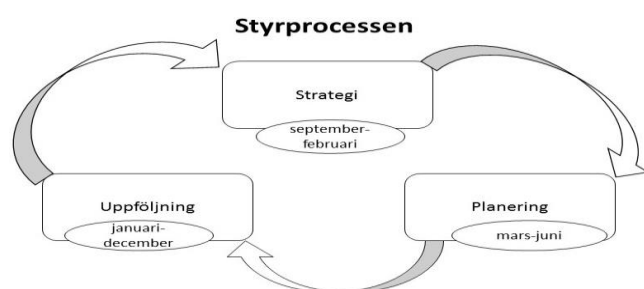

BILD 2: Styrprocessen i Haparanda Stad

Strategiprocessen

Processen syftar till att ta fram underlag och strategier för en långsiktig styrning som säkrar nuvarande och kommande generationers tillgång till välfärdstjänster med hög kvalitet.

I strategiprocessen genomförs en nulägesanalys, omvärlds- och trendanalyser, analys av förändringar i lagar och förordningar. I nulägesanalysen genomförs uppföljning och analys av verksamhetens kvalitet och resultat samt en uppföljning av nämndernas måluppfyllelse och uppdrag. Strategiprocessen ska lämna förslag till vision och kommunfullmäktiges prioriteringar. Visionen är allmänt hållen för en tioårsperiod och kommunfullmäktiges prioriteringar fastställs en gång varje mandatperiod. I processen ingår den interna budgetprocessen där kommunstyrelsen och samtliga nämnder ska beskriva framtida resursförändringar i ekonomiska termer.

För att skapa ett forum där nulägesanalysen, omvärlds- och trendanalysen samt resursbehov presenteras till samtliga politiska partier kallar kommunstyrelsens ordförande till en strategidialog. Deltagare är kommunens budgetberedning, fullmäktigepresidium och bolagsordföranden. De politiska partier som genom detta inte är representerade ges rätt att delta med en eller flera representanter. Vid strategidialogen deltar kommunchef, ekonomichef, förvaltningscheferna samt planeringsstrateg.

Planeringsprocessen

Planeringsprocessen ska utifrån strategiprocessens underlag och förslag göra prioriteringar av mål, uppdrag och ekonomiska resurser. Detta sker vid en måldag som varje nämnd och styrelse har senast i mars året innan kommande planeringsperiod.

Planeringsprocessen avslutas med förslag till budget- och strategiplan som beslutas av kommunfullmäktige i juni året innan kommande planeringsperiod. Budget- och strategiplanen är kommunens samlade styrdokument för den kommande treårsperioden. Kommunfullmäktige har därefter möjlighet att vid betydande förändringar till exempel av skatteunderlaget eller andra betydande omvärldsförändringar, besluta om revideringar av budget- och strategiplanen. Hänsyn till detta tas i uppföljningsprocessen och uppföljning sker under hösten efter budgeten är fastställd.

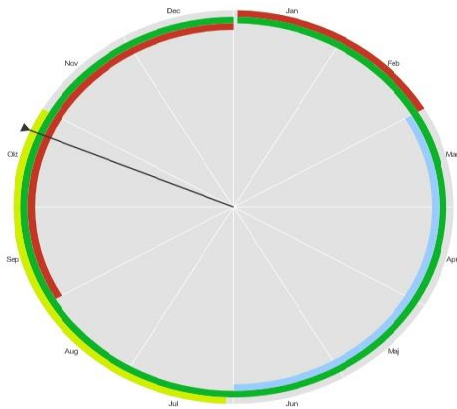
Uppföljningsprocessen

Processen är ett viktigt styrinstrument som levererar snabb och relevant information till beslutsfattarna för att de ska kunna fatta rätt beslut i rätt tid. Måluppfyllelsen för såväl fullmäktiges prioriteringar, god ekonomisk hushållning, nämnds mål och ekonomiskt utfall sker dels i delårsbokslutet i juni månad samt årsredovisningen.

Utöver dessa utförliga rapporter presenteras även mer detaljerade kvartalsrapporter för Q1 och Q3. Kvartalsrapporterna innehåller en uppföljning av nämndernas ekonomi, måluppfyllelse och basverksamhet genom uppföljning av verksamhetskritiska nyckeltal.

Det ekonomiska utfallet redovisas i en delårsrapport under april månad samt i snabbrapporter månadsvis (undantagen julimånad) för nämnderna.

Översikt av processernas olika delar samt tidplan

Strategiprocessen	Verkställighet	Samman kallande/beslutandeorgan
<ul style="list-style-type: none"> • Instruktioner till förvaltningarna • Sammanträdesplan/direktiv • Underlag till strategidialogen • Strategidialogen • Budgetberedningen – Skatteutveckling 	September Oktober Februari Februari Februari	Planeringstrateg Kommunfullmäktige Förvaltningscheferna Kommunstyrelsens ordförande Kommunstyrelsens ordförande
Planeringsprocessen <ul style="list-style-type: none"> • Måldag • Budgetberedning –BoS förslag arbetas fram • Budgetberedning – BoS politiska förslag • Politisk behandling av BoS + fastställande av skattesats 	Mars April Maj Juni	KSO och nämndsordföranden KSO/Budgetberedningen KSO/Budgetberedningen Kommunfullmäktige
Nämndsplan <ul style="list-style-type: none"> • Nämndsplan med internbudget 	November	Kommunstyrelsen & nämnderna
Uppföljningsprocessen <ul style="list-style-type: none"> • Snabbarport • Kvartalsrapport Q1 • Delårsrapport T1 • Uppföljning BoS eventuell justering • Delårsbokslut Q2 • Kvartalsrapport Q3 • Årsredovisning 	Februari-December April Maj Augusti-Oktober September Oktober April	Kommunstyrelsen & nämnderna Kommunstyrelsen & nämnderna Kommunfullmäktige KSO/Budgetberedningen Kommunfullmäktige Kommunstyrelsen & nämnderna Kommunfullmäktige

Intern kontroll

Enligt reglementet för intern kontroll har kommunstyrelsen det övergripande ansvaret för att en god intern kontroll finns. Det yttersta ansvaret för den interna kontrollen har nämnderna inom respektive verksamhetsområde. Nämnderna har också skyldighet att anta en särskild plan, internkontrollplan, för uppföljning av den interna kontrollen.

Nämnderna ska i samband med årsredovisningen rapportera resultatet av den interna kontrollen inom nämnden till kommunstyrelsen. Intern kontroll syftar ytterst till att kommunens fastställda målsättningar uppfylls genom att säkerställa

- ändamålsenlig och kostnadseffektiv verksamhet
- tillförlitlig finansiell rapportering
- efterlevnad av lagar, föreskrifter, riktlinjer och andra instruktioner

Intern kontroll är en integrerad del av kommunens samtliga rutiner, processer och system. Alla, såväl förtroendevalda som tjänstemän, är på olika sätt involverade i arbetet med intern kontroll och arbetet med att hantera risker som kan hindra att framtida målsättningar uppnås.

COSO-modellen som används består av fem kontrollkomponenter

Interkontrollplanen upprättas utifrån en risk- och konsekvensanalys (COSO-modellen) som baseras på processer/rutiner som finns inom kommunens olika verksamhetsområden. Vid riskbedömningen utgår man från sannolikheten för att fel uppstår, medan konsekvensbedömningen utgår från de politiska, ekonomiska, mänskliga och tekniska effekter som uppstår vid fel. Vid bedömning av effekter vid fel vägs följande faktorer in:

- ekonomiska effekter (såväl förmögenhetsförluster som felaktiga räknenskaper)
- effekter på den enskilde personen (arbetstagaren eller kommuninvånaren)
- moraliska, etiska effekter på kommunens rykte
- effekter på attityder till kontrollkulturen
- ineffektiva arbetsrutiner

Den interna kontrollplanen revideras löpande. Vid revidering ska granskningsområdena omprövas.

Mål- och resultatstyrning

Mål- och resultatstyrning är politikens verktyg för att styra Haparanda stad. Stadens politiker ansvarar för att prioritera och formulera långsiktiga och mätbara mål för staden som helhet.

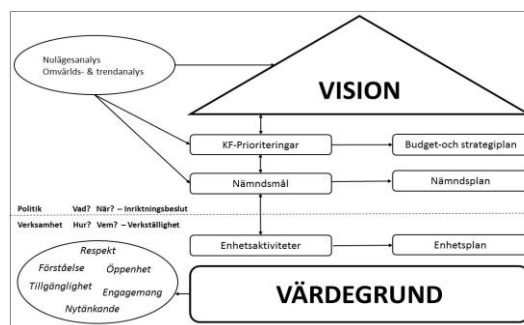
Visionen är utgångspunkten i mål- och resultatstyrningen. Utifrån visionen identifieras, med hjälp av trend- och nulägesanalyser, strategiskt viktiga områden som i budget- och strategiplanen formuleras som kommunfullmäktiges prioriteringar. Prioriteringarna är av långsiktig karaktär och pekar ut de verksamhetsområden som ska prioriteras under tidsperioden. Prioriteringarna ska ha ett brukar- och/eller medborgarfokus.

Utifrån kommunfullmäktiges prioriteringar beslutar nämnden och styrelsen om sina mål. Målen ska även utgå ifrån nämndens behov av utveckling som framkommit vid omvärldsanalysen och nulägesanalys inom det egna verksamhetsområdet.

Varje nämnd och styrelse ska senast i november besluta om en nämndsplan (innehållande bl.a. mål och internbudget) för nästkommande planperiod. Nämndsplanen ska visa hur nämnden eller styrelsen, genom utvecklingsmål för nämnden eller genom styrning och uppföljning av indikatorer kopplade till basuppdraget, bidrar till att förverkliga den vision och de prioriteringar som kommunfullmäktige har beslutat om.

Samtliga enheter inom förvaltningen ska planera och genomföra aktiviteter i enlighet med uppdraget vilket förtydligas i en så kallad enhetsplan. Det är varje förvaltningschef som bedömer om aktiviteter ska utarbetas ner till medarbetarnivå.

Visionen och värdegrunden är viktiga ledstjärnor i Haparanda stads förnyelsearbete. Visionen beskriver vad vi vill uppnå och har en tydlig koppling till uppdraget. Vår värdegrund hämtas från visionen och beskriver vårt förhållningssätt i arbetet och gentemot människor vi möter. Det handlar om den känsla och de egenskaper som vi vill förknippas med. Vår verksamhet ska präglas av respekt och förståelse, öppenhet och tillgänglighet samt engagemang och nytänkande.

Målstrukturen i Haparanda stad

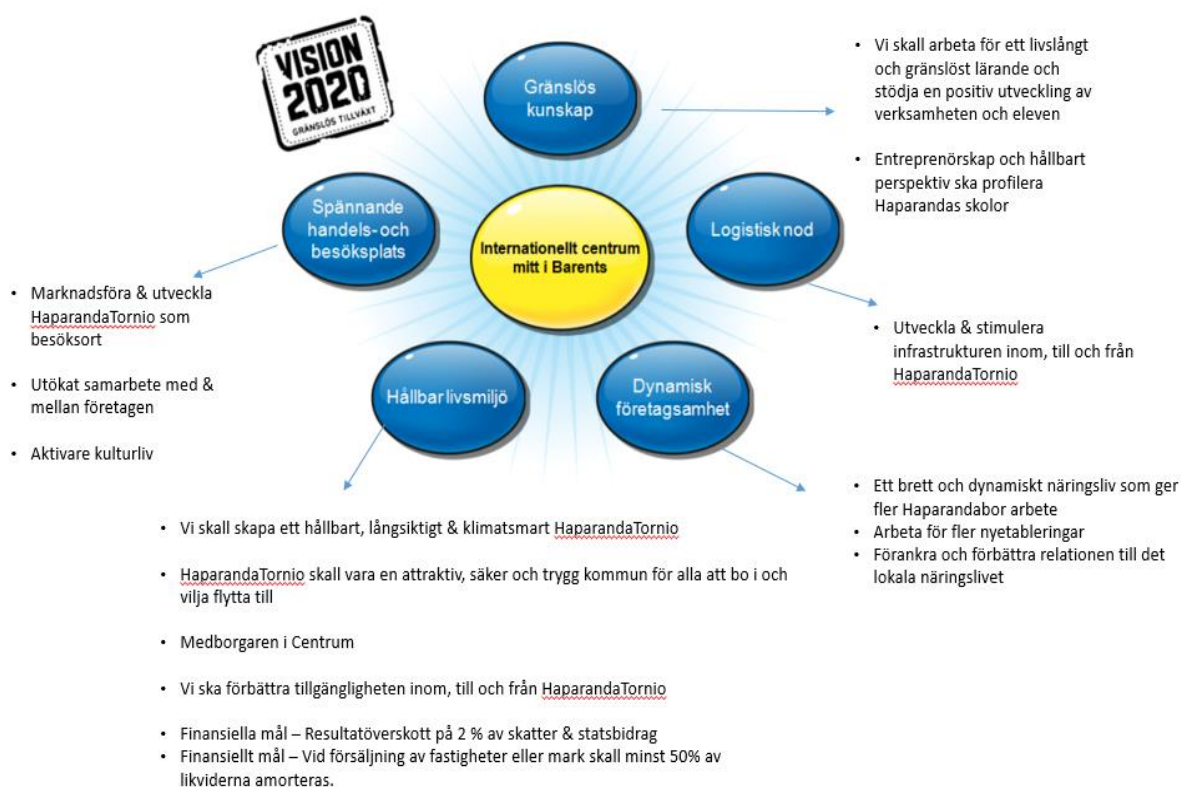
Haparanda stad arbetar med SMARTA mål. Det innebär att målen är så specifika att vi vet vad vi ska uppnå och formuleringen är lätt att kommunicera, att de är mätbara så att vi kan se måluppfyllelsen, att de är accepterade av alla som är involverade, att de är realistiska och går att genomföra samt att de är tidsatta. Målen ska uttrycka förväntat resultat som förvaltningen kopplar till en aktivitetsplan som stöd för den löpande uppföljningen och för att säkerställa att målen förverkligas

3.6 God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning

Förvaltningsberättelsen ska innehålla en utvärdering av om målen för en god ekonomisk hushållning samt en avstämning av övergripande mål av betydelse för kommunkoncernen.

Kommunfullmäktiges inriktningsbeslut är mål och riktlinjer för god ekonomisk hushållning vilket omfattar mål för både verksamheten och ekonomin i

kommunen. Målen fastställs av kommunfullmäktige och kommunstyrelsen utvärderar målen. Uppföljning av målen sker i delårsbokslut för juni samt i årsredovisningen när året summeras. Målen utgår från visionen, våra värdeord samt från de prioriterade insatser som årligen fastställs av kommunfullmäktige i budget- och strategiplan. Kommunfullmäktige har även fattat specifika mål för God ekonomisk hushållning.

3.6.1 Mål för god ekonomisk hushållning

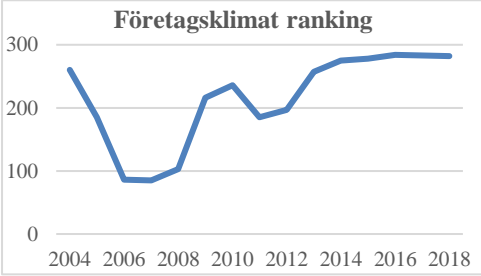
Kommunfullmäktige har fastställt nedanstående nyckeltal som målinriktningar för uppfyllandet av god ekonomisk hushållning. De nio målen bedöms enligt följande

- Uppfyller 7 st.
- ◆ Uppfyller delvis 1 st.
- Uppnås ej 1 st.

Riktlinjer för God Ekonomisk Hushållning	Per 2018-12-31																																								
<p>● Finansiella mål</p> <p>Samtliga finansiella målen för god ekonomisk hushållning uppfylls för 2018. Den sammanlagda bedömningen är att de god ekonomisk hushållning nås vad gäller de finansiella målen.</p>																																									
<p>Resultatöverskott på 2 % av skatter- och statsbidrag</p>	<p>● Årets resultat för kommunkoncernen uppgår till 45,2 mkr och motsvarar 7,3% av skatter och bidrag. För kommunen är motsvarande siffra +41,5mkr och 6,7% av skatter och statsbidrag. <u>Målet anses uppnått.</u></p>																																								
<p>Kommunens årliga nettoamortering skall vara minst 10 mkr på befintlig låneskuld. Därutöver skall vid försäljning av värdepapper, fastigheter eller mark (inklusive resultatet av exploaterings-verksamhet) minst 50 % av likviderna amorteras.</p>	<p>● För kommunkoncernen har amorteringar genomförts på 13,0 mkr. Gällande kommunen uppgick dessa till 10,0 mkr för 2018. Realisationsvinsterna uppgick till +0,8mkr för kommunkoncernen. Resultatet för exploateringsverksamheten uppgick till +2,9 mkr. En extra amortering planeras i junimånad 2019 på +2,0 mkr i samband att befintliga lån löper ut. <u>Målet anses uppnått.</u></p>																																								
<p>Investeringar skall vara självfinansierade</p>	<p>● Investeringar har i kommunkoncernen varit självfinansierade till sin helhet totalt +55,1 mkr. För kommunen uppgick dessa till 41,8 mkr. <u>Målet anses uppnått.</u></p>																																								
<p>Soliditeten skall stärkas årligen för att ett långsiktigt mål om 60 % soliditet exkl. ansvarsförbindelse skall uppnås.</p>	<p>● Soliditeten har stärkts i kommunkoncernen och uppgår till 46,3% (+3,5%). Tar man hänsyn till samtliga pensionsförpliktelser uppgår den till 25,1% (+3,9%). För kommunen har soliditeten stärkts och uppgår till 46,9% (+4,4%). Tas hänsyn till pensionsförpliktelserna uppgår soliditeten till 17,6% (+8,1%). <u>Målet anses uppnått.</u></p>																																								
<p>Kommunens driftbudgetavvikelse skall vara 0 eller positivt</p>	<p>● Driftens utfall visar på ett överskott om +2,9 mkr. <u>Målet anses uppnått.</u></p>																																								
<p>Kommunens likviditet skall motsvara minst 5,0 % av skatter och statsbidrag</p>	<p>● Kommunens likviditet uppgår till 9,3 % av skatter och statsbidrag. <u>Målet anses uppnått.</u></p>																																								
<p>◆ Verksamhetsspecifika mål</p> <p>För de verksamhetsspecifika målen för god ekonomisk hushållning uppfylls ett mål, ett mål uppfylls delvis och ett mål uppnås ej. Den sammanlagda bedömningen är att de verksamhetsspecifika målen för god ekonomisk hushållning uppfylls delvis för år 2018.</p>																																									
<p>Sjukfrånvaron skall minska årligen och vara lägst i Norrbotten.</p>	<p>◆ Sjukfrånvaron har minskat från 5,29 % till 5,20%. I förhållande till länet låg Haparanda på en andra plats 2017 då Pajala redovisade 5,2 %. <u>Målet betraktas som delvis uppnått.</u></p>																																								
<p>Energiförbrukningen skall minska med 5 % i kommunens fastighetsbestånd.</p>	<p>■ Under året har energiförbrukningen minskat med 547 223 kWh. Det motsvarar 3,1%, som är under målsättningen på 5%.</p>																																								
<p>Nettokostnadsavvikelse* för respektive verksamhet skall minska årligen för att uppnå balans i ambitions och effektivitetsnivå:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Förskola - Fritidshem - Grundskola - Gymnasieskola - Individ- och familjeomsorg - Äldreomsorg 	<p>● Utfallet för 2017 visar att standardkostnadsutvecklingen minskat med 4 mkr mot 2016. <u>Målet anses uppnått.</u></p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Std kostnadsavvikelse</th> <th>%</th> <th>I mkr</th> <th>%</th> <th>I mkr</th> </tr> <tr> <th></th> <th>2017</th> <th>2017</th> <th>2016</th> <th>2016</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Förskola</td> <td>-9,3</td> <td>-4</td> <td>1,3</td> <td>1</td> </tr> <tr> <td>Fritidshem</td> <td>39,2</td> <td>4</td> <td>-12,8</td> <td>-1</td> </tr> <tr> <td>Grundskola</td> <td>-1,5</td> <td>-2</td> <td>2,5</td> <td>2</td> </tr> <tr> <td>Gymnasieskola</td> <td>7,4</td> <td>3</td> <td>1,9</td> <td>1</td> </tr> <tr> <td>Individ- och familjeomsorg</td> <td>16,9</td> <td>6</td> <td>26,8</td> <td>9</td> </tr> <tr> <td>Äldreomsorg</td> <td>8,1</td> <td>11</td> <td>7,4</td> <td>10</td> </tr> </tbody> </table>	Std kostnadsavvikelse	%	I mkr	%	I mkr		2017	2017	2016	2016	Förskola	-9,3	-4	1,3	1	Fritidshem	39,2	4	-12,8	-1	Grundskola	-1,5	-2	2,5	2	Gymnasieskola	7,4	3	1,9	1	Individ- och familjeomsorg	16,9	6	26,8	9	Äldreomsorg	8,1	11	7,4	10
Std kostnadsavvikelse	%	I mkr	%	I mkr																																					
	2017	2017	2016	2016																																					
Förskola	-9,3	-4	1,3	1																																					
Fritidshem	39,2	4	-12,8	-1																																					
Grundskola	-1,5	-2	2,5	2																																					
Gymnasieskola	7,4	3	1,9	1																																					
Individ- och familjeomsorg	16,9	6	26,8	9																																					
Äldreomsorg	8,1	11	7,4	10																																					

3.6.2 Kommunfullmäktiges inriktningar

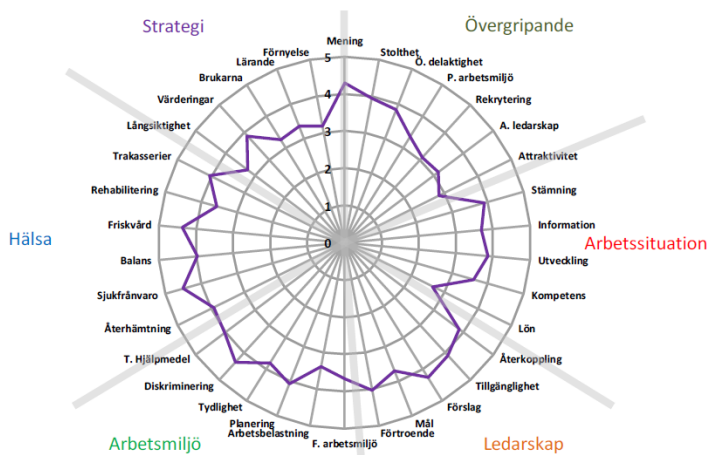
Utvecklingsområden (Vision 2020)	KF:s Inriktningar	Senaste kommentar
<p>Spännande handels- och besöksort</p>	<p>Utveckla HaparandaTornio som besöksort</p>	<p> Campingen och Strandcaféet har lagts ut på entreprenad fr.o.m. 2018. Under sommaren har en rad aktiviteter genomförts bland annat i Strandparken med fokus på barn och unga. Den 3 oktober har en besökssträff arrangerats under en turism- och besöksnäringdag i Torneå arrangerad av Haparanda stad. TVE hjälper till med att utveckla infrastruktur till besöksmål som skärgården främst för att stimulera besöksnäringen och för att nyttja de naturresurser som Haparanda kommun har. Under 2017 hade Haparanda kommun trafikstöttande verksamhet för skärgården. Under 2018 fanns det upphandlingar men inga anbud. För 2019 finns ännu inga beslut tagna men upphandlingarna är igång.</p> <p>Den senaste TEM-Rapporten visar att antalet besök nätter har ökat med 23 % första halvåret 2018 jämfört med föregående år och uppgår till ca 29 000 nätter.</p> <p>Utvecklingen i Haparanda har varit stark och handelsindex har ökat från 200 till 316 mellan åren 2007 och 2017. Bara mellan 2016 och 2017 ökade index med 9 enheter, från 307 till 316. Det är Haparandas bästa siffra någonsin.</p> <p>Haparanda står för nästan 12 % av detaljhandelns omsättning i Norrbotten. Under 2017 var den totala omsättningen för detaljhandeln i kommunen strax över 2 miljarder kronor, en ökning med 2 % jämfört med 2016. Omsatt i pengar så handlar det om en ökning med 16 miljoner kronor. Handelsindex för 2018 släpps i september 2019.</p> <p>Haparanda har under 2018 jobbat med H1-Communications som idag har 7–8 anställda. TVE har också arbetat med det etablerade företaget Arctic Wood. Uppskattningsvis har detta medfört 14 nya arbetstillfällen.</p> <p>Målet bedöms som uppnått</p>
<p>Dynamisk företagsamhet</p>	<p>Arbeta för minskad arbetslöshet</p>	<p> Öppet arbetslösa i kommunen uppgår i december 2018 till 6,7 % vilket är högst i Norrbotten. Det är en marginell skillnad från sammaperiod 2017 då arbetslösheten uppgick till 6,9. Personer i programstöd uppgår till 6,0 % vilket är oförändrat relativt samma period 2017. För ungdomar åldern 18–24 uppgår öppet arbetslösa till 6,6 % av andel registrerad arbetskraft detta är en marginell ökning med 0,3 % i jämförelse med 2017. Ungdomar i programstöd uppgår till 11,6 % vilket är en minskning med 2,3 % relativt samma period 2017. Under februari 2018 har kommunen sammanställt en Arbetsmarknadsenhet som har till syfte att</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Minska arbetslösheten i kommunen ☐ Minska kostnaderna för försörjningsröd ☐ Resursförstärkning av arbetskraftsutbudet i kommunen ☐ Ge struktur i de arbetsmarknadspolitiska åtgärderna inom kommunen ☐ Minska social utslagning ☐ Struktur över bosättningen och sysselsättningen av nyanlända ☐ Synergieffekter genom en bättre samverkan mellan näringsliv, tillväxt och arbetsmarknad. ☐ Stärka arbetskraftsutbudet för att säkerställa framtida kompetensförsörjning <p>Arbetsmarknadsenheten har startat upp följande aktiviteter.</p> <ul style="list-style-type: none"> • DUA, Delegation för Unga och Nyanlända till Arbete, Arbetar med att ta fram jobbspår med lokala arbetsgivare. Detta i syfte att arbetsgivaren skall kunna ta emot arbetslösa till en tjänst hos dem. • IKEA är idag vårt pilotföretag, 12–15 deltagare kommer att lotsas in i jobbspår mot IKEA. Detta är en samverkan med AF, IKEA, Sve/Fi och Kommunen. Planen är i slutet av januari 2019 att träffa Haparandastadshotell samt Seskarö värdshus för att upprätta jobbspår med dem. • Resursverkstaden arbetar med att erbjuda kompetenshöjande insatser för arbetslösa. Inom resursverkstadens verksamhet finns 1 Snickeri för att tillverka pallar, grillplattor, vedkorgar mm, snickeriet har idag 1 handläggare samt 14 deltagare. LSS erbjuder lådtillverkning och har idag 11 deltagare. Hoppet är ungdomscoaching med ca 50 deltagare. Återbruk tömmer dödsbon, Syverkstaden. • Klivet vidare är en arbetsmarknadsåtgärd som syftar till att genom arbete ge arbetssökande en ny kompetens vars kan leda till en tjänst. 2019 kommer projektet gå vidare med att utföra arbete åt den Tekniska enheten i Haparanda kommun som att skotta snö, park skötsel, måleri och röja sly etc. Handledaren för klivet vidare är chefen för resursverksamheten. • Feriearbete erbjuder sommarpraktik med lön under 3 veckor, elever i åk 1 & 2 på gymnasiet. Vi motiverar och coachar ungdomarna till att arbeta, följer upp och stöttar såväl handledare som ungdom. Jobben finns inom kommunen och ideella föreningar. Det finns idag program för arbetsgivare inom kommun & ideella föreningar som kan tänka sig ta emot feriearbetare. • Bosättning, bosätter nyanlända som anvisas via Migrationsverket, Vid anvisningen har kommunen 60 dagars tidsfrist att ta emot och erbjuda bostad. Guida in i samhället till AF, SFI, Barnomsorgen etc. AME tillhandahåller samhällsorientering, 60 tim., på hemspråk, inom ett år från bosättningsdag. <p>Målet bedöms inte som uppnått</p>

Utvecklingsområden (Vision 2020)	KF:s Inriktningar	Senaste kommentar
	Arbeta för ökad företagsamhet	<p>● Under 2018 har 58 nya företag registrerats i Haparanda (Källa Bolagsverket), vilket är en ökning med 22 företag jämfört med 2017. Ett avtal med nyföretagarcentrum har tecknats med uppdraget att stärka nyföretagandet. Fokus ligger på rådgivning, generationsväxling samt ungföretagsamhet och kvinnors företagsamhet. En nätverksträff med kvinnliga företagare har genomförts med stor framgång. Haparanda kommun har också upphandlat externt konsultstöd (Svensk Affärskonsult i norr AB) med uppdraget att skapa etableringar och på sikt bidra till en ökad sysselsättning.</p> <p>Ett arbete har påbörjats för att tillskapa ett nytt industriområde.</p> <p>Ett samarbete har påbörjats med Narvik, Kouvola samt Torneå gällande logistik och transporter via järnväg. Ett avtal har också träffats med det statliga bolaget, China Express gällande järnvägstransporter via den s.k. Sidenvägen.</p> <p>Kommunen har också fått statligt stöd med 1.76 mkr/år för perioden 2018–2020, för att stärka företagsklimatet.</p> <p>En gemensam tillväxt- och etableringsstrategi med Torneå har fastställts.</p> <p>För att få spridning av de Entreprenöriellt kompetenserna har en särskild grupp med förstelärare uppdraget att leda kollegors lärande i att utveckla Entreprenöriellt kompetenser hos eleverna. Entreprenöriellt kompetenser är viktiga både för individens och för samhällets utveckling. För individen betyder det att våga och kunna förverkliga sina drömmar och att se möjligheter. För samhället handlar det om medborgare som tar ansvar för demokratin, är initiativrika och utvecklar verksamhet eller startar upp något nytt. Att lära sig att lösa problem, planera sitt arbete och att samarbeta med andra kan också göra barn och unga mer framgångsrika i sina studier.</p> <p>Enligt Svenskt Näringslivs ranking av det lokala företagsklimatet uppbyggd av resultatet från en företagarenkät och officiell statistik. Var Haparanda kommun på 282:e plats varav vi har gått upp en plats, 27,9 % av allmänheten tycker att företagsklimatet är bra.</p> <p>Målet bedöms som uppnått</p>
Logistisk nod	<p>Säkerställa trygga leveranser av vatten och avlopp</p> <p>Arbeta för god infrastruktur via järnväg och säkrad kvalitet på kommunens vägnät</p>	<p>● Arbetet med att implementera förnyelse- och underhållsplan har pågått och investeringar har skett enligt plan. Totalt har 9 mkr investerats i VA-området under året.</p> <p>Målet bedöms som uppnått</p> <p>◆ Kommunen har fortsatt påverka Regeringen, Trafikverket, Norr tåg, Regionen, RKM och Länstrafiken för att järnvägstrafiken ska återupptas till Haparanda både för person- och godstågstrafik. Under oktober 2018 har teståkningar mellan Luleå & Haparanda genomförts och mötes av ett positivt bemötande med fullsatta platser.</p> <p>Kommunen har arbetat vidare med RKM och Länstrafikens projekt 6–19 som ska ge alla skolbarn kostnadsfritt resande inom hela länet.</p> <p>Kommunen har beslutat att delta i fortsättningen av Flygbilsprojektet vilket förbättrar tillgängligheten till Luleå Airport/Kallax.</p> <p>Kommunen samarbetar enligt beslut i Kommunstyrelsen med Torneå stad för att gemensamt utveckla lokaltrafiken Ringlinjen/Kaupunkilinjan</p> <p>Kommunen har under de senaste åren ökat investeringsnivån på vägnätet.</p> <p>Målet anses delvis uppnått.</p>
Hållbar Livsmiljö	Förbättra folkhälsan	<p>◆ En gemensam folkhälsoplan har framtagits för Östra Norrbotten. Styr- och arbetsgrupp har påbörjat arbete med att upprätta en handlingsplan för 2018 - 2021. Under året en folkhälso- och jämställdhetssamordnare anställdes.</p> <p>I samarbete med andra kommuner i Norrbotten är Haparanda med i jämställdhetsprojekt med kopplingar till CEMR deklARATION som antagits av kommunfullmäktige.</p> <p>Målet anses delvis uppnått.</p>

Attraktiv arbetsgivare

Under hösten 2018 har friskvårdssatsningar genomförts med stort deltagande bland medarbetarna. Syftet har varit att öka intresset för att röra på sig och samtidigt skapa en gemenskap i arbetsgrupperna. Medarbetarundersökningen som genomfördes hösten 2018 visar på kommunövergripande nivå goda resultat. Att Haparanda är en attraktiv arbetsgivare är viktigt för att säkerställa den framtida kompetensförsörjning.

	2018	2017	2016	2015	2014
Total sjukfrånvaro/sammanlagd ordinarie arbetstid	5,20	5,29	5,47	5,54	5,42
Långtidssjukfrånvaro (>59 dagar)	36,89	43,49	41,32	41,58	45,01
Summa sjukfrånvaro för kvinnor	5,65	5,68	5,97	6,16	5,84
Summa sjukfrånvaro för män	3,61	4,02	3,99	3,58	4,06
Summa frånvarotid för gruppen 29 år eller yngre	4,19	4,27	3,06	3,84	3,56
Summa frånvarotid för gruppen 30–49 år	5,04	4,16	4,39	4,24	3,64
Summa frånvarotid för gruppen 50 år	5,37	6,13	6,55	6,39	6,39
Korttidssjukfrånvaro dag 1–14	2,85	2,63	2,87	3,07	2,83

Sjukfrånvaron i Haparanda kommun har under 2018 minskat från 5,29 till 5,20 procent. Andelen långtidssjukskrivna har minskat från 43,49 till 36,89 av den totala andelen sjukskrivna. Sjukfrånvaron minskar inom alla åldersgrupper förutom gruppen 30–49 år där vi ser en ökning från 4,16 till 5,04 procent.

Målet anses delvis uppnått.

Hållbar, långsiktig och klimatsmart verksamhet

Under 2018 föddes 68 barn, vilket är det lägsta antalet sedan 2017 då det föddes 69 barn i kommunen (vilket var det lägsta sedan 1999 då det föddes 71 barn). Under året som gått har befolkningen totalt minskat med 56 personer. Den negativa befolkningsutvecklingen med en åldrande befolkning är en stor utmaning för kommunen.

Enligt Sveriges Kommuner och Landstings (SKL) undersökning "Öppna jämförelser – företagsklimat 2018" var Haparanda stad bäst i Sverige 2017 när det gäller kommunal service och myndighetsutövning gentemot företag. Undersökningen mäter kvaliteten i kommunernas myndighetsutövning och service gentemot företag. Det är sex områden, bland annat bygglovshandläggning, livsmedelskontroll och miljöinspektioner, som Sveriges kommuner och landsting har undersökt.

Kommunen har bytt telefonväxel med utökade funktioner vilket, medför förbättrad information till allmänheten.

Arbetet med den nya dataskyddsförordningen som ställer nya krav på kommunens arbete med personuppgifter har strukturerats och systematiserats. En organisation för arbetet med GDPR har skapats och processerna uppfyller mycket väl de krav som lagstiftningen ställer.

Tekniska enheten planerar och genomför digitaliseringsarbeten. Ritningsarkivet är digitaliserat, Under 2019 kommer en applikation för felanmälan att utvecklas med GPS-positionering

En överenskommelse angående Språkskolan har träffats gällande framtiden och ett nytt långsiktigt avtal är tecknat.

Haparanda simhall har nyttjats gemensamt av medborgare i Haparanda och Torneå under året eftersom simhallen i Torneå har renoverats.

Utvecklingsområden (Vision 2020)	KF:s Inriktningar	Senaste kommentar
		<p>En gemensam etableringsstrategi med Torneå har fastställts under våren 2018.</p> <p>Inom kulturområdet har ett antal gemensamma kulturarrangemang genomförts.</p> <p>Vi ska fortsätta ett gemensamt utvecklingsarbete utifrån resultat av den europeiska arkitekttävlingen som genomfördes förra året</p> <p>Under 2018 har energiförbrukningen minskat med 3,1 %.</p> <p>Målet anses uppnått.</p>
	God ekonomisk hushållning	<p> Sammanfattning kapitel 3.6.</p> <p>Målet anses uppnått.</p>
Gränslös Kunskap	Utveckla samarbetet mellan Haparanda och Tornio	<p> En överenskommelse angående Språkskolan har träffats gällande framtiden och ett nytt långsiktigt avtal är tecknat.</p> <p>Haparanda simhall har nyttjats gemensamt av medborgare i Haparanda och Torneå under året eftersom simhallen i Torneå har renoverats.</p> <p>En gemensam etableringsstrategi med Torneå har fastställts under våren 2018.</p> <p>Inom kulturområdet har ett antal gemensamma kulturarrangemang genomförts.</p> <p>Vi ska fortsätta ett gemensamt utvecklingsarbete utifrån resultat av den europeiska arkitekttävlingen som genomfördes förra året</p> <p>Målet anses delvis uppnått.</p>
	Säkerställa en kvalitativ lärandemiljö för alla barn och ungdomar.	<p> År 2015 beslutade Barn- och Ungdomsnämnden om ett nytt övergripande mål för förvaltningen: Haparandas skolor ska bli Norrbottens bästa. Medel har avsatts utöver ordinarie budget för att kunna satsa extra på kompetensutveckling, rekrytering och löner. Fokus de första åren har varit att identifiera ett nuläge tillsammans med elever och personal. En viktig del i utvecklingsarbetet är att skapa delaktighet. Detta är en flerårig process, alla inblandade parter behöver involveras, såväl förvaltning och politiker som rektorer, personal, elever och föräldrar.</p> <p>Unikt för arbetet är att det är enhetsöverskridande där alla enheter inom Barn-och ungdomsförvaltningen genom sina egna kompetenser och resurser ska bidra till måluppfyllelsen. I arbetsgruppen ingår rektorerna, elevhälsan, enhetscheferna för fritid, kultur, ungdom, biblioteket, kost- och lokalvård.</p> <p>Den viktigaste skyddsfaktorn för barn och ungdomar är att klara skolan. Därför är motivation, ett gott skolklimat, tillitsfulla relationer mellan elever och mellan lärare och elever en del av hälsofrämjande skolutveckling. Det handlar inte bara om studieresultat utan om trivsel, motivation, delaktighet och att skapa en mångfacetterad skola.</p> <p>Utmaningen för skolorna i Haparanda finns i att höja måluppfyllelsen och minska skillnader i pojkarnas och flickornas resultat.</p> <p>Det genomsnittliga meritvärdet för 17 ämnen i åk 9 vårterminen 2018 hamnade på 207,1 poäng för alla elever vilket är en ökning från 184,8 2017. I årskurs 6 har andelen elever med som lägst E i matematik förbättrats till 95,3 % i jämförelse med 2017 då 90 % av eleverna hade lägst betyg E i matematik. För årskurs 6 har vi också sett en förbättring på betygen inom svenska där 95,3 % av eleverna hade som lägst betyg E.</p> <p>För Gymnasiet finns en låg andel elever som går ut gymnasiet med examen, detta med en stigande tendens. Väldigt låg andel pojkar går ut gymnasiet med grundläggande behörighet för högre studier, men tendensen är stigande.</p> <p>Målet anses delvis uppnått.</p>

3.6.3 Ekonomisk översikt

(MKR)	2018		AVVIKELSE
	BUDGET	UTFALL	
RESULTATRÄKNING KOMMUNKONCERN			
Verksamhetens nettokostnader	-586,5	-580,2	6,3
Skatteintäkter & statsbidrag	624,3	623,9	-0,4
Finansnetto	-14,4	-10,2	4,2
Jmf poster	0,0	13,9	13,9
Bokslutsdispositioner & skatt	-2,2	-2,2	0,0
ÅRETS RESULTAT	21,2	45,2	24,0
RESULTAT I % AV SKATTER & STATSBIDRAG	3,4%	7,2%	3,9%

Kommunkoncernens resultat uppgick till 45,2 mkr, vilket är 24,0 mkr bättre än budgeterat. Kommunens resultat (+41,6mkr) är en stor förklaring till överskottet för koncernen.

KOMMUNALA BOLAG	2018		AVVIKELSE
	BUDGET	UTFALL	
Stiftelsen HaparandaBostäder 100%			
Rörelsens intäkter	40,4	41,4	1,0
Rörelsens kostnader	-27,9	-26,2	1,7
Avskrivningar	-6,7	-6,2	0,5
Rörelseresultat	5,8	9,0	3,2
Finansnetto	-4,3	-4,2	0,1
Bokslutsdispositioner & skatt	0,0	-1,2	-1,2
ÅRETS RESULTAT	1,5	3,6	2,1
Haparanda Värmeverk 100%			
Rörelsens intäkter	41,0	39,3	-1,7
Rörelsens kostnader	-30,2	-29,7	0,5
Avskrivningar	-5,6	-4,6	1,0
Rörelseresultat	5,2	5,0	-0,2
Finansnetto	-0,1	0,0	0,1
Bokslutsdispositioner & skatt	-1,2	-1,2	0,0
ÅRETS RESULTAT	3,9	3,8	-0,1
Bottenvikens Reningsverk 35%			
Rörelsens intäkter	12,7	13,8	1,1
Rörelsens kostnader	-8,9	-12,9	-4,0
Avskrivningar	-3,3	-1,6	1,7
Rörelseresultat	0,5	-0,7	-1,2
Finansnetto	-0,5	-0,6	-0,1
Bokslutsdispositioner & skatt	0,0	0,0	0,0
ÅRETS RESULTAT	0,0	-1,3	-1,3

Bolagens utfall för 2018 är av varierande karaktär. Gällande Stiftelsen HaparandaBostäder, som förvaltar fastigheter inom kommunen upp gick resultatet till +3,6 mkr. Vakansgraden har under de två senaste åren varit lägre än tidigare, vilket bidrar till överskottet. Dock har tillströmningen av nyanlända avtagit trenden är vikande. Skuldsättningen har minskat under året (låneskuld 139,6 mkr) med 3 mkr. Vidare behöver fortsatta investeringar

göras i löpande underhåll och energibesparande syfte. För detta krävs det att vakansgraden i beståndet hålls på en låg nivå. Investeringsnivån uppgick till 7,2 mkr (fg år 6,6 mkr). Ett nytt trygghetsboende planeras byggstart under 2019.

Haparanda Värmeverk uppvisar ett positivt resultat om 3,8 mkr vilket är i paritet med förväntningarna inför året. Bolaget har haft under året ökade bränslepriser pga. valutaeffekter och prisökning på såväl köpt energi som bioolja. Även kostnaderna för utsläppsrätter CO2 har ökat kraftigt. Investeringarna uppgår till drygt 5,8mkr (fg år 3,0mkr). Vidare har planeringen på en ny baslasteffekt i Haparanda fortsatt och mark har anskaffats för ändamålet. En ny anläggning planeras till 2021.

För Bottenvikens Reningsverk som bedriver tillståndspliktig verksamhet som regleras av både den finska och svenska miljölagstiftningen. Årets resultat stannade på -1,3 mkr för 2018. Bolaget har ett fortsatt stort underhållsbehov (främst anläggningen) vilket leder till ökade kostnader för verksamheten. Investeringsnivån uppgår till 1,7 mkr.

KOMMUNKONCERNEN 2018			
KASSAFLÖDE	BUDGET	UTFALL	AVVIKELSE
Årets resultat	21,2	45,2	24,0
Ej likvid påverkande poster	44,1	30,0	-14,1
Förändring rörelsekapital	0,0	0,3	0,3
Finansieringsverksamhet	-10,0	-13,4	-3,4
Investeringsverksamhet	-54,6	-57,2	-2,6
Årets kassaflöde	0,7	4,9	4,2
Kassa vid årets början	98,7	98,7	0,0
Kassa vid årets slut	99,4	103,6	4,2

Det goda ekonomiska resultatet för koncernen medför att investeringarna kunnat självfinansieras till sin helhet. En extra amortering om 3 mkr har också genomförts av HaparandaBostäder under året utöver planerade 10 mkr för kommunen. För kommunens har den höga investeringsnivån påverkat likviditeten då flertalet projekt beviljats investeringsbidrag som beräknas inflyta under 2018.

(MKR)	2018		AVVIKELSE
	BUDGET	UTFALL	
KOMMUN			
Verksamhetens nettokostnader	596,0	590,4	-5,6
Skatteintäkter & statsbidrag	-624,3	-623,9	0,4
Finansnetto	9,5	5,8	-3,7
Jmf poster	0,0	-13,9	-13,9
ÅRETS RESULTAT	-18,8	-41,6	-22,8
RESULTAT I % AV SKATTER & STATS BIDRAG	3,0%	6,7%	3,7%

Resultatet för kommunen landade på 41,6 mkr vilket är +22,8 mkr bättre än budgeterat. Verksamhetsnettokostnader slutade på +5,6 mkr främst för nämndernas verksamhet uppvisar ett överskott på +2,9 mkr. Avvikelsen för skatter och statsbidrag uppgick -0,4 mkr. Finansnettot (+3,7mkr) blev lägre på grund av lägre upplåningskostnader än beräknat, reavinster samt utdelning från Kommuninvest. Jämförelsestörande poster stannade på +13,9 mkr och avser främst återföring av reavinst vid försäljning av Patan 1 och 2 (+19,5 mkr) och Barents Center sedan hyresavtalet blivit uppsagt. Vidare har en förpliktelse tagits upp för regresskrav på -6,6 mkr från försäkringsbolag för ett antal fastighetsägare i samband med översvämningar 2016 och baktrycksskador som följd. Detta efter en dom i Mark och Miljödomstolen som förpliktat kommunen som ersättningskyldiga. Resultatet motsvarar 6,7 % av skatter och statsbidrag.

DRIFTREDOVISNING KOMMUN	2018		AVVIKELSE
	BUDGET	UTFALL	
Kommunfullmäktige	3,7	2,7	1,0
Kommunstyrelse	78,6	77,8	0,8
Samhällsbyggnadsnämnd	4,1	3,4	0,7
Barn- och ungdomsnämnd	255,2	254,8	0,4
Socialnämnd	252,1	252,1	0,0
SUMMA NÄMNDER	593,7	590,8	2,9
Ansvarsåtagande	0,4	0,4	0,0
Pensionsförvaltning	16,8	15,2	1,6
Förändring semesterferielöneskuld	0,0	-0,5	0,5
Intern ränta	-14,9	-15,2	0,3
VERKSAMHETENS NETTOKOSTN	596,0	590,7	5,3
Finansnetto	9,5	5,5	4,0
Skatter & statsbidrag	-624,3	-623,9	-0,4
JUSTERAT RESULTAT	-18,8	-27,7	8,9
Jämförelsestörande poster	0,0	-13,9	13,9
ÅRETS RESULTAT KOMMUN	-18,8	-41,6	22,8

Nämndernas verksamhet uppgick till 590,8 mkr och var 2,9 mkr bättre än budgeterat. En resolutionsfond har funnits under Kommunfullmäktiges verksamhet. Av 5,0 mkr har 3,4 rekvirerats av Socialnämnden för underskott främst inom äldre och handikappomsorgen. Nämnden har även haft stora intäkter från Migrationsverket samtidigt som kostnadsnivån

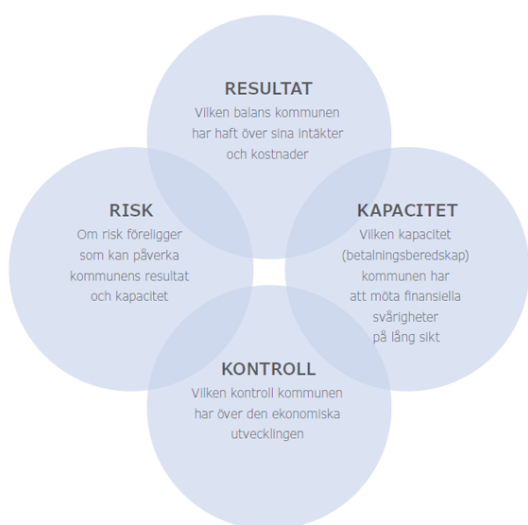
anpassats till nuvarande behov. Barn- och ungdomsnämnden uppvisar ett överskott på 0,5 mkr pga. lägre kostnadsnivåer än budgeterat. Nämnden har fått ett antal riktade statsbidrag från Skolverket för att utöka resurserna i verksamheten. Övriga nämnder uppvisar mindre överskott främst för lägre kostnadsnivåer än beräknat.

KASSAFLÖDE	KOMMUN 2018		AVVIKELSE
	BUDGET	UTFALL	
Årets resultat	18,8	41,6	22,8
Ej likvid påverkande poster	27,8	17,1	-10,7
Förändring rörelsekapital		-2,6	-2,6
Finansieringsverksamhet	-10,0	-8,7	1,3
Investeringsverksamhet	-35,1	-45,4	-10,3
Årets kassaflöde	1,6	2,0	0,5
Kassa vid årets början	56,4	56,4	0,0
Kassa vid årets slut	57,9	58,4	0,4

Det starka resultatet har medfört att såväl investerings- samt amorteringsplaner kunnat genomföras. Investeringsverksamheten (45,4 mkr) kunde självfinansierats till sin helhet. För flertalet investeringsprojekt utgår dessutom investeringsbidrag som beräknas inflyta under 2019 (7,6 mkr) som kommer stärka likviditeten. En amortering på befintlig låneskuld har också genomförts om 10,0 mkr, som nu uppgår till 252,1 mkr. Åtagande för finansiell leasing har ökat med 1,3 mkr. Kassan uppgår till totalt till 58,4 mkr vid årets slut och är en förbättring med 2,0 mkr.

3.6.4 Finansiell analys

Haparanda Kommunkoncern redovisar en modell för finansiell analys, vars målsättning är att analysera fyra viktiga perspektiv som utgår från den så kallade RK-modellen. Den tillsammans med utvärderingen för god ekonomisk hushållning ger en bedömning av kommunkoncernens ekonomiska ställning. Modellen bygger på fyra aspekter som är viktiga ur ett finansiellt perspektiv när kommunens ekonomi ska bedömas. Genom att analysera dessa delar identifieras kommunens finansiella styrkor och svagheter.

Fyra perspektiv

Den finansiella analysen som redovisas på kommande sidor bygger på fyra perspektiv: det finansiella resultatet, kapacitetsutvecklingen, riskförhållanden samt kontrollen över den finansiella utvecklingen. Dessa fyra perspektiv utgör hörnstenar i denna modell av finansiell analys.

DET FINANSIELLA RESULTATET

I ett första läge kartläggs årets resultat och dess orsaker. En eventuell obalans, det vill säga att kostnaderna överstiger intäkterna eller att en rörelseriktning mot obalans sker, är en varningssignal. Under detta perspektiv analyseras också investeringar och deras utveckling.

KAPACITET

Det andra perspektivet benämns kapacitet eller långsiktig betalningsberedskap. Här redovisas vilken finansiell kraft kommunen har på lång sikt. Ju starkare kapacitet, desto mindre känslig är kommunen inför de alltid återkommande lågkonjunkturerna.

RISKFÖRHÅLLANDEN

Med tredje perspektivet risk avses hur kommunen är exponerad finansiellt. En god ekonomisk hushållning innefattar att kommunen i kort- och medellångt perspektiv inte behöver vidta drastiska åtgärder för att möta finansiella problem. Här diskuteras också

borgensåtaganden och kommunens samlade pensionssskuld.

KONTROLL

Med det fjärde perspektivet kontroll avses avslutningsvis hur upprättade finansiella målsättningar och planer följs. En god följsamhet mot budget är ett uttryck för god ekonomisk hushållning. Risk och kontroll hänger samman på så vis att båda är mått på förmågan att hantera problematiska situationer.

Det finansiella resultatet

Årets resultat (mnkr)	2018	2017	2016
Kommunkoncern			
Årets resultat	45,2	23,9	19,4
Årets resultat före jmf störande poster	33,6	33,4	27,3
Årets resultat i förhållande till skatter & statsbidrag	7,3	3,8	3,2
Kommun			
Årets resultat	41,6	19,9	16,8
Årets resultat före jmf störande poster	27,7	26,5	20,1
Årets resultat i förhållande till skatter & statsbidrag	6,7	3,2	2,8

Årets resultat har i förhållande till målet för god ekonomisk hushållning (2 % av skatter & statsbidrag) varit starkt den senaste tre årsperioden, såväl för koncern som kommunen. Resultatnivån bidrar också till att kommunens investeringar kan självfinansieras och amorteringar genomföras.

Nettokostnadsandel kommun (%)	2018	2017	2016
Nettokostnad av skatteintäkter och utjämning	94,6	94,7	95,4
Nettokostnad (exklusive jämförelsestörande) av skatteintäkter och utjämning	92,4	95,8	96
Avskrivningar av nettokostnaden	5,0	4,7	5,0

Nyckeltalet nettokostnadsandel visar hur stor del av skatteintäkter & statsbidrag som den löpande driften tar i anspråk. Nettokostnadsnivån bör utveckla sig i förhållande till skatteintäkter och statsbidrag då kvarvarande utrymme ska användas till amorteringar, investeringar eller öka kommunens sparande. Kommunkoncernen har sedan 2016 förbättrat sin situation och stärkt resultatnivån succesivt.

Investeringsvolym (%)	2018	2017	2016
Kommunkoncern			
Verksamhetsnetto (exkl. avskrivningar) (mnkr)	89,6	67,4	59,9
Investeringsvolym nettoutgifter (mnkr)	57,1	53,8	99,0
Självfinansieringsgrad av årets nyinvesteringar	122,0	197,4	39,5
Investeringsvolym/verksamhetens nettokostnader	9,8	9,3	16,4
Avskrivningar/nettoinvesteringar	85,7	80,9	40,9
Kommun			
Verksamhetsnetto (exkl. avskrivningar) (mnkr)	71,1	47,8	45,6

Investeringsvolym nettoutgifter (mnkr)	41,8	37,8	94,4
Självfinansieringsgrad av årets nyinvesteringar	145,3	211,4	26,0
Investeringsvolym/verksamhetens nettokostnader	7,1	6,3	16,4
Avskrivningar/nettoinvesteringar	70,6	80,9	40,9

Självfinansieringsgraden mäter hur stor andel av finansieringarna som kan finansieras med egna medel. Om självfinansieringsgraden är 100 %, innebär det att kommunen inte behöver låna eller tära på den egna kassan för att investera. Kommunens långsiktiga finansiella handlingsutrymme stärks om investeringarna kan självfinansieras, vilket också är fallet under den senaste treårsperioden då investeringarna finansierats med egna medel.

Kapacitet

Kapacitet visar på vilken långsiktig finansiell motståndskraft kommunen besitter.

Soliditet (%)	2018	2017	2016
Kommunkoncern			
Soliditet	46,3	42,8	40,6
Soliditet inklusive hela pensionsåtagandet	25,1	19,0	15,2
Tillgångsförändring	1,5	2,6	7,5
Förändring av eget kapital	1,1	6,0	5,3
Kommun			
Soliditet	46,9	42,7	41,3
Soliditet inklusive hela pensionsåtagandet	17,6	9,5	5,8
Tillgångsförändring	2,4	2,6	7,5
Förändring av eget kapital	1,1	6,0	5,3

Soliditeten, dvs. hur stor del av balansomslutningen som finansierats med eget kapital, har förstärkts under perioden. Resultatnivå från 2018 för såväl kommunkoncernen och kommunen samtidigt som amorteringar genomförts bidrar till detta.

Finansnetto (mnkr)	2018	2017	2016
Kommunkoncern			
Finansiella intäkter	2,6	3,3	3,3
Finansiella kostnader	-12,8	-14,6	-15,0
Finansnetto	-10,2	-11,3	-11,7
Kommun			
Finansiella intäkter	3,0	3,6	3,8
Finansiella kostnader	-8,8	-9,4	-9,8
Finansnetto	-5,8	-5,8	-6,0

Finansnettots utveckling är intressant ur finansierings-synpunkt. Det visar kommunens kostnader att finansiera tillgångarna med lånade medel. Kommunen har, till en hög kostnad, säkrat sin låneportfölj med s.k. räntederivat.

Skuldsättningsgrad (%)	2018	2017	2016
Kommunkoncern			
Låneskuld (mkr)	394,3	407,3	420,3
Total skuldsättningsgrad	0,5	0,5	0,5
- varav avsättningsgrad	0,0	0,0	0,0
- varav kortfristig skuldsättningsgrad	0,1	0,1	0,1

- varav långfristig skuldsättningsgrad	0,4	0,4	0,4
Kommun			
Låneskuld (mnkr)	252,1	262,1	272,1
Total skuldsättningsgrad	0,5	0,5	0,5
- varav avsättningsgrad	0,0	0,0	0,0
- varav kortfristig skuldsättningsgrad	0,1	0,1	0,5
- varav långfristig skuldsättningsgrad	0,4	0,4	0,4

Skuldsättningsgraden (totala skulder dividerat med eget kapital) visar hur stor andel av tillgångarna som finansierats av utomstående kapital och beskriver kommunens finansiella risk. Skuldsättningsgraden har en nära koppling till soliditet. En hög skuldsättningsgrad medför en låg soliditet, och vice versa.

Pensionsskuld Kommun (mkr)	2018	2017	2016
Pension som kortfristig skuld	19,0	17,8	15,3
Avsättning pensioner	21,7	20,8	18,7
Pensionsförpliktelser äldre än 1998	235,5	260,8	271,3
Total pensionskuld	276,2	299,4	305,3
Pensionsmedel placering (bokfört värde)	52,8	53,1	51,1
Pensionsmedel placering (marknadsvärde)	57,6	59,3	56,9

Från och med 1998 redovisas kommunens pensionsskuld enligt den så kallade blandmodellen. Intjänade pensioner före 1998 redovisas därmed som en ansvarsförbindelse utanför balansräkningen. Här har åtagandet succesivt minskat.

Risikförhållande

Med risk avses hur kommunen är finansiellt exponerad. Kommunen ska upprätthålla en betalningsberedskap på kort sikt, med risker beaktade, att de löpande utbetalningarna kan göras utan besvär.

Likviditet (mnkr)	2018	2017	2016
Kommunkoncern			
Likvida medel	103,6	98,7	58,3
Balanslikviditet (%)	179%	170%	130%
Rörelsekapital	95,8	89,1	55,5
Kommun			
Likvida medel	58,3	56,4	25,7
Balanslikviditet (%)	149%	146%	99%
Rörelsekapital	52,3	50,6	-0,4

Ett mått som mäter den kortfristiga betalningsberedskapen är balanslikviditeten (omsättningstillgångar delat med kortfristiga skulder). Om måttet överstiger 100 %, innebär det att skulder som förfaller inom den närmsta tiden kan regleras.

Borgensåtaganden och koncernens resultat (mnkr)	2018	2017	2016
Koncernens resultat	45,2	23,9	19,4
Kommunens borgensåtaganden	150,4	150,7	154,5

Stora borgensåtaganden kan betyda en finansiell risk för kommunen i form av övertagande av lån. Haparanda Kommun har ett borgensåtagande till Stiftelsen

Haparandabostäder på 170 mkr (139,9 mkr nyttjat) samt ett till Bottenvikens reningsverk om 7,5mkr.

Kontroll

Med finansiell kontroll avses bland annat hur beslutad budget och prognos följs i organisationen. En god följsamhet mot både budget och prognoser är ett uttryck för god ekonomisk hushållning. Prognossäkerheten visar hur ekonomistyrningen i kommunen bidrar till att en god ekonomisk hushållning kan upprätthållas.

Budgetföljsamhet och prognossäkerhet (mkr)	2018	2017	2016
Kommunkoncern			
Budgetavvikelse: resultat före jämförelsestörande poster	11,1	13,3	10,4
Budgetavvikelse: resultat inklusive jämförelsestörande poster	24,0	10,0	7,1
Budgetavvikelse: bolag	2,5	2,0	-0,9
Kommun			
Budgetavvikelse: resultat före jämförelsestörande poster	9,3	-2,9	11,3
Budgetavvikelse: resultat inklusive jämförelsestörande poster	22,8	-1,7	8,0
Budgetavvikelse: nämnder	2,9	-2,5	-3,0

Avvikelsen för 2018 för kommunkoncernen slutade på en avvikelse med +7,1 mkr, om man beaktar jämförelsestörande poster. Bolagens avvikelse stannade på -0,9 mkr. För kommunen var avvikelsen +22,8mkr. Där uppgick de jämförelsestörande posterna till +13,9 mkr. Nämndernas avvikelse stannade på +2,9 mkr, efter många år av underskott.

Nämndernas prognossäkerhet (mkr)	Prognos juni 2018	Prognos okt 2018	Utfall 2018	Diff. utfall prognos okt
Kommunfullmäktige	2,1	2,1	2,7	0,6
Kommunstyrelse	77,1	77,5	77,8	0,3
Samhällsbyggnadsnämnd	4,1	3,9	3,4	-0,5
Barn- & ungdomsnämnd	254,3	254,4	254,8	0,4
Socialnämnd	252,7	252,1	252,1	0,0
Nämndernas driftkostnad	590,3	590,0	590,8	0,8
Årets resultat inkl. jmf poster	40,0	38,0	41,6	3,6

Prognossäkerheten för 2018 får anses som väldigt god. Jämför man oktobers prognos, för nämnderna, med det slutliga utfallet för prognosavvikelsen väldigt marginell.

Känslighetsanalys – Koncern

En kommun påverkas många gånger av händelser utanför dess egen kontroll. Ett sätt att göra detta tydligt är att upprätta en känslighetsanalys som visar hur olika förändringar påverkar kommunens finansiella situation. I tabellen nedan redovisas hur ett antal faktorer som kan påverka Haparanda kommunkoncerns finansiella resultat.

Ränteförändring med 1%, 1-års sikt	1,0 mkr
Löneförändring med 1%	3,4 mkr
Bruttokostnadsförändring med 1%	8,0 mkr
Skatteintäkter 1 %	4,0 mkr
Generella statsbidrag med 1%	2,1 mkr

3.7 Balanskravsresultat

Upplysningar om årets resultat efter balanskravsjusteringar och balanskravsresultatet redovisas i förvaltningsberättelsen. Vidare framgår att vid beräkningen av balanskravsresultatet, som är kopplat till kommunallagens balanskrav, ska årets resultat rensas för

vissa poster som inte härrör från den egentliga verksamheten. Realisationsvinster från återföring av Patan 1 & Patan 2 på 19 519 tkr mkr samt 776 tkr från värdepappershandel har rensats från årets resultat. Balanskravsresultatet uppgår således till 21 277 tkr.

Kommunen

Balanskravsutredning	2018	2017	2016
Årets resultat enligt resultaträkningen	41 572	19 912	16 792
- Samtliga realisationsvinster	-20 295	-2 079	-2 003
+ Realisationsvinster enligt undantagsmöjlighet		0	
+ Realisationsförluster enligt undantagsmöjlighet		0	
+/- Orealiserade vinster och förluster i värdepapper		0	
-/+ Återföring av orealiserade vinster och förluster i värdepapper		0	
= Årets resultat efter balanskravsjusteringar	21 277	17 833	14 789
- Reservering av medel till resultatutjämningsreserv	-	-	-
+ Användning av medel från resultatutjämningsreserv	-	-	-
= Årets balanskravsresultat	21 277	17 833	14 789

3.8 Väsentliga personalförhållanden

I detta kapitel redovisas upplysningar om väsentliga personalförhållanden i den kommunala koncernen. De helägda kommunala bolagen köper sina tjänster från kommunen och ingår därmed i redovisningen.

Sjukfrånvaro i procent	2018	2017	2016	2015	2014
Total sjukfrånvaro/sammanlagd ordinarie arbetstid	5,20	5,29	5,47	5,54	5,42
Långtidssjukfrånvaro (>59 dagar)	36,89	43,49	41,32	41,58	45,01
Summa sjukfrånvaro för kvinnor	5,65	5,68	5,97	6,16	5,84
Summa sjukfrånvaro för män	3,61	4,02	3,99	3,58	4,06
Summa frånvarotid för gruppen 29 år eller yngre	4,19	4,27	3,06	3,84	3,56
Summa frånvarotid för gruppen 30–49 år	5,04	4,16	4,39	4,24	3,64
Summa frånvarotid för gruppen 50 år	5,37	6,13	6,55	6,39	6,39
Korttidssjukfrånvaro dag 1–14	2,85	2,63	2,87	3,07	2,83

Sjukfrånvaron i Haparanda kommun har under 2018 minskat från 5,29 till 5,20 %. Andelen långtidssjukskrivna har minskat från 43,49 till 36,89 av den totala andelen sjukskrivna. Sjukfrånvaron minskar inom alla åldersgrupper förutom gruppen 30–49 år där vi ser en ökning från 4,16 till 5,04 procent.

Sjukfrånvaro per nämnd	2018	2017	2016	2015	2014
Socialnämnden (SN)	6,20	6,41	6,55	6,96	6,52
Barn- och ungdomsnämnden (BUN)	4,59	4,14	4,75	4,46	4,57
Kommunstyrelsen (KS)	3,78	6,03	5,21	6,15	6,91

Inom Barn- och ungdomsnämnden har sjukfrånvaron ökat från 4,14 till 4,59 %. Sjukfrånvaron inom Socialnämnden och Kommunstyrelsen har minskat med 0,2 respektive 2,25 % under 2018.

Sjukfrånvaro	2018		2017	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
Socialnämnden (SN)	6,45	4,40	6,89	3,21
Barn- och ungdomsnämnden (BUN)	4,14	4,75	3,80	3,39
Kommunstyrelsen (KS)	4,58	2,60	6,45	5,27
Total	4,96	3,24	5,07	3,69

Inom Haparanda kommun konstateras att den totalasjukfrånvaron sjunker både för kvinnor och män. De grupper frånvaron minskar mest inom är män inom Kommunstyrelsen och kvinnor inom socialnämndens verksamhet. Inom barn- och ungdomsnämnden har en ökning skett hos båda grupperna under 2018.

Sjukfr. dagar /snittanställd	2018		2017		2016			2015	
	Kvin./Män	Kvin./Män	18	17	16	15	14	13	
SN	19,8	12,2	21,3	9,9	18,9	19,8	20,5	20,4	19,8
BUN	16,1	11,7	14,9	12,9	15,1	14,5	15,3	13,2	13,2
KS	6,5	9,6	10,6	19,9	8,3	16,3	9,2	14,6	23,1
Totalt	17,4	11,7	18,0	13,8	16,2	17,0	17,2	16,3	16,6

Antal sjukfrånvarodagar per snittanställd uppgår till 16,17 vilket är en minskning med 0,89 dagar. Inom kommunstyrelsen har antal sjukfrånvarodagar per snittanställd minskat med 7,98 dagar.

Antal tillsvidareanställda per nämnd	2018	2017	2016	2015	2014
Socialnämnden	380	389	407	383	372
Barn- och ungdomsnämnden	331	332	327	330	335
Kommunstyrelsen	70	67	69	60	59
Samhällsbyggnadsnämnden	7	7	5	4	4
Total	788	795	808	777	770

Antal tillsvidareanställda medarbetare inom Haparanda kommun har minskat med 7 personer under 2018. Inom Socialnämnden har det minskat med nio tillsvidareanställda och en ökning på tre tillsvidareanställda har skett inom Kommunstyrelsen.

Antal månadsanställda per nämnd	2018	2017	2016	2015	2014
Socialnämnden	407	446	449	423	417
Barn- och ungdomsnämnden	403	395	390	385	379
Kommunstyrelsen	83	77	79	71	72
Samhällsbyggnadsnämnden	7	8	6	5	6
Total	900	926	924	884	874

Antal månadsanställda medarbetare inom Haparanda kommun har minskat med 26 personer under 2018. Inom Socialnämnden har den största minskningen skett med 39 personer och en ökning på 8 månadsanställda har skett inom barn- och ungdomsnämnden. Haparanda kommun har 112 visstidsanställda 2018, en minskning mot 2017 då det var 131 medarbetare som var visstidsanställda.

Antal timanställda per förvaltning	2018	2017	2016	2015	2014
Socialnämnden	191	208	143	142	166
Barn- och ungdomsnämnden	103	101	91	66	60
Kommunstyrelsen	3	1	5	2	5
Samhällsbyggnadsnämnden	0	0	0	0	1
Total	289	310	239	210	232

Antal timanställda medarbetare inom Haparanda kommun har minskat med 21 personer under 2018, främst på grund av utvecklingen hos Socialnämnden (minskning från 208 till 191 timanställda)

Medelålder	2018	2017	2016	2015	2014
Kvinnor	49,29	49,91	49,93	50,66	51,57
Män	49,69	49,98	50,89	50,53	51,36
Totalt	49,34	49,92	50,13	50,56	51,52

Medelålder inom Haparanda kommun har under de senaste åren sjunkit och fortsätter att göra det under 2018. Den totala medelålder för 2018 är 49,34 vilket är en minskning från 2017 på 0,58 år.

Pensionsavgångar månadsavlönade	19	20	21	22	23	Totalt
Socialnämnden	6	15	5	12	16	54
Barn- och ungdomsnämnden	7	6	11	11	13	48
Kommunstyrelsen	3	1	5	2	4	15
Samhällsbyggnadsnämnden	0	0	0	0	0	0
Totalt	16	22	21	25	33	117

Haparanda stad uppskattas ha 117 pensionsavgångar under en femårsperiod. De största grupperna är undersköterska, lärare inom grund- och gymnasieskola, förskollärare, handläggare och tekniker.

Pensionsavgångar	
Lärare grundskola	7
Lärare gymnasium	6
Förskollärare	10
Undersköterska	28
Handläggare	6
Tekniker	7

Som statistiken ovan illustrerar kommer de största pensionsavgångarna under denna tidsperiod finnas hos undersköterskor, förskollärare, grundskollärare, gymnasielärare samt handläggare och tekniker.

Tre av ovan nämnda yrkeskategorier återfinns hos barn och ungdomsförvaltningen. Förvaltning har under föregående år tillsatt bland annat totalt 11 personer inom förskola, i totalen är både förskollärare samt barnskötare inräknat. Inom området grundskola har totalt 14 personer rekryterats och på gymnasieskolan har totalt tre personer tillsatts. Inom övriga pedagogyrken som resurspedagog, fritidspedagog, speciallärare och musiklärare är antalet tillsatta anställningar under 2018 totalt 10. Inom socialförvaltningen har bland annat 28 undersköterskor tillsatts under 2018.

Observera att siffrorna ovan omfattar tillsvidare- och tidsbegränsadeanställningar samt vikariat. I statistiken inkluderas inte sommarvikarier hos socialförvaltningen.

Strategier

Haparanda Kommun arbetar bland annat med utgångspunkt i de rekryteringsstrategier som Sveriges Kommuner och Landsting listat som de mest effektiva strategierna för att tillmötesgå det framtida rekryteringsbehovet, läs mer om strategierna i rapporten Sveriges viktigaste jobb finns i välfärden (2018). Tillämpningen av strategierna varierar naturligt beroende på verksamhet och behov.

En av SKL:s uttalade rekryteringsstrategier är att synliggöra jobben. Haparanda Kommun arbetar aktivt med att marknadsföra arbetsgivarvarumärket exempelvis genom arbetsgivarens sociala medier samt genom att synas i relevanta forum. I arbetet att marknadsföra arbetsgivarvarumärket är det betydelsefullt att visa upp en nyanserad bild av verksamheten och arbetsgivaren. Vilket i nuläget utförs av Haparanda stads medarbetare som visar upp sitt arbete på en av arbetsgivarens sociala medieplattformar. En medarbetare får under en veckas gång fritt visa upp sina arbetsuppgifter och verksamheten.

Att skapa engagemang är ytterligare en rekryteringsstrategi som Haparanda stad arbetar med. Detta exempelvis genom att utföra medarbetarenkäter i syfte att ta fasta på attityder och upplevelser kring arbetsgivaren, ledarskapet och arbetsmiljön. Varje enskild arbetsplats

involveras sedan i resultatarbetet för den specifika verksamheten. I nuläget sker även ett aktivt arbete med att se över olika arbetssätt och metoder för att skapa ett större engagemang samt delaktighet i det systematiska arbetsmiljöarbetet.

Att bedriva ett arbete med att tillvarata kompetensen inom och utanför organisationen blir allt viktigare då rekryteringsbehovet i det svenska samhället generellt ökar. Rätt kompetens på rätt plats är viktigt och att behöva vara flexibel i sitt arbete kan anses bli allt mer viktigt. Betydelsen av att vara flexibel i sitt arbete är även något som betonas i Haparanda stads medarbetaridé och lönekriterium, vilket utgör organisationens gemensamma värdegrund.

”När en vakans föreligger uppstår en utmärkt situation att se över organisationen på arbetsplatsen. Fundera över vad organisationen behöver både i dag och i framtiden. Det handlar om syftet med verksamheten och vad som ska uppnås”.

Citatet är taget ur Haparanda stads rekryteringspolicy och ska tillämpas överallt inom hela organisationen. Vid en mer pressad arbetsmarknad ökar betydelsen av att ta tillvara på kompetensen och nyttja den fulla potentialen hos arbetsgivaren.

Arbetsmiljö

Utöver att arbeta med ovan nämnda rekryteringsstrategier är arbetsmiljön en betydelsefull faktor för att verka som en attraktiv arbetsgivare och minska sjukfrånvaron. Inom socialförvaltningen har en riktad satsning utförts i syfte att främja hälsan för en målgrupp som bedriver arbete i brukares privata hem. Detta är en målgrupp där den fysiska arbetsmiljön kan vara problematisk att arbeta med och av den anledningen är detta i nuläget en grupp som arbetsgivaren fokuserar extra mycket på.

För att fortsätta ge chefer stöd i att bedriva det systematiska arbetsmiljöarbetet genomförs en omfattande arbetsmiljöutbildning, som vänder sig till chefer och skyddsombud. Utbildningen innehåller sex olika delar och omfattar bland annat lagar och avtal, frisk- och riskfaktorer i arbetsmiljön, undersökning, riskbedömning och uppföljning, roller i arbetsmiljöarbetet samt hur arbetsmiljöarbetet kan utvecklas genom samverkan. Samtliga delar ger en grundläggande kunskap och verktyg för att bedriva ett gott arbetsmiljöarbete i samverkan.

För att ta reda på risker och avvikelser i arbetet används systemet KIA- kommunernas informationssystem om arbetsmiljö. Genom arbetssättet med rapporterings-systemet kan eventuella problem upptäckas, för att förebygga ohälsa i arbetet.

3.9 Förväntad utveckling

Gällande kommunkoncernens utveckling återspeglas en förväntad bild över den kommande tre årsperioden med fokus på kommunen och de kommunala bolagen i koncernen.

Vad gäller kommunens utveckling har Kommunfullmäktige fastställt en årlig budget & strategiplan för tre år framåt. En detaljerad budget för 2019 och en plan för 2019–20 fastställdes i junimånad. Den ekonomiska planeringen är oviss med tanke på valet hösten 2018 och vårens skatteprognoser och utvecklingen av statsbidrag kan vara förändrade från tidigare prognoser. Nedan återspeglas en bild över förväntad resultatutveckling jämfört med 2018 både gällande resultat samt kassaflöde.

(MKR)	2018	BU2019	BU2020	BU2021
KOMMUNEN				
Verksamhetens nettokostnader	-590,4	-612,2	-621,0	-628,1
Skatteintäkter och statsbidrag	623,9	644,2	652,7	661,1
Finansnetto	-5,8	-8,0	-7,5	-7,0
Jmf poster	13,9	0,0	0,0	0,0
Årets resultat	41,6	24,0	24,2	26,0
Kassaflöde				
Årets resultat	41,6	24,0	24,2	26,0
Ej likvidpåverkande poster	17,1	28,6	28,6	28,6
Förändring rörelsekapital	-2,6	0,0	0,0	0,0
Finansieringsverksamhet	-8,7	-10,0	-10,0	-10,0
Investeringsverksamhet	-45,4	-42,4	-33,6	-31,6
Årets kassaflöde	2,0	0,2	9,2	13,0
Resultat i % av skatter & statsbidrag	6,7%	3,7%	3,7%	3,9%

Resultatnivåerna för kommande treårsperiod är goda och överstiger 2,0 % av skatter och statsbidrag. Dock finns det besparingsbeting inräknade på totalt 9,4 mkr för den kommande treårsperioden. Den demografiska förändringen medför att behovet av nytt äldreboende och främst fler särskilda boende platser är akut. Även behov av trygghetsboende finns och som planeras byggas av HaparandaBostäder. Vidare finns osäkerheter kring kommande skolstruktur och bredbandsutbyggnad som kan påverka kostnadsutvecklingen för kommunen under denna period. Ett nytt värmeverk planeras för Haparanda Värmeverk och beräknas vara igång under 2021.

En förutsättning för att kommunen skall kunna följa sin investerings- och amorteringsplan är att verksamheternas nettokostnader följer budget, då kassaflödena för 2018–2020 (bortsett för år 2020,2021) är svaga trots goda resultatnivåer. Investeringsnivåerna är också något lägre än vad kommunen satsat de senaste åren för dessa år och kommer troligen att öka.

KOMMUNALA BOLAG	2018	BU2019	BU2020	BU2021
Stiftelsen HaparandaBostäder 100%				
Rörelsens intäkter	41,4	41,8	42,2	42,6
Rörelsens kostnader	-30,5	-32,0	-32,8	-33,5
Avskrivningar	-6,2	-5,2	-5,1	-5,0
Rörelseresultat	4,7	4,6	4,3	4,1
Bokslutsdispositioner & skatt	-1,1	-1,1	-1,0	-1,0
ÅRETS RESULTAT	3,6	8,1	7,6	7,2
Kassaflöde				
Årets resultat	3,6	8,1	7,6	7,2
Ej likvidpåverkande poster	7,5	6,3	6,2	6,0
Förändring rörelsekapital	-1,9			
Finansieringsverksamhet	-5,7	-5,2	-5,0	-4,9
Investeringsverksamhet	-3,0	-10,0	-5,0	-3,0
Årets kassaflöde	0,5	-0,8	3,8	5,3

Under de senaste åren har Stiftelsen HaparandaBostäder haft en omsättningsökning. Ökningen beror på en högre uthyrningsgrad som främst beror på tillströmningen av nyanlända till Haparanda. Här bedömer dock bolaget trenden som vikande framöver.

Det är ytterst viktigt att uthyrningsgraden i framtiden är låg för att skapa rum för investeringar, ett bra underhåll, minska skuldsättningen och få ytterligare bättre soliditet. Under maj-2019 är det planerat byggstart av 20 nya lägenheter för trygghetsboende.

Omställningen av fastighetsbeståndet har inletts, beståndet i Karungi är avyttrat. Målsättningen är att avyttra där det finns låg efterfrågan och producera nytt där det finns hög efterfrågan. Det finns fortsatt en efterfrågan på små lägenheter i centrala Haparanda.

KOMMUNALA BOLAG	2018	BU2019	BU2020	BU2021
Haparanda Värmeverk 100%				
Rörelsens intäkter	39,3	41,5	42,0	42,7
Rörelsens kostnader	29,7	32,5	33,2	27,4
Avskrivningar	4,6	4,7	4,5	11,1
Rörelseresultat	5,0	4,3	4,4	4,2
Bokslutsdispositioner & skatt	1,2			
ÅRETS RESULTAT	3,8	4,3	4,4	4,2
Kassaflöde				
Årets resultat	5,0	4,3	4,4	4,2
Ej likvidpåverkande poster	3,6	4,7	4,4	11,1
Förändring rörelsekapital	0,5	0,0	0,0	0,0
Finansieringsverksamhet	-5,6	-19,0	-132,9	-2,5
Investeringsverksamhet	0,0	0,0	110,0	0,0
Årets kassaflöde	3,5	-9,9	-14,1	12,8

Gällande Haparanda Värmeverk gör bolaget bedömningen att fjärrvärme är konkurrenskraftig under överskådlig framtid. Bolaget befinner sig i en fas då olika alternativ för ytterligare ny produktionskapacitet utvärderas. Fjärrvärmepriserna ligger på en jämförbar

nivå med genomsnittet av jämförbara värmeverk i Norrbotten och riket. Haparanda har förutsättningar att fortsätta vara en expansiv kommun och bolaget ser ljust på framtida möjligheter att öka sin verksamhet i takt med nyetableringar på orten.

Eftersom bolagets befintliga fastbränslepanna är gammal och omodern och med en sämre miljöklassning samt i kombination med avsaknaden av en garanterad baseffekt från Tornio Energi på finska sidan, föranleder det ledningen att se över och åtgärda såväl effektbrist som reservkapacitet, nu och i den närmaste framtiden.

För att klara framtidens miljökrav och värmebehov för Haparandas villa- och företagskunder pågår sedan något år tillbaka en förprojektering vilket syftar till att uppföra ett nytt värmeverk i anslutning till Bilprovningen. Ett nytt värmeverk, som inkluderar väl tilltagen markyta för effektiv bränslehantering, skall på sikt ersätta gamla pannan som ligger på handelsområdet. Projektet, som klassificeras som ett miljötillståndspliktigt ärende kommer tidigast att påbörjas under hösten 2019. I den reviderade tidplanen bedöms ett nytt värmeverk vara klart under år 2021.

KOMMUNALA BOLAG	2018	BU2019	BU2020	BU2021
Bottenvikens Reningsverk				
35%				
Rörelsens intäkter	13,8	13,1	13,8	14,5
Rörelsens kostnader	-13,5	-11,3	-11,5	-11,7
Avskrivningar	-1,6	-1,7	-1,7	-1,7
Rörelseresultat	-1,3	0,1	0,6	1,1
Bokslutsdispositioner & skatt	0,0			
ÅRETS RESULTAT	-1,3	0,1	0,6	1,1
Kassaflöde				
Årets resultat	-1,3	0,1	0,6	1,1
Ej likvidpåverkande poster	1,7	1,7	1,7	1,7
Förändring rörelsekapital	-1,7			
Finansieringsverksamhet	-0,3	-0,3	-0,3	-0,3
Investeringsverksamhet	-1,6	-2,0	-2,0	-2,0
Årets kassaflöde	-3,2	-0,5	0,0	0,5

BRAB har två stora utmaningar som hänger ihop, miljökrav och den ekonomiska utvecklingen. Fr.o.m. 2019-07-01 sänks haltkravet för fosfor från 0,7 mg/liter till 0,5 som kvartalsmedelvärde. För att klara kravet krävs en del nyinvesteringar i maskinpark samt en mer optimerad reningsprocess. Den stora påverkansfaktorn är dock kvalitén på det inkommande vattnet. De flesta ämnen som finns i avloppsvatten förekommer även naturligt i miljön. Det är när det förekommer i för stora mängder som de blir föroreningar och skapar problem i reningsprocessen. Detta kan tyvärr inte BRAB råda över.

BRAB har haft ett relativt stort eget kapital och har därför kunnat hålla nere avgifterna genom att nyttja det egna kapitalet. De nya miljökraven ställer dock högre krav på rening och därför behövs starkare resultat för att kunna genomföra nödvändiga investeringar och processförbättringar. BRAB kommer att tvingas höja avgifterna för mottagning av avloppsvatten rejält de närmaste åren.

4. RÄKENSKAPER

Tkr	Kommunkoncernen		Kommunen		Budget	Avvikelse mot
	2018	2017	2018	2017	2018	budget 2018
Verksamhetens intäkter	268 964	259 804	213 683	204 991	172 564	41 119
Verksamhetens kostnader	-804 629	-792 558	-774 605	-765 804	-739 737	-34 868
Avskrivningar	-44 421	-43 509	-29 520	-27 868	-28 820	-700
Verksamhetens nettokostn	-580 086	-576 263	-590 442	-588 681	-595 993	5 551
Skatteintäkter	397 888	391 370	397 888	391 370	395 590	2 298
Statsbidrag	208 857	213 134	208 857	213 134	211 052	-2 195
Fastighetsavgift	17 128	16 893	17 128	16 893	17 622	-494
Finansnetto	-10 197	-11 745	-5 791	-6 214	-9 512	3 721
Resultat före extraord. poster	33 590	33 389	27 640	26 502	18 759	8 881
Årets resultat	33 590	33 389	27 640	26 502	18 759	8 881
Bokslutsdisposition	-44	-1 251				
Skattekostnad	-2 236	-1 672				
Jämförelsestörande poster	13 926	-6 591	13 926	-6 590		13 926
Justerat resultat	45 236	23 875	41 566	19 912	18 759	22 807

4.1 Resultaträkning

Tkr	Not	Kommunkoncernen		Kommunen	
		2018	2017	2018	2017
Verksamhetens intäkter	1	268 964	259 803	213 683	204 991
Verksamhetens kostnader	2	-804 629	-792 992	-774 605	-766 237
Avskrivningar		-44 421	-43 509	-29 520	-27 868
Verksamhetens nettokostnader		-580 086	-576 698	-590 442	-589 114
Skatteintäkter	3	397 888	391 373	397 888	391 373
Generella statsbidrag & utjämning	4	208 857	213 131	208 857	213 131
Fastighetsavgift	4	17 128	16 893	17 128	16 893
Finansnetto	5,6	-10 197	-11 311	-5 791	-5 780
Resultat före extraordinära poster		33 590	33 388	27 640	26 503
Extraordinära intäkter					
Extraordinära kostnader					
Årets resultat		33 590	33 388	27 640	26 503
Jämförelsestörande poster	8	13 926	-6 591	13 926	-6 591
Skattekostnad		-2 236	-1 672		
Bokslutsdispositioner		-44	-1 251		
Justerat resultat		45 236	23 874	41 566	19 912

4.2 Balansräkning

Tkr	Not	Kommunkoncernen		Kommunen	
		2018	2017	2018	2017
<u>TILLGÅNGAR</u>					
ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR					
Immateriella anläggningstillgångar	9	6 196	9 178	348	406
Materiella anläggningstillgångar	10	818 969	800 691	573 262	554 658
Finansiella anläggningstillgångar	11	69 471	70 639	70 501	70 501
Summa anläggningstillgångar		894 636	880 508	644 111	625 565
OMSÄTTNINGSTILLGÅNGAR					
Förråd, lager, exploaterings fastigheter	12	7 187	5 594	3 538	4 267
Kortfristiga fordringar	13	106 440	111 635	98 123	99 393
Kassa och Bank	14	103 587	98 709	58 367	56 381
Summa omsättningstillgångar		217 214	215 938	160 028	160 041
SUMMA TILLGÅNGAR		1 111 850	1 096 446	804 139	785 606
<u>EGET KAPITAL OCH SKULDER</u>					
EGET KAPITAL					
varav årets resultat	15	514 686	469 450	377 257	335 691
		45 236	23 874	41 566	19 912
AVSÄTTNINGAR					
Avsättningar	16	42 799	36 428	27 216	20 756
Skulder					
Långfristiga skulder	17	432 935	463 786	291 986	319 734
Kortfristiga skulder	18	121 429	126 783	107 680	109 428
Summa skulder		597 163	626 997	426 882	449 918
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		1 111 850	1 096 446	804 138	785 609
Borgens och övriga ansvarsförbind.	19	150 453	150 707	150 453	150 707
Pensionsskuld intjänad t.o.m. 971231 inkl. löneskatt		235 532	260 783	235 532	260 783
Leasingavtal	20	10 430	10 722	10 430	10 722

4.3 Kassaflödesanalys

	Kommunkoncernen		Kommunen	
	2018	2017	2018	2017
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN				
Årets resultat	45 236	23 874	41 566	19 912
Justering för ej likviditetspåverkande poster ^{not 21}	34 551	45 335	16 940	30 956
Poster som redovisas i annan sektion ^{not 21}	-4 656	-577	0	0
<i>Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital</i>	75 131	68 632	58 505	50 868
Ökning/minskning av förutbetalda intäkter/investeringsbidrag	2 052	-1 188	2 052	-1 188
Ökning/minskning kortfristiga fordringar	5 194	27 318	1 271	24 899
Ökning/minskning förråd och varulager	-1 593	199	729	4
Ökning/minskning kortfristiga skulder	-5 353	5 325	-1 748	5 536
Kassaflöde från den löpande verksamheten	75 430	100 286	60 809	80 119
INVESTERINGSVERKSAMHETEN				
Investering i immateriella anläggningstillgångar				
Försäljning av immateriella anläggningstillgångar				
Investering i materiella anläggningstillgångar	-61 824	-51 720	-48 542	-43 688
Försäljning av materiella anläggningstillgångar	4 656	577	0	0
Investering i kommunkoncernföretag				
Försäljning av kommunkoncernföretag				
Förvärv av finansiella tillgångar				-42
Avyttring av finansiella tillgångar		141		117
Kassaflöde från investeringsverksamheten	-57 168	-51 002	-48 542	-43 613
FINANSIERINGSVERKSAMHETEN				
Nyupptagna lån	0	0	0	0
Förändring av skuld för finansiell leasing	-281	4 185	-281	4 185
Amortering av långfristiga skulder	-13 103	-13 105	-10 000	-10 000
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	-13 384	-8 920	-10 281	-5 815
UTBETALNING AV BIDRAG TILL INFRASTRUKTUR				
Utbetalning av bidrag till statlig infrastruktur	0	0	0	0
Årets kassaflöde	4 878	40 364	1 986	30 691
Likvida medel vid årets början	98 709	58 345	56 381	25 690
Likvida medel vid årets slut	103 587	98 709	58 367	56 381

4.4 Notförteckning

Den ekonomiska redovisningen är upprättad efter kommunal redovisning (KRL) samt rekommendationer & information (normering) från Rådet för kommunal redovisning (RKR). Särredovisning har upprättats för VA-verksamhet samt för fjärrvärmeverksamhet enligt lag.

TKR	Kommunkoncernen		Kommunen	
	2018	2017	2018	2017
Not 1 Verksamhetens intäkter				
Försäljningsintäkter	11 735	10 929	11 735	10 929
Taxor & Avgifter	71 184	69 601	42 159	39 799
Hyror & Arrenden	42 016	40 508	15 760	15 498
Bidrag från Staten	60 345	62 628	60 345	62 628
Bidrag från EU	1 493	1 656	1 493	1 656
Övriga bidrag	70 244	60 385	70 244	60 385
Försäljning av verksamhet	11 947	14 096	11 947	14 096
Summa verksamhetens intäkter	268 964	259 803	213 683	204 991

Övriga upplysningar & redovisningsprinciper

Intäkter har värderats, upplysts och redovisats i enlighet med RKR rekommendation 18.1. Försäljning av exploateringsfastigheter och kostnader relaterat till dessa redovisas under jämförelsestörande poster not 8.

Not 2 Verksamhetens kostnader

Kostnader

Inköp anläggningstillgångar	7 391	3 621	7 391	3 621
Inköp av anl.- o underhållsmaterial	3 755	4 307	3 755	4 307
Bidrag och transfereringar	35 463	33 636	35 463	33 636
Köp av verksamhet	85 157	83 977	83 768	82 493
Löner och sociala avgifter	484 087	487 153	483 401	486 356
Pensionskostnader inkl. löneskatt	39 257	36 197	39 248	36 183
Lokal & Markhyror	2 506	4 797	10 218	10 534
Fastighetskostnader & fastighetsentreprenader	28 063	22 112	19 623	16 587
Bränsle, energi och vatten	42 140	37 852	20 853	19 776
Hyra/leasing av anläggningstillgångar	2 903	3 441	2 859	3 384
Förbrukningsinventarier och förbrukningsmaterial	26 702	24 382	25 763	23 213
Övriga tjänster	8 474	8 940	5 416	6 193
Kostnader för transportmedel, transporter & resor	10 085	11 628	10 047	11 615
Kostnader för representation, annonser, försäkring, konsulter	24 694	21 107	24 587	21 024
Övriga kostnader	3 952	9 841	2 213	7 315
Summa not 2	804 629	792 992	774 605	766 237

Övriga upplysningar & redovisningsprinciper

Den totala kostnaden för revision (kommunen) uppgår till 900 tkr under år 2018, varav kostnad för sakkunnigt biträde uppgår till 625 tkr. Kostnaderna för räkenskapsrevision (sakkunnige) avser kostnader för granskning av bokföring, delårsrapport samt årsredovisning under räkenskapsår 2018 uppgår till 165 tkr.

Not 3 Skatteintäkter

Preliminär kommunalskatt	399 934	392 869	399 934	392 869
Preliminär slutavräkning	-2 046	-1 496	-2 046	-1 496
Slutavräkningsdifferens föregående år				
Summa skatteintäkter	397 888	391 373	397 888	391 373

Övriga upplysningar & redovisningsprinciper

I enlighet med RKR 4.2 periodiseras kommunalskatten och redovisas det år den beskattningsbara inkomsten intjänats av de skattskyldiga. Den preliminära slutavräkningen för skatteintäkter baseras på SKL:s decemberprognos cirkulär 18:68. Efter bokslutets upprättande har SKL publicerat en ny prognos i februari som pekar på att skatteintäkterna blir lägre det totala prognosticerade resultatet blir dock något bättre till följd av utfall i utjämningsystemet.

TKR	Kommunkoncernen		Kommunen	
	2018	2017	2018	2017
Not 4 Generella statsbidrag och utjämning				
Inkomstutjämningsbidrag	149 661	154 896	149 661	154 896
Strukturbidrag	29 897	30 295	29 897	30 295
Regleringsbidrag	1 534	-96	1 534	-96
Kostnadsutjämningsbidrag	5 400	1 205	5 400	1 205
Bidrag för LSS-utjämning	15 984	18 388	15 984	18 388
Kommunal fastighetsavgift	17 128	16 893	17 128	16 893
Övriga bidrag	6 381	8 443	6 381	8 443
Summa skatteintäkter	225 985	230 024	225 985	230 024

Övriga upplysningar & redovisningsprinciper

RKR 18.1 är vägledande för redovisning av generella statsbidrag och utjämningsbidrag. Som huvudregel sker redovisning i enlighet med bidragets villkor och krav. Är bidraget villkorat, så intäktsredovisas bidraget i takt med att kraven bedöms vara uppfyllda och bidraget bedöms som säkert. Om det av restriktionerna framgår hur mycket av bidraget som avser en specifik redovisningsperiod, så intäktsredovisas bidraget i enlighet med kraven. Om bidraget avser två eller flera redovisningsperioder men inte framgår hur mycket av bidraget som avser respektive period, så periodiseras bidraget med jämn fördelning fr.o.m. den tidpunkt då bidraget enligt restriktionerna får börja intäktsredovisas t.o.m. den tidpunkt då bidraget ska vara intäktsredovisat. I de fall det enbart finns restriktioner avseende tidpunkt för när bidraget får börja intäktsredovisas, med inga restriktioner avseende när bidraget ska vara intäktsredovisat, då intäktsredovisas hela bidraget den redovisningsperiod då bidraget får börja användas.

Not 5 Finansiella intäkter

Utdelningar på aktier & andelar	1 174	2 079	1 174	2 079
Ränteintäkter	260	299	205	438
Borgensavgift	419	428	419	428
Övriga finansiella intäkter	767	497	1 186	647
Summa finansiella intäkter	2 620	3 303	2 984	3 592

Not 6 Finansiella kostnader

Borgensavgift	0	428		
Räntor anläggningslån	-21	211	-81	-7
Räntedel Leasing	301	201	301	201
Ränteswap	11 189	13 303	7 215	8 700
Nedskrivning fonderade medel	1 164	113	1 164	113
Förlust avyttring tillgång	0	34	0	34
Övriga finansiella kostnader	184	324	176	331
Summa finansiella kostnader	12 817	14 614	8 775	9 372

Övriga upplysningar & redovisningsprinciper

Kommunkoncernen har säkrat del av låneportfölj med räntederivat (s.k. ränteswap). I enlighet med RKR 21 skall vissa upplysningar lämnas i form av säkringsredovisning. Säkringsredovisningen är upprättad och återfinns i enskilt kapitel i årsredovisningen.

	2018	2017	2018	2017
Lånevolym	391,7 mkr	404,7 mkr	252,1 mkr	262,1 mkr
Snittränta	2,73%	3,26%	2,75%	3,29%
Räntebindningstid/år	1,91	2,54	1,93	2,55
Kapitalbindningstid/år	1,07	1,42	0,97	1,19
Tid till förfall (beaktat refin. & derivat)	4,35 år	5,35 år	4,35	5,35 år
Derivat i % av skuld	65%	74%	66%	73%
Andel kapitalförfall inom 1 år	35%	37%	60%	38%
Räntekänslighet 1-års sikt, 1 % skift	0,9 mkr	1,0 mkr	0,6 mkr	0,6 mkr
Swappremie (riskpremie)	11,2 mkr	13,8 mkr	7,2 mkr	9,1 mkr
Marknadsvärde Swapportfölj	-23,7 mkr	-32,9 mkr	- 14,8mkr	-20,7 mkr

TKR	Kommunkoncernen		Kommunen	
	2018	2017	2018	2017
Not 7 Årets resultat				
Årets resultat enligt resultaträkning	45 236	23 874	41 566	19 912
Summa Årets resultat	45 236	23 874	41 566	19 912
<u>Övriga upplysningar & redovisningsprinciper</u>				
Not 8 Jämförelsestörande poster				
Intäkter från exploateringsverksamhet	3 517	768	3 517	768
Kostnader från exploateringsverksamhet	-889	-370	-889	-370
Återföring BC	19 519		19 519	
Regresskrav Översvämning	-6 690		-6 690	
Kostnader rivning skolstruktur	-1 532	-6 989	-1 532	-6 989
Summa Jämförelsestörande poster	13 926	-6 591	13 926	-6 591
<u>Övriga upplysningar & redovisningsprinciper</u>				
I enlighet med RKR 3.1 kan jämförelsestörande särredovisas i särskild not. Som jämförelsestörande betraktas poster/händelser som uppgår till ett väsentligt belopp samt är av ett sådant slag att de inte förväntas inträffa ofta/regelbundet och som är viktiga att uppmärksamma vid jämförelser med andra perioder. Realisationsvinster och realisationsförluster redovisas alltid som jämförelsestörande.				
Not 9 Immateriella anläggningstillgångar				
Ingående anskaffningsvärde/Goodwill*	15 373	15 373	753	753
Inköp				
Försäljning				
Utrangeringar				
Överföringar				
Utgående anskaffningsvärde	15 373	15 373	753	753
Ingående ackumulerade avskrivningar	6 195	3 213	347	289
Försäljningar				
Utrangeringar				
Överföringar				
Årets avskrivningar	2 982	2 982	58	58
Utgående ack. Avskrivningar	9 177	6 195	405	347
Utgående redovisat värde	6 196	9 178	348	406
Avskrivningstider (genomsnittlig)	2,1	3,1	6,0	7,0
<u>Övriga upplysningar & redovisningsprinciper</u>				
RKR 12.1 har tillämpats vid klassificering, redovisning, värdering, avskrivning samt upplysning av immateriella tillgångar. *Vid upprättande av förvärsanalys 2016 har en goodwillpost uppstått i samband med förvärv av Haparanda Värmeverk.				

TKR	Kommunkoncernen		Kommunen	
	2018	2017	2018	2017
Not 10 Materiella anläggningstillgångar				
<u>Mark, byggnader och tekniska anläggningar</u>				
Ingående anskaffningsvärde	1 470 981	1 429 929	933 564	901 992
Inköp	53 728	41 691	37 282	31 572
Försäljningar	-5 492	-598		
Utrangeringar	-3 013	0	-3 013	
Överföringar	-395	-40	3 291	
Utgående anskaffningsvärde	1 515 809	1 470 982	971 124	933 564
Ingående ack. Avskrivningar	585 304	554 454	426 560	406 104
Försäljningar	-836	-21		
Utrangeringar	-2 398	435	-2 398	435
Överföringar	14	-16	40	
Årets avskrivningar	31 525	30 451	21 636	20 021
Utgående ack. Avskrivningar	613 609	585 303	445 838	426 560
Ingående ack. Nedskrivningar	149 663	148 063		
Försäljningar				
Utrangeringar				
Årets nedskrivningar/återföringar	-1 707	1 600		
Utgående ack. nedskrivningar	147 956	149 663	0	0
<u>Förvärvsanalys Haparanda Värmeverk 2016</u>				
Övervärde enl. förvärvsanalys	15 879	15 879		
Ingående avskrivningar	378	189		
Årets avskrivningar	189	189		
Utgående övervärde	15 312	15 501		
Utgående redovisat värde	769 556	751 517	525 286	507 004
Avskrivningstider (genomsnittlig)	24,3	24,5	24,3	25,3
<u>Maskiner, inventarier & finansiell leasing</u>				
Ingående anskaffningsvärde	122 825	112 796	120 557	110 528
Inköp	8 096	10 029	8 096	10 029
Försäljningar				
Utrangeringar				
Överföringar	600		51	
Utgående anskaffningsvärde	131 521	122 825	128 704	120 557
Ingående avskrivningar	74 712	68 233	72 903	66 568
Försäljningar				
Utrangeringar				
Överföringar	62	0		
Årets avskrivningar	8 041	6 479	7 825	6 335
Utgående ack. Avskrivningar	82 815	74 712	80 728	72 903

TKR	Kommunkoncernen		Kommunen	
	2018	2017	2018	2017
<u>Förvärvsanalys Haparanda Värmeverk 2016</u>				
Övervärde enl. förvärvsanalys	1 769	1 769		
Ingående avskrivningar	708	354		
Årets avskrivningar	354	354		
Utgående övervärde	707	1 061		
Utgående redovisat värde	49 413	49 174	47 976	47 654
Avskrivningstider (genomsnittlig)	5,9	7,2	6,1	7,5
Summa materiella anläggningstillgångar	818 969	800 691	573 262	554 658
Avskrivningstider (genomsnittlig)	20,4	21,4	19,5	21,0

Övriga upplysningar & redovisningsprinciper

RKR 11.4 har tillämpats vid tidpunkt för redovisning, anskaffning, värdering, komponentavskrivning samt upplysning av materiella anläggningstillgångar tillgångar. Anpassning har skett till RKR:s uppställning under 2018, vilket medfört att referenssiffror även omräknats.

Gränsdragning mellan kostnad och investering

Tillgångar avsedda för stadigvarande bruk eller innehav med en nyttjandeperiod om minst 3 år klassificeras som anläggningstillgång om beloppet överstiger gränsen för mindre värde. Gränsen för mindre värde har satts till 22 750 kr (halvt prisbasbelopp) och gäller som gemensam gräns för materiella tillgångar och därmed också för finansiella leasingavtal.

Bestämd mängd och fast värde

För inventarier som används i kommunens verksamhet tillämpas regeln om bestämd mängd och fast värde.

Anskaffningsvärde

Ränteutgifter aktiveras ej. Kommunen tillämpar konsekvent huvudmetoden och redovisar ränteutgifter som kostnad i resultaträkningen det räkenskapsår de hänför sig till.

Avskrivning

Avskrivning av materiella anläggningstillgångar görs för den beräknade nyttjandeperioden med linjär avskrivning baserat på anskaffningsvärdet exklusive eventuellt restvärde. På tillgångar i form av mark, konst och pågående arbeten görs emellertid inga avskrivningar. För tillgångar med identifierbara komponenter med olika nyttjandeperioder, där varje komponents värde uppgår till minst 100 000 kr, tillämpas komponentavskrivning.

Avskrivningstider

Följande avskrivningstider tillämpas normalt i kommunen: 3, 5, 10, 15, 20, 30, 50 år. En samlad bedömning av nyttjandeperioden för respektive tillgångstyp görs. Tillgångstypen skrivs sedan av på den närmast lägre avskrivningstiden. För tillgångar där nyttjandeperioden styrs i avtal (t.ex. leasing) används den planerade verkliga nyttjandeperioden som avskrivningstid. För tillgångar med ett anskaffningsvärde överstigande 500 000 kr och en nyttjandeperiod understigande 15 år görs en individuell bedömning av nyttjandeperioden, vilken därmed kan avvika från kommunens normala avskrivningstider. Omprövning av nyttjandeperioden sker om det finns omständigheter som pekar på att det är nödvändigt (t.ex. verksamhetsförändringar, teknikskiften och organisationsförändringar).

Avskrivningsmetod

I normalfallet tillämpas linjär avskrivning, dvs. lika stora nominella belopp varje år. Avskrivning påbörjas när tillgången tas i bruk. Andra metoder används i speciella fall när dessa bättre återspeglar tillgångens förbrukning och tillgången har ett värde som överstiger 100 000 kr.

TKR	Kommunkoncernen		Kommunen	
	2018	2017	2018	2017
Not 11 Finansiella anläggningstillgångar				
Grundfondskapital				
Stiftelsen HaparandaBostäder	0	0	3 400	3 400
Haparanda Värmeverk	0	0	1 000	1 000
Summa grundfondskapital	0	0	4 400	4 400
Finansiella anläggningstillgångar				
Långfristiga värdepappersinnehav	40	40		0
Uppskjuten skattefordran	7 251	8 409		0
Andra långfristiga fordringar	329	339		0
Summa	7 620	8 788	0	0
Aktier				
Haparanda Värmeverk AB	54 115	54 115	54 115	54 115
IUC	30	30	30	30
Filmpool Nord	0	0		
Kollektivtrafikmyndigheten (Länstrafiken)	257	257	257	257
BRAB			250	250
IT Norrbotten AB	34	34	34	34
Norrbottens energikontor	10	10	10	10
Kommuninvest	540	540	540	540
Lappiahalli OY	99	99	99	99
Norrbothniabanan	25	25	25	25
Länsservice Norrb läns landsting	3	3	3	3
Swedbank	4	4	4	4
SKL	42	42	42	42
Summa aktier	55 159	55 159	55 409	55 409
<u>Övr. långfristig fordran</u>				
JAK, stödspårande	100	100	100	100
Haparanda värmeverk			4 000	4 000
Förlagslån Kommuninvest	2 200	2 200	2 200	2 200
Insatskapital Kommuninvest	4 392	4 392	4 392	4 392
Summa långfristiga fordringar	6 692	6 692	10 692	10 692
Summa finansiella anläggningstillgångar	69 471	70 639	70 501	70 501
<u>Övriga upplysningar & redovisningsprinciper</u>				
Finansiella tillgångar avsedda för stadigvarande bruk eller innehav klassificeras som en anläggningstillgång i enlighet med RKR 20. Finansiella tillgångar som inte brukas stadigvarande klassificeras som omsättningstillgångar.				
Summa anläggningstillgångar	894 636	880 508	644 111	625 565

TKR	Kommunkoncernen		Kommunen	
	2018	2017	2018	2017
Not 12 Lager				
Förråd/lager	5 231	3 132	1 582	1 805
Exploateringsfastigheter	1 956	2 462	1 956	2 462
Summa Förråd/Lager/expl.fastigheter	7 187	5 594	3 538	4 267
Not 13 Kortfristiga fordringar				
Fakturafordringar	12 110	14 896	8 641	10 611
Momsfordran	3 525	3 004	3 525	3 004
Förutbet kostn/uppl intäkter	37 660	39 006	31 814	32 325
Övriga fordringar	366	1 624	1 364	348
Summa	53 661	58 530	45 344	46 288
Kortfristiga placeringar				
Ingående balans Pensionsmedel	53 105	50 789	53 105	50 789
Nyanskaffning	16 147	455	16 147	455
Försäljning	-8 745	-11 380	-8 745	-11 380
Utdelning	26		26	
Nedskrivning	-1 127		-1 127	
Återföring av nedskrivning		279		279
Förändring Depå	-6 627	12 962	-6 627	12 962
Summa	52 779	53 105	52 779	53 105
Summa Kortfristiga fordringar	106 440	111 635	98 123	99 393
Not 14 likvida medel				
Kassa, bank och plusgiro	103 587	98 709	58 367	56 381
Summa likvida medel	103 587	98 709	58 367	56 381
Summa omsättningstillgångar	217 214	215 938	160 028	160 041
<u>Övriga upplysningar & redovisningsprinciper</u>				
<p>Fordringar har upptagits till de belopp varmed de beräknas inflyta. Kommunens pensionsmedelsportfölj är klassificerad som omsättningstillgång (RKR 20). Portföljens förvaltning regleras i av fullmäktige antaget reglemente "Finanspolicy §52/2018". Samtliga placeringsmedel är värderade till det lägsta av anskaffningsvärdet och försäljningsvärdet. Kundfordringar äldre än ett år har skrivits ned med 100 procent genom värdereglering. Kravåtgärder fullföljs även beträffande nedskrivna kundfordringar.</p>				
Not 15 Eget kapital				
<u>Anläggningskapital</u>				
Anläggningstillgångar	894 636	880 508	644 111	625 566
Anläggningslån	-432 935	-463 786	-291 986	-319 734
Pensionsavs/övr.avsättn	-42 799	-36 428	-27 217	-20 756
Summa	418 902	380 294	324 909	285 076
<u>Rörelsekapital</u>				
Omsättningstillgångar	217 214	215 938	160 028	160 043
Kortfristiga skulder	-121 429	-126 783	-107 680	-109 428
Summa	95 785	89 155	52 348	50 615
Summa Eget kapital	514 686	469 450	377 257	335 691

TKR	Kommunkoncernen		Kommunen	
	2018	2017	2018	2017
Not 16 Avsättningar				
Ingående balans	12 448	11 039	12 448	11 039
Förändring pensionsavsättning	1 115	1 409	1 115	1 409
Löneskatt	3 290	3 020	3 290	3 020
Förtroendevalda+ålderspension	1 131	1 101	1 131	1 101
Löneskattfört.	274	267	275	267
Förtroendevalda visstid PRF	2 562	2 761	2 561	2 761
Löneskatt visstid PRF	622	670	622	670
OPF-KL	263	393	263	393
OPF-KL löneskatt	64	95	64	96
<u>Avsättning skatter</u>				
Avsättn skatt obeskattade reserv.	12 013	11 983		
Avsättn skatt enl. företags årsred.	46	46		
Avsättn skatt övervärden förvärvsanalys	3 524	3 644		
Årets förändring obeskattade reserv.		0		
Övriga avsättningar ej pension	5 447	0	5 447	0
Summa Avsättning	42 799	36 428	27 216	20 756
varav befintliga visstidspensioner	3 184	3 431	3 184	3 431
varav aktualiserade	96%	97%	96%	97%
<u>Uppllysning not 16 (I enlighet med RKR 17.2)</u>				
Pensionskapital i försäkring (KPA) som omfattas av				
av överskottsfond (tkr)	32 676	32 106	32 676	32 106
Överskottsfondens värde per bokslutsdag (tkr)	1 130	1 314	1 130	1 314
<u>Övriga upplysningar & redovisningsprinciper</u>				
Kommunen redovisar sin pensionssskuld enligt den s.k. blandmodellen, vilket innebär att pensionsförmåner som intjänats före år 1998 inte ska (redovisas som ansvarsförbindelse & uppgår till 235,5mkr för 2018) redovisas som skuld eller avsättning, utan redovisas som en kostnad i resultaträkningen först i samband med utbetalning. Skulden redovisas inklusive löneskatt (24,26%). Förpliktelser för pensionsåtaganden för anställda i kommunen är beräknade efter RIPS17 (RKR 17.2).				
För avtal med samordningsklausul utgår beräkningen från de förhållanden som är kända vid bokslutstillfället. Visstidsförordnanden som ger rätt till särskild avtalspension redovisas som avsättning, när det är troligt att de kommer att leda till utbetalningar. Avtal som inte lösts ut redovisas som ansvarsförbindelse. För kommunens förtroendevalda är OPF-avtalet antaget sedan 2014. Tidigare var det PRF-reglementet som gällde för stadens förtroendevalda. Övriga avsättningar följer RKR 10.2 som redovisas om det finns en förpliktelse som följd av en händelse/-er, troligt utflöde av resurser samt tillförlitlig uppskattning av belopp.				
För 2018 har Haparanda Stad ålagts av Mark och miljödomstolen att ersätta regresskrav i samband med översvämningar 2016. Dessa har tagits upp som en avsättning som motsvarar delar av det utkrävda regressbeloppet.				
Not 17 Långfristiga skulder				
Lån banker, kreditinstitut	393 033	406 136	252 084	262 084
Leasingskulld	6 378	6 659	6 378	6 659
Förutbetalda intäkter*	33 524	31 472	33 524	31 472
Reavinst Barents Center		19 519	0	19 519
Summa långfristiga skulder	432 935	463 786	291 986	319 734

TKR	Kommunkoncernen		Kommunen	
	2018	2017	2018	2017
<u>*Förutbetalda intäkter som regleras över flera år</u>				
Förutbetalda investeringsbidrag, ingående värde	31 119	31 472	31 119	32 307
Nya investeringsbidrag under året	3 343	0	3 343	0
Resultatförda investeringsbidrag	-1 245	-1 188	-1 245	-1 188
Summa förutbetalda investeringsbidrag	33 217	31 119	33 217	31 119
Återstående antal år (vägt snitt)	24,0	26,2	24,0	26,2
Förutbetalda anslutningsavgifter VA, ingående värde	353	411	353	411
Nya anslutningsavgifter under året	42	353	42	353
Resultatförda avgifter	-88	-411	-88	-411
Summa förutbetalda anslutningsavgifter	307	353	307	353
Återstående antal år (vägt snitt)	3,5	4,0	3,5	4,0
*Summa förutbetalda intäkter	33 524	31 472	33 524	31 472
<u>Övriga upplysningar & redovisningsprinciper</u>				
<p>Haparanda Kommun har ingått en solidarisk borgen såsom för egen skuld för Kommuninvest i Sverige AB:s (KI) samtliga nuvarande och framtida förpliktelser. Samtliga medlemskommuner i Kommuninvest ekonomisk förening har ingått likalydande borgensförbindelser. KI:s totala förpliktelser uppgick till 405 miljarder kronor och totala tillgångar till 406 miljarder kronor. Haparandas andel av de totala förpliktelserna uppgick till 454 mkr och andelen av de totala tillgångarna uppgick till 455 mkr. Investeringsbidrag och anslutningsavgifter periodiseras och intäktsförs linjärt under samma period över vilken de tillgångar som finansierats med hjälp av investeringsbidraget respektive anslutningsavgiften skrivs av. Till 2018 har en omklassificering skett då tidigare investeringsbidrag redovisats som en kortfristig skuld. Jämförelsetal har även justerats.</p>				
Not 18 Kortfristiga skulder				
Kortfristig del av leasingskulld	1 898	315	1 898	315
Leverantörsskulder	15 608	19 261	14 205	16 395
Preliminär skatt för anställda	7 551	7 096	7 531	7 077
Sociala avgifter	9 692	9 239	9 692	9 239
Gåvomedel	1 675	1 433	1 675	1 433
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	29 901	37 649	21 495	27 083
Upplupna semesterlöner	26 885	27 407	26 827	27 352
Upplupna pensionskostnader individuell del	15 331	17 780	15 331	17 780
Upplupen särskild löneskatt individuell del	7 188	1 844	7 177	1 830
Övriga kortfristiga skulder	5 701	4 758	1 849	924
Summa kortfristiga skulder 18	121 429	126 783	107 680	109 428
<u>Övriga upplysningar & redovisningsprinciper</u>				
<p>Investeringsbidrag har tidigare redovisats som en kortfristig skuld. Till årsredovisning 2018 har en omklassificering genomförts, vilket innebär att investeringsbidrag klassificeras som långfristig skuld (i enlighet med RKR rekommendation). Jämförelsesiffror har justerats.</p>				
Not 19 Ansvarförbindelser				
<u>Borgensförbindelser</u>				
Stiftelsen Haparandabostäder, lån	142 605	142 605	142 605	142 605
Bottenvikens Reningsverk, lån	7 500	7 500	7 500	7 500
Bostadsfinansiering småhus	348	602	348	602
Summa Ansvarförbindelser	150 453	150 707	150 453	150 707

TKR	Kommunkoncernen		Kommunen	
	2018	2017	2018	2017
Förfall inom 1 år	1 063	1 945	1 063	1 945
Förfall inom 2–5 år	1 095	2 029	1 095	2 029
Summa	2 158	3 974	2 158	3 974
<i>Finansiell leasing</i>				
Fordon				
Förfall inom 1 år	1 776	1 279	1 776	1 279
Förfall inom 2–5 år	6 315	5 179	6 315	5 179
Förfall efter 5 år	20	0	20	0
Kopieringsapparater				
Förfall inom 1 år	118	214	118	214
Förfall inom 2–5 år	43	76	43	76
Summa	8 272	6 748	8 272	6 748
Summa leasing	10 430	10 722	10 430	10 722
<u>Övriga upplysningar & redovisningsprinciper</u>				
Redovisning av leasingavtal ska göras enligt RKR 13.2. Kommunen ska klassificera och dokumentera sina leasingavtal i operationella respektive finansiella leasingavtal. Avgörandet om ett avtal bedöms som operationellt eller finansiellt avtal är i vilken omfattning de ekonomiska riskerna och fördelarna med ägandet finns hos leasinggivaren eller leasingtagaren. Ett leasingavtal kan klassificeras som finansiellt om fördelarna & riskerna i all väsentlighet överförs från leasinggivaren till leasingtagaren. Ett leasingavtal som inte klassas som finansiellt anses som operationellt.				
Not 21 Kassaflödesanalys				
Justering för ej likviditetspåverkande poster				
Avskrivningar	44 421	43 509	29 520	27 868
Nedskrivningar		483		483
Utrangeringar	3 094	435	615	435
Gjorda avsättningar	6 371	728	6 460	1 990
Återförda avsättningar Barents Center	-19 520		-19 520	
Intäktsförda ej likvida gåvor				
Orealiserade kursförändringar				
Upplösning bidrag till infrastruktur				
Övriga ej likviditetspåverkande poster	185	180	-135	180
Summa	34 551	45 335	16 940	30 956
Poster som redovisas i annan sektion				
Realisationsresultat vid försäljning av anläggningstillgångar	-4 656	-577	0	
Summa	-4 656	-577	0	0
<u>Övriga upplysningar & redovisningsprinciper</u>				
RKR rekommendation 16.2 för uppställning av kassaflödesanalys (indirekt metod) har använts. Indirekt metod innebär att resultatet justeras för transaktioner som inte medfört in- eller utbetalningar, upplupna eller förutbetalda poster som avser tidigare eller kommande perioder samt för eventuella intäkter och kostnader som är hänförliga till investerings- eller finansieringsverksamhetens kassaflöden.				
<u>Sammanställd redovisning</u>				
I den kommunala koncernen ingår samtliga bolag och kommunalförbund där kommunen har minst 20 % inflytande i, i enlighet med RKR 8.2. I kapitel 4 redogörs det ekonomiska utfallet för kommunkoncernen inklusive kassaflödesanalys. Proportionell konsolidering (klyvningsmetoden) har använts vid beräkning av koncernens resultat. Vidare har inga förändringar har skett under året i kommunkoncernens sammansättning. Under 2016 förvärvades 50% av aktierna i Haparanda Värmeverk, som numera är helägt av kommunen. I och med förvärvet finns en goodwillpost upptagen i kommunens redovisning.				

4.5 Driftsredovisning & Investeringsredovisning

Driftredovisning 2018

	Budget			Utfall			Avvikelse		
	Intäkter	Kostnader	Netto	Intäkter	Kostnader	Netto	Intäkter	Kostnader	Netto
Kommunfullmäktige	797	4 462	3 665	454	3 163	2 709	-343	1 299	956
Fullmäktige	0	2 009	2 009		674	674	0	1 335	1 335
Revision	0	900	900		902	902	0	-2	-2
Valnämnd	0	100	100	215	685	470	215	-585	-370
Överförmyndarverksamhet	797	1 453	656	239	902	663	-558	551	-7
Kommunstyrelsen	76 521	155 154	78 633	90 708	168 532	77 824	14 187	-13 378	809
Kommunledning	9 591	55 420	45 829	21 284	62 282	40 998	11 693	-6 862	4 831
Räddningstjänst	205	7 587	7 382	561	8 120	7 559	356	-533	-177
Tekniska	66 725	92 147	25 422	68 863	98 130	29 267	2 138	-5 983	-3 845
Pensionsförvaltning	1 200	17 956	16 756	1 592	16 810	15 218	392	1 146	1 538
Samhällsbyggnad	1 683	5 781	4 098	2 551	5 965	3 414	868	-184	684
Barn o ungdomsnämnd	79 184	334 395	255 211	96 497	351 237	254 740	17 313	-16 842	471
Socialnämnd	78 047	330 168	252 121	89 018	341 170	252 152	10 971	-11 002	-31
Summa driftbudget	237 432	847 916	610 484	280 820	886 877	606 057	43 388	-38 961	4 427
Interna poster	-64 868	-64 868	0	-67 138	-67 138	0	-2 270	2 270	0
Ansvarsåtaganden/borgen	0	400	400		393	393	0	7	7
Förändr sem./ferielöneskuld	0	0	0		-525	-525	0	525	525
Intern ränta		-14 879	-14 879		-15 187	-15 187	0	308	308
Delsumma	172 564	768 569	596 005	213 682	804 420	590 738	41 118	-35 851	5 267
Finansiella intäkter	1 500	0	-1 500	2 984		-2 984	1 484	0	1 484
Finansiella kostnader	0	11 000	11 000		8 479	8 479	0	2 521	2 521
Skatter/statsbidrag	624 264	0	-624 264	623 873		623 873	-391	0	-391
Summa till RR	798 328	779 569	-18 759	840 539	812 899	-27 640	42 211	-33 330	8 881
Jämförelsestörande poster	0	0	0	23 037	9 111	-13 926	23 037	-9 111	13 926
	798 328	779 569	-18 759	863 576	822 010	-41 566	65 248	-42 441	22 807

Driftredovisning 2017	Budget 2017			Utfall 2017			Avvikelse		
	Intäkter	Kostnader	Netto	Intäkter	Kostnader	Netto	Intäkter	Kostnader	Netto
Kommunfullmäktige	75	2 078	2 003	1 064	3 069	2 005	989	-991	-2
Fullmäktige	0	435	435		505	505	0	-70	-70
Revision	0	900	900	0	857	857	0	43	43
Valnämnd	0	25	25		22	22	0	3	3
Överförmyndarverksamhet	75	718	643	1 064	1 685	621	989	-967	22
Kommunstyrelsen	68 822	147 697	78 875	80 026	153 403	73 377	11 204	-5 706	5 498
Kommunledning	5 413	49 832	44 419	8 860	48 142	39 282	3 447	1 690	5 137
Räddningstjänst	205	7 458	7 253	486	7 710	7 224	281	-252	29
Fstgh Gata Park Skog	63 204	90 407	27 203	70 680	97 551	26 871	7 476	-7 144	332
Pensionsförvaltning	1 200	17 956	16 756	1 366	21 246	19 880	166	-3 290	-3 124
Samhällsbyggnad	1 783	5 812	4 029	1 923	5 464	3 541	140	348	488
Barn o ungdomsnämnd	71 125	325 791	254 666	85 739	337 230	251 491	14 614	-11 439	3 175
Socialnämnd	101 302	345 059	243 757	103 905	359 285	255 380	2 603	-14 226	-11 623
Summa driftbudget	244 307	844 393	600 086	274 023	879 697	605 674	29 716	-35 304	-5 588
Interna poster	-65 347	-65 347	0	-69 033	-69 033	0	-3 686	3 686	0
Ansvarsåtaganden/borgen		400	400		17	17	0	383	383
Förändr sem./ferielöneskuld					3 201	3 201	0	-3 201	-3 201
Intern ränta	19 186		-19 186	19 649		-19 649	0	0	463
Delsumma	198 146	779 446	581 300	224 639	813 882	589 243	26 030	-34 436	-7 943
Generellt flyktingbidrag			0			0	0	0	0
Reavinst/förlust			0			0	0	0	0
Finansiella intäkter	1 500	0	-1 500	3 592		-3 592	2 092	0	2 092
Finansiella kostnader		11 000	11 000		9 244	9 244	0	1 756	1 756
Skatter/statsbidrag	620 246		-620 246	621 397	0	621 397	1 151	0	1 151
Summa till RR	819 892	790 446	-29 446	849 628	823 126	-26 502	29 736	-32 680	-2 944
Jämförelsestörande poster		7 850	7 850	768	7 358	6 590	768	492	1 260
	819 892	798 296	-21 596	850 396	830 484	-19 912	30 504	-32 188	-1 684

Investeringsredovisning

Nettoinvesteringen visar kommunens samlade utgifter för materiella anläggningstillgångar med avdrag för försäljningsinkomster och eventuella bidrag till investeringar. Kommunen har helt och hållet finansierat investeringarna med likvida medel, som genererats från den löpande verksamheten och har inte upptagit lån till dessa.

INVESTERINGSREDOVISNING*	UTGIFTER	BESLUTAD TOTAL UTGIFT	AVVIK MOT BUDGET	INVESTERINGS- BIDRAG	INVESTERINGS- NETTO	AVVIK MOT BUDGET
Samhällsbyggnadsnämnden						
Digitalisering	18	250	232		18	232
Summa Samhällsbyggnadsnämnden	18	250	232	0	18	232
Kommunstyrelsen						
IT-investeringar	931	900	-31		931	-31
Landsbygdsutveckling	202	450	248		202	248
Räddningstjänst	403	400	-3		403	-3
Utsmyckning	362	400	38		362	38
VA nät & anläggningar	9 017	8 000	-1 017	51	8 966	-966
Fastigheter	9 033	8 000	-1 033	1 120	7 913	87
Gator & vägar	10 517	8 000	-2 517	1 042	9 475	-1 475
Samverkan Tornio	415	350	-65		415	-65
Summa Kommunstyrelsen	30 880	26 500	-4 380	2 213	28 667	-2 167
BARN- OCH UNGDOMSNÄMNDEN						
Skärgård/Näridrottsplats/övrigt fritid	435	400	-35		435	-35
Kukkola kulturby	298	300	2		298	2
Inventarier & inre/yttre miljö	827	900	73		827	73
Summa Barn- och ungdomsnämnd	1 560	1 600	40	0	1 560	40
SOCIALNÄMNDEN						
Reinvesteringar	948	900	-48		948	-48
Summa Socialnämnd	948	900	-48	0	948	-48
S:A INVESTERINGAR	33 406	29 250	-4 156	2 213	31 193	-1 943
Pågående projekt						
Haparanda Hamn	4 475	2 000	-2 475		4 475	-2 475
Kommunal ledningsplats, kommunikation	1 090	1 200	110	948	142	1 058
Resecentrum järnväg	6 042	2 600	-3 442		6 042	-3 442
Summa Investeringar inkl. pågående 2018	45 013	35 050	-6 631	3 161	41 852	-6 802
Förvärv av finansiella tillgångar	3 528			0	3 528	
Summa Investeringsverksamhet till Kassaflödesanalys	48 541			3 161	45 380	

Kommentar:

Under 2018 har investeringar genomförts för 45,0 mkr. Vissa investeringsbidrag har inlutit om 3,2 mkr (Boverket, Trafikverket samt MSB) vilket innebär att nettoinvesteringarna varit 41,8 mkr gentemot budgeterade på 35,0 mkr, en avvikelse på -6,8 mkr. Under 2019 beräknas dock totalt 3,6mkr inflyta Investeringsbidrag från Tillväxtverket avseende Resecentrum Järnväg när projekten slutredovisas. Vidare finns beslut om medel för Haparanda Hamn på 2,9 mkr som avslutas 2020, där kan dock ytterligare kostnader tillkomma vid färdigställandet. Kostnader för färdigställandet av kommunal ledningsplats förväntas tillkomma med 1,0 mkr 2019.

4.6 Koncernen i siffror

RESULTATRÄKNING

2018

Belopp i tkr

Ägd andel i dotterföretag %

	Koncern	Staden	Habo	Värmeverket	Brab
		100	100	100	35
Verksamhetens intäkter	268 966	213 683	41 420	39 348	13 805
Verksamhetens kostnader	-804 763	-774 605	-26 247	-29 715	-12 894
Avskrivningar	-44 421	-29 520	-6 210	-4 646	-1 652
Verksamhetens nettok.	-580 218	-590 442	8 963	4 987	-741
Skatteintäkter	397 888	397 888	0	0	0
Generella statsbidrag och utjämning	225 985	225 985	0	0	0
Finansiella intäkter	2 620	2 984	50	5	0
Finansiella kostnader	-12 818	-8 775	-4 251	0	-602
Resultat före extraordinära poster	33 457	27 640	4 762	4 992	-1 343
Jämförelsestörande post	13 926	13 926	0	0	0
Aktuell skatt	-2 146	0	-1 158	-1 107	0
Årets resultat	45 237	41 566	3 604	3 885	-1 343

BALANSRÄKNING

2018

TILLGÅNGAR

Anläggningstillgångar

Immateriella anläggningstillgångar

Goodwill	5 848	0	0	0	0
Licenser mm	348	348	0	0	0
Summa immateriella anläggningstillgångar	6 196	348	0	0	0

Materiella anläggningstillgångar

Mark, byggnader o tekn. anl. tillg	712 358	525 286	167 377	2 169	6 324
Maskiner och inventarier	104 826	47 976	145	50 979	14 339
Övriga materiella anl. tillg.	1 786		0	1 662	353
Summa materiella anläggningstillgångar	818 969	573 262	167 522	54 810	21 016

Finansiella anläggningstillgångar

Värdepapper, andelar, m.m.	1 084	1 044	40	0	0
Andelar i koncernföretag	54 115	58 765	0	0	0
Övriga fordringar	329	0	329	0	0
Långfristiga fordringar	6 692	10 692	0	0	0
Uppskjutna skattefordringar	7 251	0	7 251	0	0
Summa finansiella anläggningstillgångar	69 471	70 501	7 620	0	0

Summa anläggningstillgångar

894 636	644 111	175 142	54 810	21 016
----------------	----------------	----------------	---------------	---------------

Omsättningstillgångar

Förråd, lager, expl	5 231	3 538	432	1 179	234
Kundfordringar	12 110	8 641	2 036	3 790	2 392
Övriga fordringar	5 846	4 889	90	769	281
Förutbet kostn/Uppl intäkter	37 661	31 814	324	5 049	1 353
Kortfristiga placeringar	52 779	52 779	0	0	0
Kassa och bank	103 587	58 367	20 983	24 156	232
Summa omsättningstillgångar	217 214	160 028	23 865	34 943	4 492

SUMMA TILLGÅNGAR

1 111 850	804 139	199 007	89 753	25 508
------------------	----------------	----------------	---------------	---------------

BALANSRÄKNING

2018

	<i>Koncern</i>	<i>Staden</i>	<i>Habo</i>	<i>Värmeverket</i>	<i>Brab</i>
	100	100	100	100	35
Eget kapital					
Ingående eget kapital	469 449	335 691	48 119	21 735	12 504
Årets resultat	45 237	41 566	3 604	3 885	-1 343
Summa eget kapital	514 687	377 257	51 723	25 620	11 161
Obeskattad reserv (föreg. år)	0	0	0	42 487	0
(Andelen eget kapital)					
Avsättningar					
Pensioner och liknande förpliktelser	27 216	27 216	0	0	0
Avsättn skatter obeskatt reserv	12 013	0	0	12 013	0
Avsättn skatter enl företags årsred	46	0	0	46	0
Avsättn skatter överv.förvärvsanalys	3 524	0	0	0	0
Övriga avsättningar	0	0	0	0	0
Negativ goodwill	0	0	0	0	0
Summa avsättningar	42 799	27 216	0	12 059	0
Skulder					
Långfristiga skulder					
Långfristiga skulder	393 032	252 084	136 606	4 000	12 407
Leasing	6 378	6 378	0	0	0
Förutbetalda intäkter	33 524	33 524	0	0	0
Summa långfrist. skulder	432 934	291 986	136 606	4 000	12 407
Kortfristiga skulder					
Leverantörsskulder	15 608	14 205	1 754	917	899
Upplupna kostn/Förutbet intäkt	80 937	70 830	5 756	4 112	682
Övriga kortfristiga skulder	24 885	22 645	3 168	558	359
Summa kortfrist skulder	121 429	107 680	10 678	5 587	1 940
Summa skulder	554 364	399 666	147 284	9 587	14 347
SUMMA EK, AVS. OCH SK	1 111 850	804 139	199 007	89 753	25 508

KONCERNFINANSIERINGSANALYS

2018

DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN

Koncern	Staden	Habo	Värmeverket	Brab	
	100	100	100	35	
Årets resultat	45 236,5	41 566,0	3 604,0	3 884,5	-1 343,0
Justeringar för av- och nedskrivningar	44 421,2	29 520,0	6 210,0	4 646,0	1 652,0
Justering gjorda avsättn pensioner o övriga avsättn	6 460,0	6 460,0	0,0	0,0	0,0
Justering för ianspråktaga avsättn pensioner o övriga avsättn	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Justering för övriga ej likviditetspåverkande poster	-16 866,8	-18 174,0	1 397,0	27,5	5,0

Medel från verksamheten före

79 250,9 59 372,0 11 211,0 8 558,0 314,0

förändring av rörelsekapital

Ökn(-)/minskn(+) förråd och varulager	362,0	729,0	-203,0	-129,0	-100,0
Ökn(-)/minskn(+) kortfristiga fordringar	-492,9	-1 270,0	-356,0	1 824,0	-1 974,0
Ökn(+)/minskn(-) kortfristiga skulder	-4 158,6	-1 748,0	-1 402,0	-1 164,0	444,0

Kassaflöde från den löpande

74 961,4 57 083,0 9 250,0 9 089,0 -1 316,0

verksamheten

INVESTERINGSVERKSAMHETEN

Investering i immateriella anläggningstillgångar	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Försäljning av immateriella anläggningstillgångar	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Investering i materiella anläggningstillgångar	-58 787,3	-45 378,0	-7 218,0	-5 640,0	-1 575,0
Försäljning av materiella anläggningstillgångar	1 528,0	0,0	1 528,0	0,0	0,0
Investering i finansiella anläggningstillgångar	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Försäljning av finansiella anläggningstillgångar	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Kassaflöde från den löpande

-57 259,3 -45 378,0 -5 690,0 -5 640,0 -1 575,0

investeringsverksamheten

FINANSIERINGSVERKSAMHETEN

Kortfristig del	281,0	281,0	0,0	0,0	0,0
Nyupptagna lån	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Amortering av skuld	-13 105,0	-10 000,0	-3 000,0	0,0	-300,0
Amortering av pensionsskuld	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ökning långfristiga fordringar	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Utdelning	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Minskning av långfristiga fordringar	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Kassaflöde från

-12 824,0 -9 719,0 -3 000,0 0,0 -300,0

finansieringsverksamheten

Årets kassaflöde	4 878,2	1 986,0	560,0	3 449,0	-3 191,0
Likvida medel vid årets början	98 709,1	56 381,0	20 423,0	20 707,0	3 423,0
Likvida medel vid årets slut	103 587,2	58 367,0	20 983,0	24 156,0	232,0

5. VERKSAMHETSBERÄTTELSE

5.1 Kommunstyrelsen

Kommunstyrelse Tkr	Budget	Utfall	Avvikelse
Intäkter	-76 521	-90 711	14 190
Kostnader	155 154	168 533	-13 379
Totalsumma	78 632	77 822	811

Kommunstyrelsen 2018	Budget	Utfall	Avvikelse
Kommunledning & KS	11 966	10 805	1 160
Kansli	3 987	3 538	449
Näringslivsenhet	4 337	3 433	904
Arbetsmarknadsenhet	3 233	3 089	143
Personalkontor	5 527	5 490	37
Ekonomikontor	7 161	6 340	821
IT-kontor	4 694	4 512	182
Kollektivtrafik	3 660	3 216	444
Teknisk enhet	25 422	29 268	-3 845
Gränssamarbetsutvecklare	678	573	105
Räddningstjänst	7 382	7 559	-177
Löne- & pensionsökn 2018	586	0	586
Summa	78 633	77 822	811
Förändring semesterlöneskuld	0	-525	525

Rivning fastighet (jmf st poster)	0	1 532	-1 532
-----------------------------------	---	-------	--------

Sammanfattning

Kommunstyrelsen (KS) ansvarar för följande enheter: Räddningstjänst, Tillväxtenheten, Gator och parker, VA och avfall, Fastigheter, Ekonomikontoret, Kansliet, IT-kontoret, Personalkontoret och Staben. KS utför även förvaltningstjänster åt de kommunala bolagen.

Kommunstyrelsens resultat för 2018 slutar på +811 tkr. Överskottet kan hänföras till lägre kapital- och personalkostnader.

Kommunledning & KS +1 160 tkr

Enheten uppvisar ett överskott om +1 160 tkr främst avseende lägre personalkostnader (vakanta tjänster, ej tillsatta föräldraledigheter) än budgeterat.

Näringslivsenhet +904 tkr

Enheten uppvisar ett överskott då vissa tjänster har varit delvis vakanta under året med lägre personalkostnader som följd.

Arbetsmarknadsenhet +143 tkr

Enheten har upprättats under 2018. Under året har enheten fått stöd från Arbetsförmedlingen för extra tjänster. Vidare har projekt genomförts som Klivit vidare, ESF Unga in i Arbete samt anpassning av Resursverkstan verksamhet.

Kansliet +449 tkr

Överskott beror till största delen på lägre personalkostnader än budgeterat.

Personalkontor +37 tkr

IT-Kontor +182 tkr

IT-Kontoret uppvisar ett överskott om +182 tkr avseende lägre kostnader än budgeterat.

Ekonomikontor +821 tkr

Ekonomikontoret visar på positiv avvikelse mot budget på grund av lägre kapitalkostnader än beräknat.

Teknisk enhet -3 845 tkr

Enheten har under de senaste åren haft utmaningar med driftstopp och kostsamma reparationer inom VA-nätet, gator och fastigheter. Under de senaste åren har investeringsnivån samt underhåll succesivt ökat, vilket medfört att engångskostnader och dyra reparationsåtgärder minskat.

Fastighetsavdelningen visar ett underskott om 764 tkr, främst beroende på ökade kostnader för underhåll och

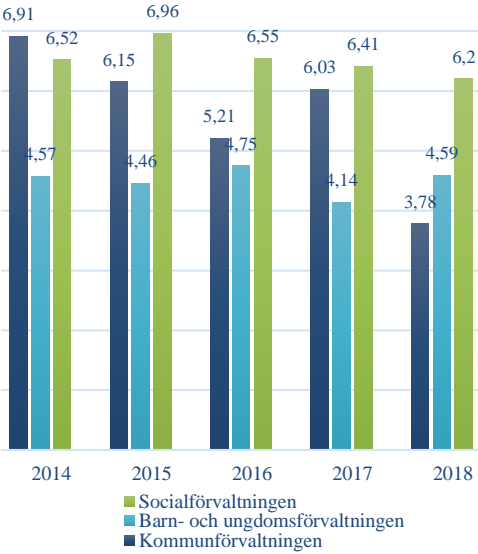

prishöjning på fasta avgifter el. Omfattande investeringar har skett inom VA-verksamheten men kräver fortfarande stora reinvesteringar. VA-enhetens underskott uppgår till -624 tkr, främst beroende på ökade övriga kostnader.

Gator och vägar slutar på ett underskott om -2 385 tkr, under året har det nya fördyrade snöröjningsavtalet delvis trätt i kraft och kostnader för anläggning av gator har ökat.

Målredovisning

Nämndens Mål	Kommentar													
<p>● Öka antalet besöksnätter</p>	<p>I Östra Norrbotten har antalet gästnätter ökat från 103 862 till 120 971 under 2018 vilket är en ökning med ca 16,5 %. För hela länet är motsvarande ökning ca. 4,8 %.</p> <p>I Haparanda har campingen och strandcaféet lagts ut på entreprenad under året. Arbete pågår med att utveckla infrastruktur till besöksmål bl a i skärgården för att stimulera besöksnäringen. I samarbete med Torneå så har turism- och besöksnäringssdagarrangerats för att stärka nätverket mellan företagare i branschen. I Haparanda har antalet gästnätter per första halvåret 2018, ökat med 23 % och uppgått till 29 039 nätter.</p> <p>Målet är uppnått.</p>													
<p>● Ökad handelsvolym</p>	<p>Utvecklingen i Haparanda har varit stark och handels-index har ökat från 200 till 316 under perioden 2007–2017. Mellan 2016 och 2017 ökade index med 9 enheter, från 307 till 316. Det är Haparandas bästa siffra någonsin. Haparanda står för ca 12 % av detaljhandelsomsättning i Norrbotten. Under 2017 var den totala omsättningen för detaljhandeln i kommunen strax över 2 miljarder kronor (+2 % eller + 16 Mkr jmf 2016).</p> <p>Statistik för 2018 presenteras i september 2019.</p> <p>Målet är uppnått.</p>													
<p>◆ Fler ungdomar i arbete</p>	<p>Öppet arbetslösa ungdomar 18–24 år uppgår till 6,6 %, vilket är en ökning med 0,3 % jämfört med 2017. Under 2018 har ungdomar i programstöd minskat med 2,3 % i jämförelse med 2017. Haparanda kommun har dock den högsta ungdomsarbetslösheten i länet. Den totala arbetslösheten per 2018-12-31 för ungdomar 18–24 år är 18,2 %, vilket är en minskning jämfört med 2017 då den totala arbetslösheten var 20,1 %.</p> <p>Arbete med att få fler ungdomar i arbete sker bl a inom ramen för DUA-projektet som arbetar med att ta fram jobbspår. Idag är IKEA ett pilotföretag, ca 10 deltagare kommer att lotsas in i jobbspår via IKEA. Detta är en samverkan med arbetsförmedlingen, IKEA, sverigefinska folkhögskolan och kommunen. Inriktningen på det fortsatta arbetet är att i samarbete med det lokala näringslivet utveckla fler jobbspår.</p> <p>Målet anses vara delvis uppnått.</p>	<p>Ungdomar 18-24 år</p> <table border="1"> <caption>Ungdomar 18-24 år</caption> <thead> <tr> <th>Region</th> <th>Öppet arbetslösa</th> <th>Progr med akt.stöd</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Riket</td> <td>~4,00%</td> <td>~5,00%</td> </tr> <tr> <td>Norrbottens län</td> <td>~3,50%</td> <td>~6,00%</td> </tr> <tr> <td>Haparanda</td> <td>~6,60%</td> <td>~11,50%</td> </tr> </tbody> </table>	Region	Öppet arbetslösa	Progr med akt.stöd	Riket	~4,00%	~5,00%	Norrbottens län	~3,50%	~6,00%	Haparanda	~6,60%	~11,50%
Region	Öppet arbetslösa	Progr med akt.stöd												
Riket	~4,00%	~5,00%												
Norrbottens län	~3,50%	~6,00%												
Haparanda	~6,60%	~11,50%												
<p>● Fler praktikplatser</p>	<p>I början av året inrättades en kommunal arbetsmarknadsenhet. Uppdraget för enheten är bland annat att tillskapa en bättre samordning och fler praktikplatser. DUA- och arbetsmarknadsprojektet, Klivet Vidare har inneburit ett ökat antal praktik- och arbetsträningsplatser. Ekonomi-, It- och tekniska enheten har under året tagit emot praktikanter. En framtida inriktning kan vara att tillskapa ferieplatser även inom det lokala näringslivet.</p> <p>Målets anses uppnått</p>													

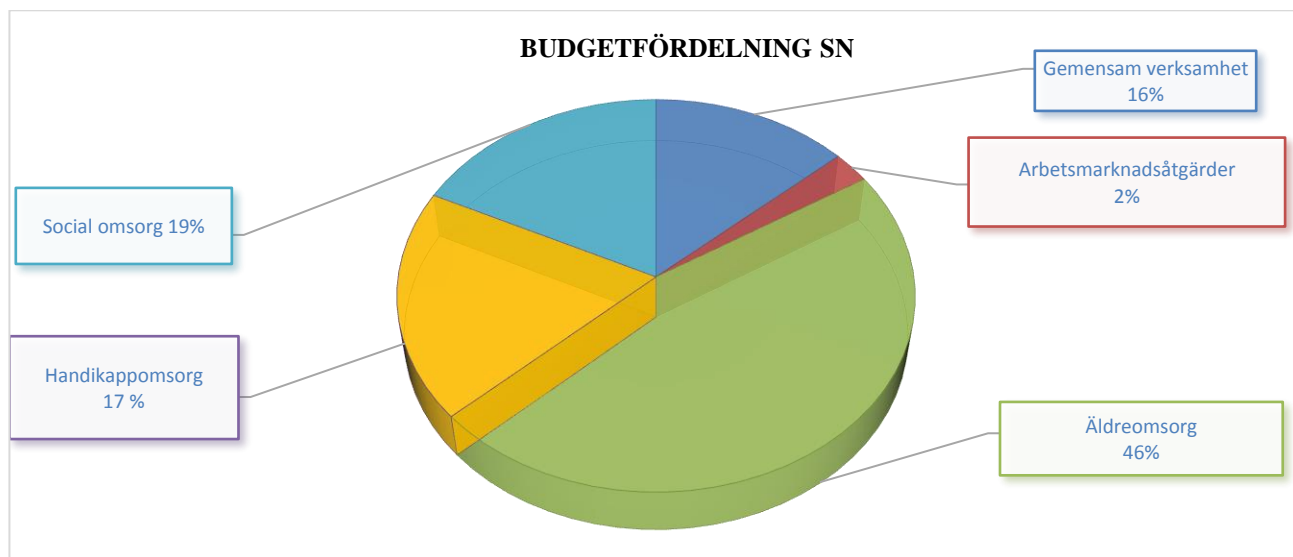
Nämndens Mål	Kommentar																																	
<p>◆ Förbättra näringslivsutvecklingen</p>	<p>Under året har 58 nya företag registrerats i Haparanda (Källa: Bolagsverket), vilket är en ökning med 22 företag jämfört med 2017. Kommunen har tilldelats extra statliga medel med 1,76 Mkr per år för perioden 2018–2020 för att utveckla det lokala företagsklimatet.</p> <p>Nyföretagarcentrum har fått ett uppdrag att stärka det lokala nyföretagandet med fokus på rådgivning, generationsväxling, ung företagsamhet samt kvinnors företagande. Uppstart av ett nätverk för kvinnliga företagare har påbörjats.</p> <p>Svensk affärskonsult i Norr har anlitats med uppdraget att skapa etableringar och därigenom på sikt bidra till en ökad sysselsättning. Ett beslut har tagits om ett nytt industriområde i kommunen samt en gemensam tillväxt- och etableringsstrategi med Torneå.</p> <p>Ett samarbete har påbörjats med Narvik, Kouvola samt Torneå gällande logistik och transporter via järnväg. Ett avtal har också träffats med det statliga bolaget, China Express gällande järnvägstransporter via den s.k. Sidenvägen. Logistikbranschen har goda möjligheter att bli en ny framtida nisch för Haparanda.</p> <p>Enligt Svenskt Näringslivs ranking av det lokala företagsklimatet uppbyggd av resultatet från en företagarenkät och officiell statistik hösten 2018, rankades Haparanda kommun på 282:e plats av totalt 290 kommuner. Detta är en förbättring med en placering jämfört med 2017.</p> <p>Målet bedöms delvis uppnått.</p>	 <table border="1"> <caption>Företagsklimat ranking, Haparanda enligt Svenskt Näringsliv</caption> <thead> <tr> <th>År</th> <th>Ranking</th> </tr> </thead> <tbody> <tr><td>2004</td><td>250</td></tr> <tr><td>2005</td><td>200</td></tr> <tr><td>2006</td><td>100</td></tr> <tr><td>2007</td><td>100</td></tr> <tr><td>2008</td><td>120</td></tr> <tr><td>2009</td><td>220</td></tr> <tr><td>2010</td><td>230</td></tr> <tr><td>2011</td><td>200</td></tr> <tr><td>2012</td><td>200</td></tr> <tr><td>2013</td><td>250</td></tr> <tr><td>2014</td><td>270</td></tr> <tr><td>2015</td><td>275</td></tr> <tr><td>2016</td><td>275</td></tr> <tr><td>2017</td><td>275</td></tr> <tr><td>2018</td><td>280</td></tr> </tbody> </table>	År	Ranking	2004	250	2005	200	2006	100	2007	100	2008	120	2009	220	2010	230	2011	200	2012	200	2013	250	2014	270	2015	275	2016	275	2017	275	2018	280
År	Ranking																																	
2004	250																																	
2005	200																																	
2006	100																																	
2007	100																																	
2008	120																																	
2009	220																																	
2010	230																																	
2011	200																																	
2012	200																																	
2013	250																																	
2014	270																																	
2015	275																																	
2016	275																																	
2017	275																																	
2018	280																																	
<p>● Förbättrad standard på befintlig VA-försörjning</p>	<p>Arbetet med att implementera förnyelse- och underhållsplan har pågått och investeringar har skett enligt plan. Totalt har 9 mkr investerats i VA-området under året.</p> <p>Målet är uppnått.</p>																																	
<p>◆ Förbättra den regionala och lokala kollektivtrafiken</p>	<p>Kommunen har fortsatt arbetet med att påverka Regeringen, Trafikverket, Norrtåg, Regionen, Regionala kollektiv-myndigheten samt Länsstrafiken för att järnvägstrafiken ska återupptas till Haparanda både för person- och godstågstrafik. Under hösten 2018 har teståkningar mellan Luleå & Haparanda genomförts. Persontågstrafiken Luleå-Haparanda beräknas vara igång tidigast 2020.</p> <p>Kommunen har arbetat vidare med RKM och Länsstrafikens projekt 6–19 som ska ge alla skolbarn kostnadsfritt resande inom länet. Beslut har också tagits om fortsatt deltagande i Flygbilsprojektet vilket förbättrar tillgängligheten till Luleå Airport/Kallax. Ett samarbete pågår med Torneå för att gemensamt utveckla lokaltrafiken Ringlinjen/Kaupunkilinja.</p> <p>Målet är delvis uppnått.</p>																																	
<p>◆ Förbättrad standard på vägnätet</p>	<p>Kommunen har under de senaste åren ökat investeringsnivån på vägnätet. Under 2018 har över 9 mkr investeras för att förbättra standarden på kommunens vägnät. En inventering har uppskattat investeringskostnaden för att upprusta alla vägar till ca 190 mkr.</p> <p>Målet är delvis uppnått.</p>																																	
<p>◆ Förebyggande åtgärder för att förbättra livsvillkoren *</p>	<p>En gemensam folkhälsoplan har framtagits för Östra Norrbotten. Ett arbete har påbörjats med att upprätta en handlingsplan för 2019 - 2021. Under slutet av året har en folkhälso- och jämställdhetssamordnare anställts och hälsoförebyggande insatser har genomförts lokalt. I samarbete med 5 kommuner i Norrbotten är Haparanda med i jämställdhetsprojekt med kopplingar till CEMR-deklaration som antagits av kommunfullmäktige.</p> <p>Målet är delvis uppnått.</p>																																	

Nämndens Mål	Kommentar																																					
<p> Nöjda medarbetare</p>	<p>Under hösten 2018 har friskvårdssatsningar genomförts med stort deltagande bland medarbetarna. Syftet har varit att öka intresset för att röra på sig och samtidigt skapa en gemenskap i arbetsgrupperna. Medarbetarundersökningen som genomfördes hösten 2018, visar på kommunövergripande nivå goda resultat. Att Haparanda är en attraktiv arbetsgivare är viktigt för att säkerställa framtida kompetensförsörjning.</p> <p>Sjukfrånvaron fortsätter att minska, -0,9 % under 2018. I en nationell jämförelse för 2017 ligger Haparanda på plats 16 i riket (tillsammans med 7 andra kommuner)</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Haparanda</th> <th>2014</th> <th>2015</th> <th>2016</th> <th>2017</th> <th>2018</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Sjukfrånvaro %</td> <td>5,42</td> <td>5,54</td> <td>5,47</td> <td>5,29</td> <td>5,40</td> </tr> </tbody> </table> <p>Det är långtidssjukfrånvaron som har minskat mest under året. På förvaltningsnivå har sjukfrånvaron minskat för social- och kommunledningsförvaltningen och ökat för barn- och ungdomsförvaltningen.</p> <p>Målet är uppnått.</p>	Haparanda	2014	2015	2016	2017	2018	Sjukfrånvaro %	5,42	5,54	5,47	5,29	5,40	 <table border="1"> <thead> <tr> <th>År</th> <th>Socialförvaltningen</th> <th>Barn- och ungdomsförvaltningen</th> <th>Kommunförvaltningen</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2014</td> <td>6,91</td> <td>4,57</td> <td>6,52</td> </tr> <tr> <td>2015</td> <td>6,15</td> <td>4,46</td> <td>6,96</td> </tr> <tr> <td>2016</td> <td>5,21</td> <td>4,75</td> <td>6,55</td> </tr> <tr> <td>2017</td> <td>6,03</td> <td>4,14</td> <td>6,41</td> </tr> <tr> <td>2018</td> <td>3,78</td> <td>4,59</td> <td>6,2</td> </tr> </tbody> </table>	År	Socialförvaltningen	Barn- och ungdomsförvaltningen	Kommunförvaltningen	2014	6,91	4,57	6,52	2015	6,15	4,46	6,96	2016	5,21	4,75	6,55	2017	6,03	4,14	6,41	2018	3,78	4,59	6,2
Haparanda	2014	2015	2016	2017	2018																																	
Sjukfrånvaro %	5,42	5,54	5,47	5,29	5,40																																	
År	Socialförvaltningen	Barn- och ungdomsförvaltningen	Kommunförvaltningen																																			
2014	6,91	4,57	6,52																																			
2015	6,15	4,46	6,96																																			
2016	5,21	4,75	6,55																																			
2017	6,03	4,14	6,41																																			
2018	3,78	4,59	6,2																																			
<p> Minskad energiförbrukning</p>	<p>Under 2018 har energiförbrukningen minskat med 3 %. Detta är till en följd av energieffektiviseringsåtgärder, sänkt temperatur i lokaler samt minskade lokalytor. Möjlighet att minska energiförbrukningen minskar i takt med att energieffektiviseringsåtgärder genomförs med goda resultat.</p> <p>Målet är uppnått.</p>	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Energi kWh</th> <th>2018</th> <th>2017</th> <th>%</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Fjärrvärme</td> <td>9 949 368</td> <td>10 259 872</td> <td>-3,0%</td> </tr> <tr> <td>Elvärme</td> <td>444 568</td> <td>435 987</td> <td>+2,0%</td> </tr> <tr> <td>El</td> <td>6 672 273</td> <td>6 690 663</td> <td>-3,4%</td> </tr> </tbody> </table>	Energi kWh	2018	2017	%	Fjärrvärme	9 949 368	10 259 872	-3,0%	Elvärme	444 568	435 987	+2,0%	El	6 672 273	6 690 663	-3,4%																				
Energi kWh	2018	2017	%																																			
Fjärrvärme	9 949 368	10 259 872	-3,0%																																			
Elvärme	444 568	435 987	+2,0%																																			
El	6 672 273	6 690 663	-3,4%																																			
<p> Haparanda skall vara en attraktiv kommun för alla att bo i och vilja flytta till</p>	<p>Under 2018 föddes 68 barn, vilket är det lägsta antalet sedan 2017 då det föddes 69 barn i kommunen (vilket var det lägsta sedan 1999 då det föddes 71 barn). Under året som gått har befolkningen totalt minskat med 20 personer. Den negativa befolkningsutvecklingen med en åldrande befolkning är en stor utmaning för kommunen.</p> <p>Målet är ej uppnått.</p>	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Per 31/12</th> <th>2014</th> <th>2015</th> <th>2016</th> <th>2017</th> <th>2018</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Antal invånare</td> <td>9 776</td> <td>9 831</td> <td>9 864</td> <td>9 805</td> <td>9 785</td> </tr> <tr> <td>Antal födda</td> <td>88</td> <td>92</td> <td>85</td> <td>69</td> <td>68</td> </tr> </tbody> </table>	Per 31/12	2014	2015	2016	2017	2018	Antal invånare	9 776	9 831	9 864	9 805	9 785	Antal födda	88	92	85	69	68																		
Per 31/12	2014	2015	2016	2017	2018																																	
Antal invånare	9 776	9 831	9 864	9 805	9 785																																	
Antal födda	88	92	85	69	68																																	
<p> Förbättrad kommunal service och information</p>	<p>Enligt Sveriges Kommuner och Landstings (SKL) undersökning "Öppna jämförelser – företagsklimat 2018" var Haparanda stad bäst i Sverige 2017 när det gäller kommunal service och myndighetsutövning gentemot företag. Undersökningen mäter kvaliteten i kommunernas myndighetsutövning och service gentemot företag. Det är sex områden, bland annat bygglovshandläggning, livsmedelskontroll och miljöinspektioner som har undersökt.</p> <p>Kommunen har också bytt telefonväxel med utökade funktioner, vilket möjliggjort förbättrad svars- och hänvisningsinformation till allmänheten.</p> <p>Arbetet med den nya dataskyddsförordningen ställer högre krav på kommunens arbete med personuppgifter, har strukturerats och systematiserats. En organisation för arbetet med GDPR har skapats och processerna uppfyller de krav som lagstiftningen ställer.</p> <p>Tekniska enheten planerar och genomför digitaliseringsarbeten och ritningsarkivet är klart. Under 2019 kommer en applikation för felanmälan att utvecklas med GPS-positionering</p> <p>Målet är uppnått.</p>																																					
<p> Uppfylla fastställda mål för god ekonomisk hushållning</p>		Se kapitel 3.																																				
<p> Ökad gemensam samhällsservice för medborgarna i Haparanda/Torneå</p>		<p>Ett avtal gällande Språkskolan framtid har tecknats med Torneå. Haparanda simhall har nyttjats gemensamt av medborgare i Haparanda och Torneå under året under renoveringen av simhallen i Torneå.</p> <p>En gemensam etableringsstrategi med Torneå har fastställts under våren 2018 och inom kulturområdet har ett antal gemensamma kulturarrangemang genomförts. Ett gemensamt utvecklingsarbete utifrån resultat av den europeiska arkitekttävlingen som genomfördes förra året har påbörjats. Målet är delvis uppnått.</p>																																				

5.2 Socialnämnden

Socialnämnden (SN) har för verksamhetsåret 2018 anpassat verksamhetens kostnader efter den tilldelade budgetramen och kan per den 31 december visa ett resultat om -30 tkr. Förvaltningen har omorganiserat integrationsenheten (+11 684) under 2018 då flyktingsituationen förändrats och behovet för verksamheten är lägre än tidigare. SN har fortsatt stora utmaningar inom äldreomsorgen (-7 789tkr) i synnerhet inom bemanningen där personalkostnaderna ligger på en hög nivå gentemot budget. Äldreomsorgen har i stor utsträckning påverkas av de nya hemtagningsreglerna där

kommunen ansvarar för att ta emot medicinskt färdigbehandlade individer från Landstinget. Inom handikappomsorgen (- 6776) har ledarskapet under hösten utökats inom gruppboendeverksamheten (- 3 316) för att säkerställa kvaliteten i de insatser som ges samtidigt som verksamheten kan arbeta mer aktivt för att kunna hantera avvikande personalkostnader gentemot budget. Individ- och familjeomsorgen (-716 tkr) har fortsatt utmaningar inom institutionsvården (- 2 130) i synnerhet inom barn- och ungdomsvården (- 2 574 tkr) där antalet placeringar stadigt ökat sedan 2014.

Årets resultat

Tkr	Budget	Utfall	Avvikelse
Intäkter	-78 047	-89 018	10 971
Kostnader	330 168	341 170	-11 001
Resultat	252 121	252 152	-30
Gemensam verksamhet	35 649	34 801	848
Arbetsmarknadsåtgärder	5 288	2 657	2 630
Äldreomsorg	123 415	131 205	-7 789
Handikappomsorg	41 811	48 587	-6 776
Socialomsorg	45 956	34 900	11 056
Totalsumma	252 121	252 152	-30

Gemensam verksamhet + 848 tkr

Det överskott som genereras inom de gemensamma verksamheterna härrör från vakanta tjänster som inte tillsatts eller har tillsatts vid ett senare tillfälle under året inom administrationen. Socialnämnden tog för 2018 över färdtjänstverksamheten.

Arbetsmarknadsåtgärder +2 630 tkr

Under 2018 har det skett en omfördelning av resurser inom arbetsmarknadsåtgärder till förmån för andra verksamheter under 2018. Detta för att kunna hantera kostnadsökningarna inom äldreomsorgen.

Äldreomsorgen -7 789 tkr

Den särskilda boende verksamheten (-5 232 tkr) har fortsatt höga personalkostnader under 2019 gentemot budget. Under 2018 har ett arbete med bemanningsprocessen i schemalagda verksamheter påbörjats där fokus legat på hälsa och välbefinnande samt att varje verkställt schema förhåller sig till de ekonomiska ramar som verksamheterna tilldelats.

Lunden visar ett överskott om 605 tkr. Överskottet enheten genererar beror på en behovsanpassad bemanning och ett förmånligare avtal inom kost och

lokalvård. Lunden har under året tagit del av stimulansmedel för en ökad bemanning inom äldreomsorgen. Utökningen har varit positiv både för vårdtagare såväl som för personal och därmed införts i den reguljära bemanningen. En god samverkan med vårdutbildningar i närområdet har resulterat i en kompetenshöjning för personal såväl som en kvalitetshöjning för vårdtagare och studenter. Personalen har under året haft fokus på att implementera värdegrundsfrågor i det dagliga arbetet. Olika ombud har därför drivit frågor inom respektive spetsområde för att på sikt kunna kvalitetssäkra insatserna hos vårdtagaren.

Klippan visar ett underskott om - 3 978 tkr som till största del är hänförligt till höga personalkostnader. Under året har stimulansmedel för en ökad bemanning inom äldreomsorgen används i den dagliga verksamheten Pörtet (+ 63 tkr). Under hösten tillsattes den andra cheftjänsten på Klippan efter en långvarig rekryteringsprocess.

HSL – 2 112 tkr

Sjuksköterskeverksamheten (+ 233 tkr) överanställdes vid årets början och ser ekonomiska fördelar genom minskade overtidskostnader som gör att verksamheten genererar ett överskott för 2018. Korttidsenheten (-1 848 tkr) står inför stora utmaningar då behovet för verksamheten har ökat. För att möta behovet har nya tillfälliga platser skapats ute på de särskilda boendeavdelningarna. Detta har skapat en viss problematik kring bemanningen och ett utredningsarbete har därför inletts hur verksamheten ska kunna anpassas i framtiden.

Hjälp i hemmet - 5 730 tkr

Det ordinära boendet (Hemtjänsten) visar ett underskott om 5 730 tkr. Efterfrågan på hemtjänstens tjänster har ökat under 2018, vilket resulterat i att enheten överanställt för att klara av sitt uppdrag. Då hemtjänsten har en lägre bruttokostnad för verksamheten i jämförelse med liknande kommuner har Socialnämnden erhållit en budgetutökning av kommunfullmäktige med 5 000 tkr som tilldelats hemtjänstverksamheten för kommande år.

Handikappomsorgen – 6 776 tkr

SFB/LSS visar vid årets slut ett underskott om 3 661 tkr. Underskottet beror på avslutande ärenden som lett till ökade övergångskostnader i och med omplaceringar av personal. De förändringar som gjorts i bemanningen fick först effekt under andra halvan av verksamhetsåret. All administration inom verksamheten är nu centraliserad för att få en bättre överblick och kontroll.

Omsorgen visar ett underskott om - 3 316 tkr. Underskottet beror på höga personalkostnader gentemot budget. Omsorgen kommer under kommande år få ta del av den nya bemanningsprocessen som förvaltningen arbetat fram. Under hösten tillsattes även en ny cheftjänst inom verksamheten.

Social omsorg + 11 056 tkr

Integrationsenheten (+ 11 684) omorganiserades under 2018 till följd av ett minskat behov. Migrationsverket reducerade även ersättningsnivåerna i och med behovsförändringarna. Det överskott som genererats beror på en tidigare avveckling av HVB-hem än planerat, vilket resulterat i lägre personalkostnader. Förvaltningen har också fått ett positivt utfall i en längre rättsprocess med ett HVB-hem i södra Sverige angående ett anspråk för kostnadsersättningar.

Försörjningsstödet avviker med 3 110 tkr från budget. Kostnaden för ekonomiskt bistånd är dock lägre än den av liknande kommuner.

Individ- och familjeomsorgen (-716 tkr) har fortsatt utmaningar inom institutionsvården (- 2 130) i synnerhet inom barn- och ungdomsvården (- 2 574 tkr) där antalet placeringar stadigt ökat sedan 2014.

Investeringsredovisning

(tkr)

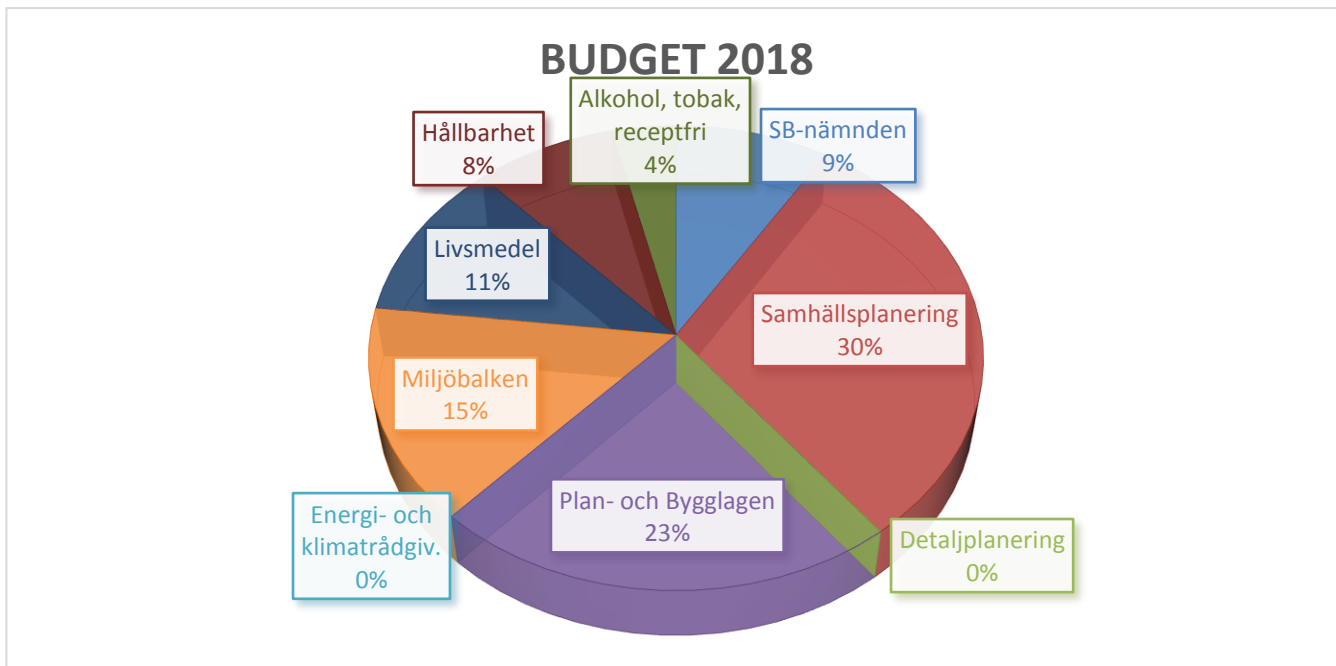
Investeringsredovisning	Budget	Utfall	Avvikelse
Inventarier	900	947	-47
Totalsumma	900	947	-47

Målredovisning

Nämndens Mål	Kommentar
<p>● Aktivt arbeta med förebyggande och tidigare insatser jmf. med likvärdiga kommuner i Sverige (SN + BUN)</p>	<p>Socialnämnden har aktivt arbetat med att utveckla och höja kvaliteten på befintliga insatser inom det förebyggande arbetet. En positiv förändring sedan föregående år är initiativet ”föräldrar på stan” som ökat i popularitet under året.</p> <p>Social barn- och ungdomsvård</p> <p>IFO ser en förbättring gällande resultatet för andelen barn 0–12 år som inte återkommit till socialtjänsten efter avslutade utredningar och insatser. De förebyggande insatserna består av utbildningar i föräldraskap. Andelen barn som inte återkommit till socialtjänsten var 2018 (80 %), vilket är en klar förbättring från 2015 års nivå (63%).</p> <p>En sämre utveckling återfinns inom åldersgruppen 13–20 år där IFO ser en försämring med 40 % från 2015 års nivå gällande andelen personer som inte återkommit till socialtjänsten. Föräldrar med barn i åldersgruppen får här ta del av utbildningen Komet som insats. Målet med utbildningen är att ge verktyg till föräldrar som leder till mindre bråk och konflikter hemma och i skolan. Insatsen berör cirka 30 ungdomar årligen. En annan insats är programmet ART (Aggressive Replacement Training). Syftet är här att bearbeta aggressiva beteenden och stärka sociala förmågor samt främja den moraliska utvecklingen. Målet på lång sikt att ungdomarna inte återfaller i ett normbrytande beteende. Under 2018 återkom 53 % av individerna till socialtjänsten som tidigare haft en insats och 2015 var nivån på 93 %.</p> <p>Missbruk- och beroendevård</p> <p>Andelen ej återaktualiserade vuxna med missbruksproblem har förbättrats i Haparanda bland både män och kvinnor. Resultatet är också bättre än det av liknande kommuner. Öppenvården har under 2018 nått ut till fler individer och medvetenheten för verksamhetens tjänster har ökat. Andelen individer som haft personligt stöd under 2018 uppgår till cirka 75</p> <p>Uppsökande hembesök</p> <p>Uppsökande hembesök är en strategi inom det förebyggande arbetet som innebär besök hos individer som ännu inte är aktuella inom socialtjänsten. Syftet är att långsiktigt förbättra folkhälsan och få individer att bo kvar i sina hem under en längre tidsperiod. Förebyggande hembesök syftar till att bibehålla självständighet och god hälsa hos äldre personer som bor kvar i det egna hemmet. Hembesöken syftar till att reducera möjliga fallrisker i hemmet och att arbeta med livsstilsförändrande åtgärder. Det senare kan vara t.ex. olika aktiviteter för motion och bättre sömn samt utbildning inom kost och näring.</p>
<p>● Hög kundnöjdhet/medborgarnöjdhet gällande kvalitet, bemötande, tillgänglighet, delaktighet och kunnig personal jämfört med genomsnittet i Sverige.</p>	<p>Socialnämnden kan påvisa en god kvalitet inom äldreomsorgen genom 2018 års brukarenkät. En positiv effekt som uppstod vid avskaffandet av arbetstidsmodellen 3–3 var att personalen kunde spendera mer av den arbetade tiden hos vårdtagaren. Effekten av detta synliggörs tydligt i den senaste brukarundersökningen inom det särskilda boendet, där den uppmätta kvaliteten ökat med 15 %. Detta framgår i delar av undersökningen som till exempel att vårdtagarna erbjuds tid utifrån sina egna önskemål och att det organiseras minst en gemensam aktivitet per dag under helgen. Resultatet är också positivt när det gäller vårdtagarnas förmåga att påverka tid för uppstigning och nattsömn.</p> <p>Hemtjänsten har tappat några procent från föregående års undersökning men ligger fortfarande på en hög nivå kvalitetsmässigt. Vårdtagarna som har hemtjänst anser att personalen har ett bra bemötande och att de får bra kontakt med personalen. Samtidigt känner också vårdtagarna en hög tillit till personalen. Utvecklingsområden inom hemtjänsten är möjligheten för vårdtagarna att påverka tider, öka känslan av trygghet i hemmet samt kunna erbjuda fler utförare av insatsen.</p> <p>Väntetiden från besök till beslut om försörjningsstöd är fortsatt låg (3 dagar) och står sig väl bland den av liknande kommuner.</p>

Nämndens Mål	Kommentar
 Valfärdsteknik	<p>Nämnden har en viljeinriktning att ta del av den senaste valfärdstekniken inom de ekonomiska ramar som finns.</p> <p>Socialnämnden har under verksamhetsåret 2018 tagit del av ett statsbidrag riktat mot att ge kommunen möjlighet att implementera och prova på olika typer av valfärdsteknik i verksamheten.</p>
 En socialtjänst i framtiden (2030)	<p>Socialnämnden har fortsatt stora utmaningar i och med en åldrande befolkning och begränsat resursutrymme.</p>
 Budget i balans	<p>Socialnämnden har under verksamhetsåret 2018 anpassat verksamhetens kostnader efter den tilldelade budgetramen och kan per den 31 december visa ett resultat om minus 30 TKR. Det kvarstår dock stora utmaningar inom personalintensiva verksamheter inom handikapp- och äldreomsorgen.</p>
 Stärka kunskapen om bygdens kulturarv för att som medborgare i Haparanda kommun känna sig stolt över sin hemort. (SN + BUN)	<p>Socialnämnden har tagit del av medel för att stärka kunskapen om minoritetsspråk. Detta har resulterat i ökad medvetenhet om språkets utveckling.</p>
 Utveckla samarbetet mellan Haparanda och Tornio inom nämndernas ansvarsområden (SN + BUN)	<p>Socialnämndens mål att sträva efter att förnya och förbättra samverkan med Tornios socialtjänst, genomfördes genom att förvaltningen kontaktade Tornios äldreomsorgschef för att initiera diskussioner om nya samverkansformer och utvärdera de pågående samarbeten.</p> <p><i>Socialnämnden anser att målet att utveckla samarbetet med Tornio har delvis uppnåtts.</i></p>

5.3 Samhällsbyggnadsnämnden

Tkr	Budget	Utfall	Avvikelse
Intäkter	-1 683	-2 551	+868
Kostnader	5 781	5 965	-184
Resultat	4 098	3 414	+684

Samhällsbyggnadsnämnden ansvarar för miljö- och hälsoskyddstillsynen, livsmedelskontrollen, bygglovs-handläggning samt planer i kommunen. Det operativa arbetet utförs av samhällsbyggnadskontoret samt planeringschef.

Enheten uppvisar ett överskott om 488 tkr som till största del beror på lägre personalkostnader än budgeterat.

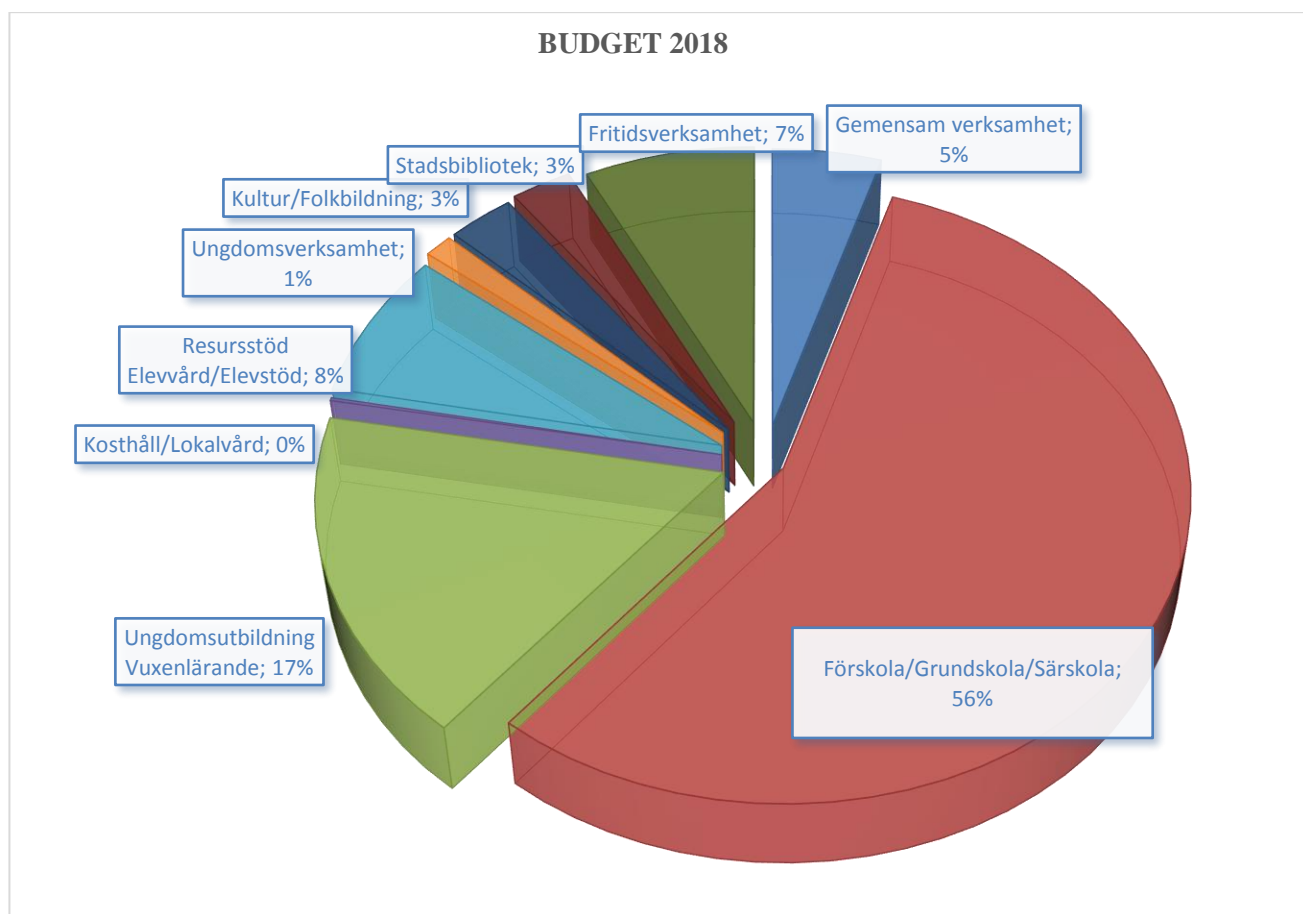
Målredovisning Samhällsbyggnadsnämnden

Nämndens Mål	Kommentar
<p>● God samhällsservice</p>	<p>Korta ned handläggningstider genom utökade e-tjänster Status: e-tjänster erbjuds i utökad omfattning via hemsidan sedan april. Resultat: Åtagandet uppfyllt.</p> <p>Förnya förvaltningens Elektroniska blanketter Status: Blanketterna finns i E-tjänstplattformen. Är driftsatt. Resultat: Åtagandet uppfyllt.</p> <p>Ge sökanden möjlighet att följa sitt ärende via internet/E-plattform Status: Sökande kan följa sitt ärende via E-plattformen. Är driftsatt. Resultat: Åtagandet uppfyllt.</p> <p>Ta fram tydliga riktlinjer för olika verksamhetsområden Status: Riktlinjer för bygglov är framtagna på svenska och finska. Riktlinjer för plank, häckar etc. är reviderade. Information om hur hundar och katter ska hållas för att inte skapa olägenheter uppdateras under sommaren. Information om hur den som vill bedriva vattenverksamhet (muddring etc.) ska anmäla detta uppdateras. Resultat: Åtagandet uppfyllt.</p> <p>Tillsynsplan Miljöbalken Status: Tillsynsbesök har skett på samtliga miljöfarliga verksamheter (B- och C-verksamheter) enligt planering i år, förutom på två av de tre kommunala reningsanläggningarna. I övrigt har mycket arbete lagts ner på äldre klagomåls- och nedskräpningsärenden. Inget hälsoskyddsarbete har utförts i år, förutom badvattenprovtagning. Resultat: Åtagandet/Tillsynsplanen har till viss del uppfyllts.</p> <p>Tillsynsplan Plan och bygglagen Status: Byggnadsinspektör handlägger bygglov, byggnämnan och strandskyddsdispenser för byggnader samt håller i tekniskt samråd, gör arbetsplatsbesök och håller i slutsamråd. Under 2018 har det kommit in fler ärenden än förväntat. Det har kommit in ungefär lika många tillsynsärenden som förväntat. Enligt tillsynsplan ska byggnadsinspektör även arbeta med planerad tillsyn, ingen planerad tillsyn har utförts. De ärenden som nämnden prioriterat har handlagts. Prognos: Tillsynsplan har till viss del uppfyllts.</p> <p>Kontrollplan livsmedel</p>

Nämndens Mål	Kommentar
	<p>Status: 66 % av planerad tillsyn har utförts under år 2018. Resultat: Totalt 328 av 496 timmar utförda.</p> <p>Tillsynsplan Tobak, e-cigarettor och vissa receptfria läkemedel Status: Ny tillsynsplan är antagen av samhällsbyggnadsnämnden för år 2018 till 2020. Tillsyn är påbörjad dock inte i tillräckligt hög grad. Resultat: Åtagandet är delvis uppfyllt.</p> <p>Livsmedelslagen: Prioritet – Tillsyn ursprungsmärkning Livsmedel Status: Haparanda har deltagit i projektet och utfört sin tillsyn i det regionala projektet. Inspektionerna föranledde inga anmärkningar avseende märkning. Resultat: Åtagandet har uppfyllts.</p> <p>Miljöbalken: Prioritet – Tillsyn nedskräpade fastigheter Status: Tillsyn har skett under året och flera förelägganden med viten har beslutats av nämnden. Ärendena tar lång tid då överklagningar frekvent sker och Länsstyrelsens och Mark- och miljödomstolens handläggning tar flera månader. Arbetet fortsätter under nästa år. Resultat: Åtagandet har uppfyllts.</p> <p>Plan- och bygglagen: Prioritet – Tillsyn olovligt byggande Status: Det har öppnats 21 nya tillsynsärenden under 2018 varav 7 ärenden har avslutats. Tillsyn av hissar och tre av nämnden prioriterade ärenden har utretts under året. 14 ärenden finns oavslutade och kräver fortsatt tillsyn under 2019. Resultat: Delvis uppfyllt.</p> <p>Alkohollagen (KS fastställer) : Prioritet – Tillsyn av serveringstillstånd Status: Ny tillsynsplan att fastställas för år 2018 till 2020. Prognos: Åtagandet är delvis uppfyllt. Sex inspektioner av sexton är utförda, inre tillsyn är gjord under fjärde kvartalet.</p> <p>Tobakslagen/E-cigarettor: Prioritet – Tillsyn av marknadsföring Status: Informationsbrev gällande marknadsföring har gått ut till samtliga handlare i Haparanda och Övertorneå. Tillsyn är påbörjad med i för låg omfattning. Resultat: Åtagandet är delvis uppfyllt.</p> <p>Lag om handel av vissa receptfria läkemedel: Prio – Tillsyn detaljhandel Status: Ej påbörjat. Resultat: Åtagandet är ej uppfyllt.</p> <p>Kommunen ska ha en aktuell Översiktsplan: Del ÖP - Havsplan Status: Samrådshandling färdigställd, samråd utförs för närvarande. Resultat: Åtagandet uppfyllt.</p> <p>Kommunen ska ha ett aktuellt Bostadsförsörjningsprogram Status: Samrådshandling färdigställd, samråd utförs för närvarande. Resultat: Åtagandet uppfyllt.</p>
<p> Implementera Barnkonventionen</p>	<p>Tillsyn av kemikaliehanteringen på förskolor Status: Har omprioriterats till 2019 pga underbemanning. Resultat: Åtagandet har ej uppfyllts.</p> <p>Utföra informationskampanj om tomgångskörning Status: En informationskampanj om tomgångskörning har genomförts under hösten 2018 i samarbete med kommunens informatörer/kommunikatörer. Resultat: Åtagandet har uppfyllts.</p>
<p> Säkra Torneälvens vattenkvalitet</p>	<p>Slutföra inventeringen av enskilda avlopp Status: 0 % utfört. 52 st. enskilda avlopp längs Torneälven behöver fortfarande tillsynsbesök ute i fält, dessa kommer inventeras år 2019. Bidrag kommer att sökas från Länsstyrelsen för att finansiera inventering. Resultat: Åtagandet har ej uppfyllts.</p> <p>Följa upp anläggningarna med de största bristerna Status: Anläggningarna med de största bristerna (brunnar med direktutsläpp, ca 40 st.) har fått förbud mot fortsatt utsläpp. Förbuden träder i kraft 2020–21. Resultat: Åtagandet har uppfyllts.</p>
<p> God byggnadsvård i Haparanda kommun</p>	<p>Projekt trafiksäkrare Haparanda tillsammans med Tekniska enheten Status: Utkast till riktlinjer för trafiksäkerhet har behandlats av SBN 2018-01-30, §15. Riktlinjerna har kompletterats. Prognos: Åtagandet är uppfyllt.</p> <p>Tillsynskampanj enligt Miljöbalken, nedskräpade fastigheter Status: Tillsyn har skett under året och flera förelägganden med viten har beslutats av nämnden. Ärendena tar lång tid då överklagningar frekvent sker. Arbetet fortsätter under nästa år.</p>
<p> Uppfylla fastställda mål för god ekonomisk hushållning</p>	<p>SBN har hållit budget 2018 inklusive sparkrav.</p>

5.4 Barn- och ungdomsnämnden

Barn- och ungdomsnämnden budgetfördelning år 2018

Driftsanalys

Tkr	Budget	Utfall	Avvikelse
Intäkter	-79 184	-96 497	17 313
Kostnader	334 395	351 237	-16 842
Resultat	255 211	254 740	471
Gemensam verksamhet	12 147	10 274	1 873
Förskola/Grundskola/Särskola	143 341	145 628	-2 287
Ungdomsutbildning Vuxenlärande	43 283	45 003	-1 719
Kosthåll/Lokalvård	398	-374	772
Resursstöd Elevvård/Elevstöd	19 738	18 370	1 367
Ungdomsverksamhet	3 202	3 066	136
Kultur/Folkbildning	7 397	7 341	56
Stadsbibliotek	6 740	6 410	360
Fritidsverksamhet	18 965	19 022	-57
Totalsumma	255 211	254 740	471

Sammanfattning

Inför budgetåret 2018 beslutades om effektiviseringskrav för förvaltningen om 4,26 mkr av Kommunfullmäktige. I budgetarbetet inför året

togs detta i beaktande och planerades in i driftbudgeten utan några större negativa konsekvenser för verksamheterna.

Nedan redovisas de större konkreta åtgärderna som nämnden genomfört:

1. Ny IKT upphandling som medfört minskade kostnader.
2. Lägre kostnader än budgeterat till friskolan Montessori på grund av minskat elevunderlag.
3. Försiktighet i personalplaneringen för att säkerställa kostnadsutvecklingen.

Åtgärderna under budgetåret gav ett positivt resultat och nämndens ekonomiska resultat för år 2018 stannade på + 471 tkr.

Den demografiska förändringen har under flertalet år fått nämnden att anpassa sin struktur efter gällande behov. Inför budgetarbetet för 2019 framkom det tydligt att i framtiden är effektivare lokalnyttjande en nödvändighet för nämndens verksamhet för att klara av framtida behov både för resultat och ekonomi.

Gemensam verksamhet +1 873 tkr

Under gemensam verksamhet återfinns kostnader för övergripande administration, interkommunala avgifter, skolskjutsar, köp av skolverksamhet samt övriga gemensamma kostnader för förvaltningen. Även intäkterna för inkomna statsbidrag redovisas under denna enhet. Enheten uppvisar ett överskott om +1873tkr. Riktade statsbidrag påverkar verksamheten. Dessa handlar främst om kvalitets- höjande åtgärder i verksamheten samt ökad eller bibehållen bemanning i skola och förskola.

Under år 2018 beviljades kommunen betydande statsbidrag för utökning av den befintliga bemanningen i skolorna. Detta utgör en stor del av överskottet inom de gemensamma verksamheterna, då intäkten från statsbidraget redovisas centralt, medan kostnaderna som uppkommer på grund av personalförstärkningar återfinns ute på skolenheterna. Redovisningen görs på det viset för att tydliggöra omfattningen av förstärkningarna ute på skolenheterna. Därför uppvisar skolenheterna i årets bokslut ett underskott.

De mest betydande statsbidragen som kommunen beviljats under budgetåret är:

Likvärdig skola 2 321 tkr
Karriärtjänster 1 300 tkr
Lärlönelyftet 2 700 tkr
Lågstadiesatsningen 2 200 tkr
Ökad jämlikhet 900 tkr
Hälsofrämjande projekt 970 tkr

Under föregående år genomfördes en upphandling gällande nya elevdatorer och slutfördes januari 2018. Av denna anledning har större inköp kunnat göras av

IKT hjälpmedel till eleverna. Minskade driftbidrags kostnader till friskolan Montessori utgör en del av överskottet.

Förskola/grundskola/särskola -2 287 tkr

För-, grund- och särskolans ordinarie verksamheter har under verksamhetsåret haft små avvikelser mot budget. Naturligtvis har de enskilda ansvarsområdena haft utmaningar under året men genom aktivt uppföljningsarbete och omdisponeringar inom förvaltningen har en budget i balans kunnat uppnås.

Det som utgör det negativa resultatet på -2 287 tkr är personalförstärkningar finansierade via det centrala statsbidraget för Likvärdig skola, som för år 2018 uppgick till 2 322 tkr. Bidraget är inte riktat mot förskolan varvid de inte berörs av personalförstärkningarna.

Ungdomsutbildning/Vuxenlärande -1 719 tkr

Ungdomsutbildningen och vuxenlärandet uppvisar ett underskott på -1 719 tkr för verksamhetsåret. Gymnasieskolan har ett stort tryck på sig gällande nyanlända elever samt lagändring kring vuxenutbildningen. Anpassningar utifrån Skolinspektionens direktiv för språkintruktionsprogram har medfört ökade kostnader på grund av krav på större utbud av lektioner och ämnen.

Nya regler kring vuxenutbildningen har medfört en stor ökning av de vuxenstudierande, från 64 studerande år 2015, till 121 stycken år 2017. Kommunen har en stor andel elever som behöver läsa ett fjärde år för att klara av sin gymnasieutbildning. Det är främst i de inledande kurserna i matematik som stödbehovet finns. Därför har förvaltningen ökade kostnader för matematiklärare inom gymnasieskolan.

Kost/ lokalvård +772 tkr

Kost- och lokalvårdsverksamheten gör ett överskott på +772 tkr. Livsmedelsavtalet är i slutet på sitt andra år och avtalet går ut i februari 2020 med möjlighet till ett optionsår. Priserna höjs enligt indexregleringar årligen vilket utgör stora prisskillnader under avtalsåren. Utöver indexregleringar höjs livsmedelspriser i år på grund av förhöjda transportkostnader samt på grund av den extrema torkan. Överskottet beror delvis på minskade personalkostnader på grund av vikariebrist.

Resurstöd elevvård/elevstöd +1 367 tkr

Enheten uppvisar ett överskott på +1 367 tkr. Detta genom att förvaltningen inte har kunnat rekrytera behöriga specialpedagoger/speciallärare.

Ungdomsverksamhet +136 tkr

Enheten gör för verksamhetsåret ett mindre överskott på +136 tkr. Verksamheten har arbetat utifrån nämndens mål med uppsökande verksamhet på skolor. Under året har renoveringar i fastigheten genomförts vilket har påverkat besöksantalen negativt. Men enheten utvecklar sin verksamhet för att kunna locka fler och nya ungdomar.

Kultur/folkbildning +56 tkr

Kulturenheten är i ekonomisk balans och gör för verksamhetsåret ett mindre överskott på +56 tkr. Enheten har fokuserat på utveckling av mer långsiktiga familjekoncept. Målet är att under sommarlovet erbjuda en rik verksamhet med innehåll som fokuserar på våra barns möjligheter till en aktiv fritid. Sommar i parken och Vinterfest på stranden är två koncept som utvecklas och breddas där det genomförts en mängd aktiviteter. Att involvera sommarjobbbara har varit en viktig sak under sommarmånaderna, bland annat genom de olika arrangemangen samt projektet Valambassadörerna. Där enheten arbetat med ungas valdeltagande.

Stadsbibliotek +330 tkr

Enheten har en budget i balans, överskottet på + 330 tkr beror på minskade kostnader för bokbussen. Stadsbiblioteket har anordnat flera aktiviteter för nyanlända under året. Enheten har aktivt arbetat med barns läsning och språkutveckling i linje med Norrbottens bästa skola.

Nyckeltal Kolada	2015	2016	2017
Nettokostnad fritidsverksamhet, kr/inv.	2 532	2 492	2 629
Nettokostnad kulturverksamhet, kr/inv.	1 713	1 826	1 899
Nettokostnadsavvikelse fritidshem inkl. öppen fritidsverksamhet, (%)	5,2	-12,8	
Nettokostnadsavvikelse förskola inkl. öppen förskola, (%)	6,7	1,3	-9,3
Nettokostnadsavvikelse grundskola F-9, (%)	0,3	2,5	-1,5
Nettokostnadsavvikelse gymnasieskola, (%)	7,2	1,9	7,4
Kostnad för kommunal grundskola åk 1-9, kr/elev	91 437	94 336	96 685
Kostnad för kommunal gymnasieskola, kr/elev	127 695	117 965	127 042
Kostnad förskola och skolbarnsomsorg, kr/inskrivet barn	81 817	81 754	77 445
Kostnad förskola och skolbarnsomsorg, kr/inv.	6 629	6 759	6 631
Nettokostnad gymnasieskola, kr/inv.	4 254	4 388	4 673

Fritidsverksamhet -57 tkr

Fritidsenheten har under verksamhetsåret anpassat verksamheten utifrån rådande behov och ökad efterfrågan på enhetens tjänster. Därför uppvisar

fritidsenheten ett mindre negativt resultat i bokslutet med -57 tkr. Underskottet beror på att på grund av oro på Idrotts huset har kvällsbemanning införts från och med förra årsskiftet. Även beslut om utökade stöd till föreningslivet har medfört ökade obudgeterade kostnader. Men enheten har på ett bra sätt kunnat bemöta de oförutsedda kostnaderna, då den ordinarie verksamheten fungerat bra under året.

Investeringsredovisning	Budget	Utfall	Avvikelse
Inventarier	900 000	826 724	73 276
Kukkola Kulturby	300 000	298 476	1 524
Investeringar Skärgården	300 000	236 741	63 259
Idrott och friluftsanläggningar	100 000	197 725	-97 725
Totalsumma	1 600 000	1 559 666	40 334

Nyckeltal (Tkr)	2018	2017	2016
Kostnad för timvikarier	7 398	7145	7 067
Kostnad för övertid	692	435	234
Sjukfrånvaro i %	Totalt	Män	Kvinnor
BUN	4,59 %	4,75 %	4,14 %

Läsår VT 18				
Årskurs 6 betyg	Antal elever	Antal ämnesbetyg (genomsnitt)	Andel (%) uppnått A-E i alla ämnen	
Haparanda	128	13,1	77,3	
Norrbottnen	2 577	14,8	83,8	
Läsår VT 18				
Årskurs 9 slutbetyg	Antal elever	Andel (%) som uppnått kunskapskraven i alla ämnen	Andel (%) behörig yrkesprog.	Genomsnittligt meritvärde
Haparanda	110	69,1	80,9	207,1
Norrbottnen	2573	77,2	85,2	223,8
Startläsåår 15				
Gymnasieskolan - Genomströmning	Andel (%) som slutfört med examen inom 3år (Kommunala skolor)			
Haparanda	63,8			
Norrbottnen	65,1			

Elevunderlag

	Förskoleklass		Årskurs 1-9												
	Antal elever	Andel flickor (%)	Antal elever åk 1-9	Andel flickor (%)	Andel m utl. bakgrund	Andel m föräldr m eftergymn	Antal elever åk 1	Antal elever åk 2	Antal elever åk 3	Antal elever åk 4	Antal elever åk 5	Antal elever åk 6	Antal elever åk 7	Antal elever åk 8	Antal elever åk 9
Haparanda	121	40	1 098	49	43	31	124	131	109	111	145	109	123	121	125
Grankullenskolan	17	..	57	49	18	40	11	16	9	12	9
Gränsskolan	22	55	342	43	41	26	17	22	19	21	34	29	66	69	65
Karungi skola	8	..	57	53	25	47	10	13	8	6	14	6	.	.	.
Marielundsskolan	21	..	195	49	47	30	24	18	19	17	21	22	21	22	31
Montessori	17	..	71	48	39	39	12	9	18	8	16	8	.	.	.
Nikkala skola	12	..	55	56	18	35	11	9	8	7	15	5	.	.	.
Seskarö skola	6	..	32	47	38	59	5	5	4	8	2	8	.	.	.
Språkskolan	18	..	289	53	59	26	34	39	24	32	34	31	36	30	29
Gymnasium							Åk 1	Åk 2	Åk 3						
Tornedalsskolan	307	41	289	41	40	31	112	111	84						

Målredovisning BUN

Nämndens Mål	Kommentar
 Utveckla kultur, fritid och friluftsliv.	<p>Satsningar i skärgården</p> <ul style="list-style-type: none"> Hanhinkari har tillgänglighetsanpassats med spångar från kajen till grillplats, infoskylt och toalett. Sex av de mest frekvent besökta öarna har fått infoskyltar. Info om sevärdheter och annat intressant om resp. ö. Tre nya eldstäder och två vindskydd har satts upp. Ny och större brygga till Torne Furu. <p>Upprustning av vandringsleden i Vuono</p> <ul style="list-style-type: none"> Leden har fått nya infoskyltar, broar och spångar. <p>Anpassning av utrymmen på idrottsanläggningarna</p> <ul style="list-style-type: none"> Ombyggnad av duschutrymmen på Aspen Större yta för kampsporter på Aspen Nya förråd för skolor och föreningar på idrottshuset Ny lokal för sportoteket på idrottshuset

Nämndens Mål	Kommentar
	<p>Satsningar på flickor/kvinnor</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ombyggnation av läktare och cafeteria på ridhuset <p>Ökat ekonomiskt stöd till Aspen Vi Unga (smådjursstallet) och Haparanda Ryttare (ridhuset).</p>
<p>♦ Arbeta för minskad ungdomsarbetslöshet genom att öka kompetensen.</p>	<p>Den öppna arbetslösheten bland ungdomar 18–24 år uppgick i Haparanda per den 30 juni till 6,1%, motsvarande period 2017 var siffran 4,7%. För Norrbotten uppgick den öppna ungdomsarbetslösheten till 3,2% och för riket till 4,2%.</p> <p>Aktiviteter:</p> <p>Rampen projektet har pågått under tre år tillsammans med SveFi och verksamheter i Torneå, workshops med olika inriktningar har genomförts. I oktober anordnades en gemensam rekrytringsmässa på Aspen och den var välbesökt. Målgruppen för projektet har varit ungdomar i Haparanda och Torneå.</p> <p>Yrkesutbildning för undersköterskor som arbetsförmedlingen startat slutfördes i Tornedalskolans regi.</p> <p>Förvaltningen har engagerat ca 40 ungdomar via feriarbete under sommaren i syfte att ungdomarna ska aktiveras och få insyn i arbetslivet.</p>
<p>♦ Entreprenöriellt lärande på alla stadier.</p>	<p>För att få spridning av de entreprenöriella kompetenserna har en särskild grupp med förstäljare uppdraget att leda kollegors lärande i att utveckla entreprenöriella kompetenser hos eleverna.</p> <p>Entreprenöriella kompetenser är viktiga både för individens och för samhällets utveckling.</p> <ul style="list-style-type: none"> • För individen betyder det att våga och kunna förverkliga sina drömmar och att se möjligheter. • För samhället handlar det om medborgare som tar ansvar för demokratin, är initiativrika och utvecklar verksamhet eller startar upp något nytt. • Att lära sig att lösa problem, planera sitt arbete och att samarbeta med andra kan också göra barn och unga mer framgångsrika i sina studier.
<p>♦ Aktivt arbeta med förebyggande och tidigare insatser jmf. med likvärdiga kommuner. (SN & BUN)</p>	<p>En stor satsning på hälsofrämjande insatser har pågått under våren 2018 och vår ansökan till skolverket beviljades (Hälsofrämjande insatser bidraget 970 tkr), vi har beviljats även fortsatta medel för år 2019. Insatserna har varit riktade till både personal och elever.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mer rörelse i skolan genom aktiva raster • Upphållsrum upprustade tillsammans med personal och elever • Föreläsningar inom området normkritik • Demokratidagar genomfördes tillsammans med elever och personal <p>Samarbetet mellan elevhälsan och IFO upplevs fungera bra. Kompassen som är en gemensam träffpunkt för Elevhälsan och Öppenvården ses som en faktor som underlättar samarbetet. Planen för drogförebyggande arbete har uppdaterats. Våra gemensamma rutiner som Norrbus möten "gröna kortet" fungerar.</p> <p>Fler föräldrar har fått möjlighet att delta i ABC (Alla barn i centrum) sammankomster.</p> <p>Fyra lärare i kommunen vidareutbildas till speciallärare/pedagoger då bristen på den kompetens varit stor de senaste åren.</p>
<p>♦ Arbeta för en ökad integration.</p>	<p>Samordnaren har tillsammans med skolpersonalen utvecklat mottagandet av nyanlända elever till skolan. Kartläggningar, studiestöd på modersmålet fungerar väl. Det visar sig också i elevernas resultat och ger möjligheter till att söka till nationella program i gymnasieskolan.</p>
<p>♦ Förebyggande åtgärder för att förbättra livsvillkoren</p>	<p>Ekonomiskt stöd till föreningar i syfte att skapa nya mötesplatser. Bland annat Aspen Vi Unga (smådjursstallet). Ombyggnation i ridhuset i form av ny cafeteria, mötesplats för ungdomar.</p> <p>Förbättrade villkor för skidspår och slalombacke i norra kommundelen genom upphandling av preparering och underhåll av dessa.</p> <p>Fritidsenheten erbjuder olika temagrupper i simhallen. Under året har det genomförts kurstillfällen i babysim samt vattengymnastik.</p> <p>Under sommaren erbjöds simskola för barn upp till 12 år, utöver den ordinarie simundervisningen under skoltid Från och med höstterminen erbjuds simskola för barn i förskoleklassen.</p>
<p>♦ Jämställd hälsa</p>	<p>Nämnden har under året infört ett nytt stimulansbidrag i syfte att stärka och utveckla flickors och kvinnors idrottande och fritid (100 tkr).</p> <p>Fritids enheten arbetar förebyggande med de äldre genom att de har under egen regi startat upp träningsgruppen "Pigga seniorer" för +65 åringar, i syfte att stärka de äldres hälsa och sociala samvaro.</p> <p>Fritidsenheten har under året tagit över verksamheten på Sportoteket, numera "Fritidsbanken". Detta har inneburit en stor utveckling för verksamheten. Som erbjuder uthyrning av begagnad idrotts och fritids utrustning i syfte att möjliggöra idrottsutövande för alla kommuninvånare.</p>
<p>♦ Den bästa arbetsgivaren.</p>	<p>Under året har förvaltningen ordnat och deltagit i några rekryterings aktiviteter, mässor, besök till lärarutbildningar och annonsering.</p> <p>Kompetensutveckling till lärarkompetenser som speciallärare/ specialpedagog uppmuntras. I dagsläget finns möjlighet att söka statsbidrag för det. Fyra lärare kompetensutvecklas till specialpedagog/lärare.</p> <p>Lärarbristen i Sverige märks tydligt även i våra skolor. De kommande stora pensionsavgångarna kommer att utmana oss inom kort.</p>

Nämndens Mål	Kommentar																																
	<p>Prognos pensionsavgångar</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Befattningskategori</th> <th>År 2017-2022</th> <th>År 2023-2028</th> <th>Totalt inom 10 år</th> <th>Antal anställda idag</th> <th>% minskning</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Lärare</td> <td>25</td> <td>20</td> <td></td> <td>45</td> <td>95</td> <td>-47,20%</td> </tr> <tr> <td>Förskollärare/Barnskötare</td> <td>10</td> <td>23</td> <td></td> <td>33</td> <td>61</td> <td>-54,10%</td> </tr> </tbody> </table> <p>I syfte att stödja lärarstudenter under utbildningen ger vi dem möjlighet att låna studentlitteraturen och studielokal via biblioteket. Förvaltningen säkerställer tillgången till aktuell litteratur.</p>	Befattningskategori	År 2017-2022	År 2023-2028	Totalt inom 10 år	Antal anställda idag	% minskning	Lärare	25	20		45	95	-47,20%	Förskollärare/Barnskötare	10	23		33	61	-54,10%												
Befattningskategori	År 2017-2022	År 2023-2028	Totalt inom 10 år	Antal anställda idag	% minskning																												
Lärare	25	20		45	95	-47,20%																											
Förskollärare/Barnskötare	10	23		33	61	-54,10%																											
<p>◆ Hållbar, långsiktig och klimatsmart verksamhet</p>	<p>Kost och lokalvården arbetar aktivt och medvetet med att välja lokalproducerade råvaror i den mån det finns tillgängligt. Ett aktivt arbete pågår kontinuerligt tillsammans med kunderna för att minska svinet i restaurangerna.</p> <p>Lokalvården väljer alltid miljövänliga rengöringsmedel i sina avtal.</p> <p>Arbetet för att nå en giftfri förskola pågår.</p> <p>En ökad medvetenhet om vad vi äter och vilka material vi använder i våra verksamheter.</p> <p>Fritidsenheten har under året tagit över verksamheten på Sportoteket, numera "Fritidsbanken". Detta har inneburit en stor utveckling för verksamheten. Som erbjuder uthyrning av begagnad idrotts och fritids utrustning i syfte att möjliggöra idrottsutövande för alla kommuninvånare. Återanvändning av utrustning är både klimatsmart och ekonomiskt fördelaktigt.</p>																																
<p>● Information och utbildning om hållbarhet till våra målgrupper.</p>	<p>Nämndens verksamheter har deltagit i de av kommunen anordnade gemensamma föreläsningar i frågan.</p> <p>Förskolorna har specifika åtaganden inom området, till exempel har Marielunds förskola Gröna flaggutmärkelsen från stiftelsen Håll Sverige rent.</p>																																
<p>◆ Effektivare nyttjande av lokaler och övriga resurser.</p>	<p>Förvaltningen har under året arbetat fram förslag till ny skolstruktur. Tidsplanen för att starta upp ett gemensamt högstadium till HT 19, är framskjuten till HT 20. Arbetet med skolstrukturen fortsätter utifrån nya direktiv och riktlinjer. Men det är tydligt att en ny skolstruktur måste komma till för att kommunen i framtiden ska kunna erbjuda barnen en bra skolgång. Vi har flera faktorer som påverkar detta:</p> <p>-Demografiutvecklingen, antalet barn som föds i Haparanda kommun minskar. De senaste två åren har det fötts ca 70 barn per år.</p> <p>Vår skolstruktur är uppbyggd utifrån årskullar på 150 barn. Det vill säga dubbelt så många som kommer in idag i skolverksamheten. Med den nuvarande skolstrukturen kan vi inte ombesörja behovet av lärare till alla enheter och antalet elever per klass är lågt på många enheter i kommunen. Det innebär att eleverna undervisas i åldersblandade grupper.</p> <p>Sammanställning över elevantal i framtiden</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Stadier</th> <th>2019</th> <th>2020</th> <th>2021</th> <th>2022</th> <th>2023</th> <th>2024</th> <th>Minskning antal elever inom 6 år</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Låg/Mellan</td> <td>816</td> <td>811</td> <td>817</td> <td>778</td> <td>751</td> <td>697</td> <td>-119</td> </tr> <tr> <td>Hög</td> <td>343</td> <td>330</td> <td>343</td> <td>348</td> <td>352</td> <td>380</td> <td>37</td> </tr> <tr> <td>Totalt</td> <td>1 159</td> <td>1 141</td> <td>1 160</td> <td>1 126</td> <td>1 103</td> <td>1 077</td> <td>-82</td> </tr> </tbody> </table> <p>Tabellen ovan visar det kommande antalet elever utifrån hur många barn som är födda. Vi bortser från in och utflyttning av antalet barn, eftersom dessa två tenderar att ta ut varandra.</p> <p>-Stora pensionsavgångar inom de närmaste åren. Vi kommer inte kunna rekrytera så många nya lärare som det behövs för att hålla dagens skolstruktur igång. I hela landet råder det brist på legitimerade lärare. Inom Haparanda har vi fram tills i år kunnat rekrytera legitimerade lärare, men från år 2019 ser vi enheter där detta börjar bli ett problem. Problemet kommer endast att växa de kommande åren. Detta medför stora risker för att vi inte ska kunna erbjuda en likvärdig och jämställd skolgång till alla våra elever.</p> <p>Men för att kunna genomföra de planerade strukturförändringarna krävs en del nyinvesteringar i våra lokaler samt upprustning av befintliga lokaler. Vi har i dagsläget inget reserv kök. Detta betyder att äldreomsorgen och många skolor skulle vara utan mat vid möjliga driftsstörningar. En nyinvestering i ett nytt storkök i kommunen är en viktig fråga. I samband med den bör byggas en ny matsal som rymmer det behövda antalet sittplatser. Placeringen av denna är beroende av den nya skolstrukturen.</p> <p>I övrigt är bibliotekets och Ungdomens hus lokaler inte optimala för sina verksamheter. Utan behovet bör ses över för att hitta alternativa lokallösningar.</p>	Stadier	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Minskning antal elever inom 6 år	Låg/Mellan	816	811	817	778	751	697	-119	Hög	343	330	343	348	352	380	37	Totalt	1 159	1 141	1 160	1 126	1 103	1 077	-82
Stadier	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Minskning antal elever inom 6 år																										
Låg/Mellan	816	811	817	778	751	697	-119																										
Hög	343	330	343	348	352	380	37																										
Totalt	1 159	1 141	1 160	1 126	1 103	1 077	-82																										

Nämndens Mål	Kommentar																																																																																																																																																												
<p>◆ Barn- och ungdomsförvaltningen ska överträffa kommuninnevånarnas nuvarande och framtida förväntningar genom att engagera alla i ständiga förbättringar.</p>	<p>Delaktighet skapas genom att ordna mötesplatser där personal, elever och föräldrar ges möjlighet till dialog. Två föräldramöten tillsammans med politiker har genomförts i skolstrukturs frågan.</p> <p>Kost- och lokalvårdspersonalen har kommit igång med att besöka förskolorna, besöken görs i samband med måltiderna. Klippans personal besöker avd. 1g/månad.</p>																																																																																																																																																												
<p>◆ Skapa nya samarbeten mellan Haparanda och Torneå inom nämndernas ansvarsområden. (SN & BUN)</p>	<p>Två arbetsgrupper har bildats en inom utbildning och en för kultur, fritid och ungdomsverksamhet. Arbetet med planering av gemensamma aktiviteter har kommit i gång och upplevs positivt.</p> <p>Ett nytt avtal för Språkskolan tecknades i december. Det nya avtalet ger möjlighet till Haparandas tvåspråkiga elever att söka sig till Språkskolan.</p>																																																																																																																																																												
<p>◆ Norrbottens bästa skola för högre målpuppfyllelse.</p>	<p>År 2015 beslutade Barn- och Ungdomsnämnden om ett nytt övergripande mål för förvaltningen: Haparandas skolor ska bli Norrbottens bästa. Detta som en åtgärd till de resultat som presenteras i statistiken ovan. Medel har avsatts utöver ordinarie budget för att kunna satsa extra på kompetensutveckling, rekrytering och löner. Fokus de första åren har varit att identifiera ett nuläge tillsammans med elever och personal. En viktig del i utvecklingsarbetet är att skapa delaktighet. Detta är en flerårig process, alla inblandade parter behöver involveras, såväl förvaltning och politiker som rektorer, personal, elever och föräldrar.</p> <p>Unikt för arbetet är att det är enhetsöverskridande där alla enheter inom Barn-och ungdomsförvaltningen genom sina egna kompetenser och resurser ska bidra till målpuppfyllelsen. I arbetsgruppen ingår rektorerna, elevhälsan, enhetscheferna för fritid, kultur, ungdom, biblioteket, kost- och lokalvård.</p> <p>Jämfört med Norrbottens kommuner har vi en bit kvar innan vi nått målet Norrbottens bästa skola.</p> <p>Fokusområden som våra förstelärare har ansvaret att leda för att nå målet är:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Hälsöfrämjande arbete -Språkutvecklande arbetssätt -IKT (Informations och kommunikationsteknik) i undervisningen -Specialpedagogik för lärande -Entreprenöriellt lärande <p>Betyg Åk 6</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th></th> <th></th> <th></th> <th>2013</th> <th>2014</th> <th>2015</th> <th>2016</th> <th>2017</th> <th>2018</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td rowspan="3">Elever i åk 6 med lägst betyget E i matematik, kommunala skolor, andel (%)</td> <td rowspan="3">Haparanda</td> <td>Kvinnor</td> <td>95,0</td> <td>88,0</td> <td>89,1</td> <td>91,7</td> <td>88,2</td> <td>95,0</td> </tr> <tr> <td>Män</td> <td>87,0</td> <td>95,0</td> <td>83,7</td> <td>78,9</td> <td>95,0</td> <td>..</td> </tr> <tr> <td>Totalt</td> <td>91,6</td> <td>90,6</td> <td>86,7</td> <td>85,5</td> <td>90,0</td> <td>95,3</td> </tr> <tr> <td rowspan="3">Alla kommuner, ovägt medel</td> <td rowspan="3">Kvinnor</td> <td>Kvinnor</td> <td>93,5</td> <td>91,9</td> <td>91,8</td> <td>90,6</td> <td>90,1</td> <td>89,2</td> </tr> <tr> <td>Män</td> <td>92,3</td> <td>89,1</td> <td>88,7</td> <td>87,6</td> <td>87,3</td> <td>86,6</td> </tr> <tr> <td>Totalt</td> <td>92,7</td> <td>90,3</td> <td>90,1</td> <td>89,1</td> <td>88,3</td> <td>87,8</td> </tr> <tr> <td rowspan="3">Elever i åk 6 med lägst betyget E i svenska, kommunala skolor, andel (%)</td> <td rowspan="3">Haparanda</td> <td>Kvinnor</td> <td>95,0</td> <td>100,0</td> <td>..</td> <td>100,0</td> <td>95,0</td> <td>100,0</td> </tr> <tr> <td>Män</td> <td>..</td> <td>100,0</td> <td>84,8</td> <td>86,8</td> <td>95,0</td> <td>..</td> </tr> <tr> <td>Totalt</td> <td>95,0</td> <td>100,0</td> <td>90,8</td> <td>92,9</td> <td>91,8</td> <td>95,0</td> </tr> <tr> <td rowspan="3">Alla kommuner, ovägt medel</td> <td rowspan="3">Kvinnor</td> <td>Kvinnor</td> <td>96,4</td> <td>96,2</td> <td>96,6</td> <td>96,2</td> <td>95,7</td> <td>96,0</td> </tr> <tr> <td>Män</td> <td>91,5</td> <td>91,1</td> <td>91,6</td> <td>90,6</td> <td>90,5</td> <td>91,5</td> </tr> <tr> <td>Totalt</td> <td>94,0</td> <td>93,6</td> <td>94,0</td> <td>93,3</td> <td>93,0</td> <td>93,1</td> </tr> </tbody> </table> <p>Betyg Åk 9</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th></th> <th></th> <th></th> <th>2013</th> <th>2014</th> <th>2015</th> <th>2016</th> <th>2017</th> <th>2018</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td rowspan="3">Elever i åk. 9, meritvärde kommunala skolor, genomsnitt (17 ämnen)</td> <td rowspan="3">Haparanda</td> <td>Kvinnor</td> <td></td> <td></td> <td>239,6</td> <td>231,0</td> <td>211,9</td> <td>233,6</td> </tr> <tr> <td>Män</td> <td></td> <td></td> <td>193,8</td> <td>198,7</td> <td>163,9</td> <td>177,9</td> </tr> <tr> <td>Totalt</td> <td></td> <td></td> <td>213,8</td> <td>215,9</td> <td>184,8</td> <td>207,1</td> </tr> <tr> <td rowspan="3">Alla kommuner, ovägt medel</td> <td rowspan="3">Kvinnor</td> <td>Kvinnor</td> <td></td> <td></td> <td>231,1</td> <td>233,6</td> <td>231,2</td> <td>234,4</td> </tr> <tr> <td>Män</td> <td></td> <td></td> <td>201,8</td> <td>206,3</td> <td>194,9</td> <td>202,8</td> </tr> <tr> <td>Totalt</td> <td></td> <td></td> <td>215,7</td> <td>219,3</td> <td>211,5</td> <td>217,7</td> </tr> </tbody> </table>				2013	2014	2015	2016	2017	2018	Elever i åk 6 med lägst betyget E i matematik, kommunala skolor, andel (%)	Haparanda	Kvinnor	95,0	88,0	89,1	91,7	88,2	95,0	Män	87,0	95,0	83,7	78,9	95,0	..	Totalt	91,6	90,6	86,7	85,5	90,0	95,3	Alla kommuner, ovägt medel	Kvinnor	Kvinnor	93,5	91,9	91,8	90,6	90,1	89,2	Män	92,3	89,1	88,7	87,6	87,3	86,6	Totalt	92,7	90,3	90,1	89,1	88,3	87,8	Elever i åk 6 med lägst betyget E i svenska, kommunala skolor, andel (%)	Haparanda	Kvinnor	95,0	100,0	..	100,0	95,0	100,0	Män	..	100,0	84,8	86,8	95,0	..	Totalt	95,0	100,0	90,8	92,9	91,8	95,0	Alla kommuner, ovägt medel	Kvinnor	Kvinnor	96,4	96,2	96,6	96,2	95,7	96,0	Män	91,5	91,1	91,6	90,6	90,5	91,5	Totalt	94,0	93,6	94,0	93,3	93,0	93,1				2013	2014	2015	2016	2017	2018	Elever i åk. 9, meritvärde kommunala skolor, genomsnitt (17 ämnen)	Haparanda	Kvinnor			239,6	231,0	211,9	233,6	Män			193,8	198,7	163,9	177,9	Totalt			213,8	215,9	184,8	207,1	Alla kommuner, ovägt medel	Kvinnor	Kvinnor			231,1	233,6	231,2	234,4	Män			201,8	206,3	194,9	202,8	Totalt			215,7	219,3	211,5	217,7
			2013	2014	2015	2016	2017	2018																																																																																																																																																					
Elever i åk 6 med lägst betyget E i matematik, kommunala skolor, andel (%)	Haparanda	Kvinnor	95,0	88,0	89,1	91,7	88,2	95,0																																																																																																																																																					
		Män	87,0	95,0	83,7	78,9	95,0	..																																																																																																																																																					
		Totalt	91,6	90,6	86,7	85,5	90,0	95,3																																																																																																																																																					
Alla kommuner, ovägt medel	Kvinnor	Kvinnor	93,5	91,9	91,8	90,6	90,1	89,2																																																																																																																																																					
		Män	92,3	89,1	88,7	87,6	87,3	86,6																																																																																																																																																					
		Totalt	92,7	90,3	90,1	89,1	88,3	87,8																																																																																																																																																					
Elever i åk 6 med lägst betyget E i svenska, kommunala skolor, andel (%)	Haparanda	Kvinnor	95,0	100,0	..	100,0	95,0	100,0																																																																																																																																																					
		Män	..	100,0	84,8	86,8	95,0	..																																																																																																																																																					
		Totalt	95,0	100,0	90,8	92,9	91,8	95,0																																																																																																																																																					
Alla kommuner, ovägt medel	Kvinnor	Kvinnor	96,4	96,2	96,6	96,2	95,7	96,0																																																																																																																																																					
		Män	91,5	91,1	91,6	90,6	90,5	91,5																																																																																																																																																					
		Totalt	94,0	93,6	94,0	93,3	93,0	93,1																																																																																																																																																					
			2013	2014	2015	2016	2017	2018																																																																																																																																																					
Elever i åk. 9, meritvärde kommunala skolor, genomsnitt (17 ämnen)	Haparanda	Kvinnor			239,6	231,0	211,9	233,6																																																																																																																																																					
		Män			193,8	198,7	163,9	177,9																																																																																																																																																					
		Totalt			213,8	215,9	184,8	207,1																																																																																																																																																					
Alla kommuner, ovägt medel	Kvinnor	Kvinnor			231,1	233,6	231,2	234,4																																																																																																																																																					
		Män			201,8	206,3	194,9	202,8																																																																																																																																																					
		Totalt			215,7	219,3	211,5	217,7																																																																																																																																																					

Nämndens Mål	Kommentar					
	Betyg gymnasiet					
			2015	2016	2017	2018
Gymnasieelever med examen inom 3 år, kommunala skolor, andel (%)	Haparanda	Kvinnor	71,9	64,9	73,3	78,1
		Män	56,3	72,5	58,8	54,2
		Totalt	62,5	68,8	64,2	63,8
	Alla kommuner, ovägt medel	Kvinnor	64,2	62,0	62,4	59,5
		Män	56,1	55,9	56,0	55,0
		Totalt	54,5	54,4	55,5	51,9
Gymnasieelever med examen inom 4 år, kommunala skolor, andel (%)	Haparanda	Kvinnor	68,8	78,1	73,0	73,3
		Män	58,5	62,5	75,0	58,8
		Totalt	62,4	68,8	74,0	64,2
	Alla kommuner, ovägt medel	Kvinnor	69,6	72,0	71,3	71,5
		Män	62,2	64,1	64,9	64,9
		Totalt	62,2	64,5	64,1	65,3
 Jämställda resultat i skolan	<p>Se tidigare tabeller i målet om Norrbottens bästa skola, där det finns jämförelse mellan pojkar och flickors resultat i skolan. Förutom jämställda resultat mellan könen ser nämnden att vi måste arbeta för högre jämställdhet mellan språken. Vi har inom kommunen idag ett stort antal nyanlända elever från andra länder. I dagsläget talas 17 olika språk i våra verksamheter. Elevernas språkliga resurser och tidigare kunskaper måste tas tillvara och förstärkas för att de ska kunna nå goda resultat även i den svenska skolan. Vi har idag ett stort behov av studiehandledning och modersmål på elevernas hemspråk vilket kräver kompetenser och resurser. Det är ett utvecklingsområde för att kunna höja kommunens skolresultat överlag, även inom det finska språket där vi idag har den största språkgruppen.</p> <p>Idag är våra skolor för små för att vi ska kunna garantera en likvärdig skolgång inom hela kommunen. Eftersom att små enheter blir väldigt sårbara i sitt dagliga arbete, vid bland annat personalens frånvaro. Den pågående översynen av skolstrukturen är en nyckelfråga för att kunna erbjuda en jämställd skola för alla elever inom kommunen.</p>					
 Stärka kunskapen om bygdens kulturarv för att som medborgare känna sig stolta över sin hembygd. (SN & BUN)	<p>Arrangemang och aktiviteter för att sprida bygdens kulturarv</p> <ul style="list-style-type: none"> • Installerat balkongfoton på Storgatan, fotoutställningen Hungerkravallerna på Seskarö. • Arrangerat pyssel och lekaktiviteter på stranden under sommaren med fokus på barnfamiljer. • Arrangerat 101 föreställningar för barn, unga, offentliga och äldre. • Genomfört kulturarvsbesök för åk 2,4,3, 7 till Kukkolaforsen, Tornedalens museum samt Stenåldersbyn. • Genomfört föreningsutbildning för åk 1 och 2 på gymnasiet. • Arrangerat Vinterglöd, Pridefestivalen, Jazz & Bluesfestivalen, Allsångsfestival, Nationaldagen, Lärardagar, Bastubaletten, Julmarknad • Färdigställt fiskestig vid Kukkolaforsen <p>Mia Green-arkiv har använts mycket i år. En anställd jobbar periodvis med att söka bilder till olika kunder - det kan handla om artiklar till tidningar, foton till böcker och framför allt lokalt till diverse projekt. Möten med kulturchef och Tornedalensmuseet har hållits om utveckling av bildarkivet och stadsarkivets bildmaterial.</p>					